

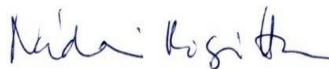
PÁPADERESKE KÖZSÉG TELEPÜLÉSTERVEINEK

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

- véleményezési dokumentáció -

2024. április

A TERV ELKÉSZÍTÉSÉBEN KÖZREMŰKÖDŐK NÉVSORA**Településrendezés, környezetvédelem,
tájrendezés:****Nádai Brigitta**

okl. táj- és kertépítész mérnök,
településrendezési vezető tervező,
környezetrendezési szakmérnök
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
TT/1T, TK 01-5049

Településrendezés:**Rác Bálint**

okl. településmérnök
egyéni vállalkozó
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
TT 13-1686

Schild Dorottya

jogi szakokleveles településmérnök
egyéni vállalkozó
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
TT 13-1680

Közlekedés:**Rhorer Ádám**

okl. építőmérnök
Közlekedés Kft.
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
KÉ-K, KÉ-L, KÉ-VA, Tkö, SZÉM1, KÉ-HA/01-3157

Közműellátás:**Hanczár Zsolt**

okl. gépészmérnök; okl. városépítési-
városüzemeltetési szakmérnök, KÉSZ Tervező
Kft.

tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
TV, TE, TH, településtervezési víziközmű-,
energia közmű-, és hírközlési tervező 01-2418

Bíró Attila

okl. építőmérnök; KÉSZ Tervező Kft.
tervezői jogosultság és névjegyzéki szám:
VZ-TEL települési víziközmű tervező 01-2456

Régészet:**Dr. Belényesy Károly**

régész, örökségvédelmi szakértő
Régész diploma száma: 660/99 (ELTE-BTK)
Szakértői engedély száma: 15-016

2024. április

Tartalom

ELŐZMÉNYEK.....	7
1.1 A megalapozó vizsgálat minimális tartalmi előírásai (5000 fő alatti település esetén).....	8
1.2 A megalapozó vizsgálati munkarészek feljegyzésben meghatározott tartalma.....	9
2 HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ.....	10
2.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok	10
2.1.1 A település szerepe az országos településhálózatban	10
2.1.2 A település szerepe a regionális, a megyei és a járási településhálózatban	11
2.2 A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata.....	12
2.2.1 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	12
2.2.2 Veszprém megye Területfejlesztési Konceptiója	13
2.2.3 Veszprém megye Területfejlesztési Programja	15
2.2.4 Veszprém Megye Integrált Területi Programja (ITP)	17
2.2.5 Térségi fejlesztési programok.....	18
2.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata.....	20
2.3.1 Országos tervhierarchia és összefüggései	20
2.3.2 Pápadereske az Országos Területrendezési Tervben.....	22
2.3.3 Pápadereske Veszprém Megye Területrendezési Tervében.....	25
2.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai	27
2.4.1 Pápa	27
2.4.2 Dáka	27
2.4.3 Nyárád	27
2.5 Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása.....	27
2.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció vonatkozó megállapításai	27
2.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések.....	27
2.6 A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata	28
2.7 A település társadalma	28
2.7.1 Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség	28
2.7.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok.....	33
2.7.3 Települési identitást erősítő tényezők.....	34
2.8 A település humán infrastruktúrája.....	34
2.8.1 Humán közszolgáltatások.....	34
2.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása	35
2.9 A település gazdasága	36
2.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre	36

2.9.2	A település főbb gazdasági ágazatai, a gazdasági szervezetek jellemzői	38
2.9.3	A gazdasági szervezetek fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelései.....	39
2.9.4	A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők.....	39
2.9.5	Ingatlanpiaci viszonyok.....	39
2.10	Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere	40
2.10.1	Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program.....	40
2.10.2	Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere.....	41
2.10.3	Foglalkoztatáspolitikai.....	41
2.10.4	Lakás- és helyiséggazdálkodás	41
2.10.5	Intézményfenntartás	41
2.10.6	Energiagazdálkodás	42
2.11	Településüzemeltetési szolgáltatások	42
2.12	A táji és természeti adottságok vizsgálata.....	43
2.12.1	Természeti adottságok.....	43
2.12.2	Tájhasználat, tájszerkezet	45
2.12.3	Védett, védendő táji, természeti értékek, területek.....	47
2.12.4	Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése.....	48
2.13	Zöldfelületi rendszer vizsgálata.....	48
2.13.1	A települési zöldfelületi rendszer elemei.....	49
2.13.2	A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái.....	54
2.14	Épített környezet vizsgálata.....	55
2.14.1	Területfelhasználás vizsgálata.....	55
2.14.2	A telekstruktúra vizsgálata	56
2.14.3	Önkormányzati tulajdonkataszter	57
2.14.4	Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése.....	57
2.14.5	Az építmények vizsgálata	57
2.14.6	Az épített környezet értékei	59
2.14.7	Az épített környezet konfliktusai, problémái.....	60
2.15	Közlekedés.....	61
2.15.1	Hálózatok és hálózati kapcsolatok.....	61
2.15.2	Közúti közlekedés	61
2.15.3	Közösségi közlekedés	61
2.15.4	Kerékpáros és gyalogos közlekedés	63
2.15.5	Parkolás.....	63
2.16	Közművesítés	63
2.16.1	Víziközművek	63

2.16.2	Energiaközművek	65
2.16.3	Elektronikus hírközlés.....	67
2.17	Környezetvédelem (és településüzemeltetés)	68
2.17.1	Talaj és föld védelme	68
2.17.2	Felszíni és felszín alatti vizek védelme.....	70
2.17.3	Levegőtisztaság védelme	70
2.17.4	Zaj- és rezgésterhelés elleni védelem	71
2.17.5	Sugárzás elleni védelem	71
2.17.6	Hulladékkezelés.....	71
2.17.7	Vizuális környezetterhelés.....	72
2.17.8	Árvíz elleni védelem.....	73
2.17.9	Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák.....	73
2.18	Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést befolyásoló vagy korlátozó tényezők).....	73
2.18.1	Építésföldtani korlátok	74
2.18.2	Vízrajzi veszélyeztetettség	75
2.18.3	Árvízveszélyes területek	75
2.18.4	Belvízveszélyes területek	76
2.18.5	Egyéb	77
2.19	Ásványi nyersanyag lelőhelyek.....	78
2.20	Települési klíma	78
3	HELYZETILEMZŐ MUNKARÉSZ	79
3.1	A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése.....	79
3.1.1	Településhálózat	79
3.1.2	Társadalom	79
3.1.3	Gazdaság	79
3.1.4	Táji és természeti adottságok	79
3.1.5	Zöldfelületek, szabadterek	81
3.1.6	Épített környezet.....	81
3.1.7	Közlekedés	82
3.1.8	Környezet- és katasztrófavédelem.....	82
4	HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	83
4.1	A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis.....	83
4.1.1	A folyamatok értékelése	83
4.1.2	A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	83
4.1.3	A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata.....	84
4.2	Problématérkép / értéktérkép.....	84

4.3	Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek.....	84
4.3.1	Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása	84
4.3.2	Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)	86

ELŐZMÉNYEK

Pápadereske község 2021. második felében határozta el, hogy a törvényi kötelezettségeinek megfelelően a településfejlesztési koncepciójának és a településrendezési eszközeinek elkészíttetését elindítja. A község polgármestere az önkormányzati kötelezettség teljesítése érdekében kért ajánlatot, melyet határozattal el is fogadott.

A településnek van helyi építési szabályzata (2006), rendelkezik településképi arculati kézikönyvvel és településképi rendelettel is.

Azon településeknek, amelyek a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet tartalmi követelményei alapján nem készítettek településfejlesztési koncepciót, integrált településfejlesztési stratégiát és településrendezési eszközöket, az új településfejlesztési tervüket és településrendezési tervüket legkésőbb 2024. január 1-ig hatályba kell léptetniük. A tervezési feladatok tartalmi követelményeiről a 419/2021. kormányrendelet mellékletei rendelkeznek.

A kormányrendelet értelmében a településtervezési terv (fejlesztési terv és rendezési terv) megalapozó vizsgálat alapján készül, és a településtervezési alátámasztó javaslat készíti elő. A megalapozó vizsgálat tartalmi követelményeit a 419/2021. kormányrendelet 1. melléklete, az alátámasztó javaslat tartalmi követelményeit a kormányrendelet 2. melléklete határozza meg. A megalapozó vizsgálat és alátámasztó javaslat konkrét tartalmát úgy kell meghatározni, hogy az a tervezési feladathoz közvetlenül kapcsolódó vizsgálati tényezőt és szakterületi javaslatot tartalmazzon, a tervezési feladatnak megfelelő tartalmi mélységben, biztosítva és igazolva a településfejlesztés és településrendezés alapvető követelményeinek a teljesülését. A tartalmat a település önkormányzati főépítésze vagy a települési önkormányzati főépítész egyetértésével az önkormányzat által a településtervezéssel megbízott településtervező határozza meg a képviselő-testületnek címzett feljegyzésben. A feljegyzést a képviselő-testületnek jóvá kell hagynia, és az a megalapozó vizsgálat és az alátámasztó javaslat mellékletének részét képezi.

Jelen dokumentáció a településtervek megalapozó vizsgálatait tartalmazza, mely követi a kormányrendelet tartalommal összefüggő előírásait.

1.1 A megalapozó vizsgálat minimális tartalmi előírásai (5000 fő alatti település esetén)

1. A megalapozó vizsgálat a településterv készítése és módosítása esetén a település vagy településrész **helyzetelemzése és helyzetértékelése**, amely **szöveges** és - a tervezés szempontjából **releváns elemek**, területek tekintetében - **rajzi, táblázatos vagy grafikonos** formában tartalmazza a vizsgálati tényezőkhöz tartozó elemeket, azok elemzését, egymásra hatásuk összevetését és a település adottságainak, **lehetőségeinek és a fejlesztés korlátainak az összefoglalását**.
2. A megalapozó vizsgálat a tervezés szempontjából releváns terület tekintetében **meghatározza**, és **vizsgálati térképen ábrázolja** legalább
 - a) az **egyes általános használat szerinti területeket és településrészeket, infrastruktúra-elemeket**,
 - b) a fejlesztést és rendezést befolyásoló **értéket, problémát, védelmet**, illetve **korlátozást meghatározó elemeket** (probléma- és értéktérkép),
 - c) az **intézkedést, beavatkozást igénylő területek** lehatárolását.
3. A megalapozó vizsgálat az alábbi vizsgálati tényezőkre terjed ki:
 - a) **Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok**
 - b) **Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések**
 - c) **Területrendezési követelmények**
 - d) **Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése**
 - e) **A település demográfiai helyzete**
 - f) **A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások**
 - g) **A település gazdasága**
 - h) **Az önkormányzat gazdálkodása, településüzemeltetés**
 - i) **Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat**
 - j) **Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata**
 - k) **Környezetiállapot-jellemzők**
 - l) **A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat**
 - m) **Közlekedés**
 - n) **Közművesítés, elektronikus hírközlés, csapadékvíz-gazdálkodás**
 - o) **Katasztrófavédelem**, a területek használatát, építési tevékenységet **befolyásoló vagy korlátozó tényezők**

1.2 A megalapozó vizsgálati munkarészek feljegyzésben meghatározott tartalma**1 HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ**

- 1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok
- 1.2 A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata
- 1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata
- 1.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai
- 1.5 Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása
- 1.6 A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata
- 1.7 A település társadalma
- 1.8 A település humán infrastruktúrája
- 1.9 A település gazdasága
- 1.10 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere
- 1.11 Településüzemeltetési szolgáltatások
- 1.12 A táji és természeti adottságok vizsgálata
- 1.13 Zöldfelületi rendszer vizsgálata
- 1.14 Épített környezet vizsgálata
- 1.15 Közlekedés
- 1.16 Közművesítés
- 1.17 Környezetvédelem (és településüzemeltetés)
- 1.18 Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést befolyásoló vagy korlátozó tényezők)
- 1.19 Ásványi nyersanyag lelőhelyek
- 1.20 Települési klíma

2 HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

- 2.1 A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

3 HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

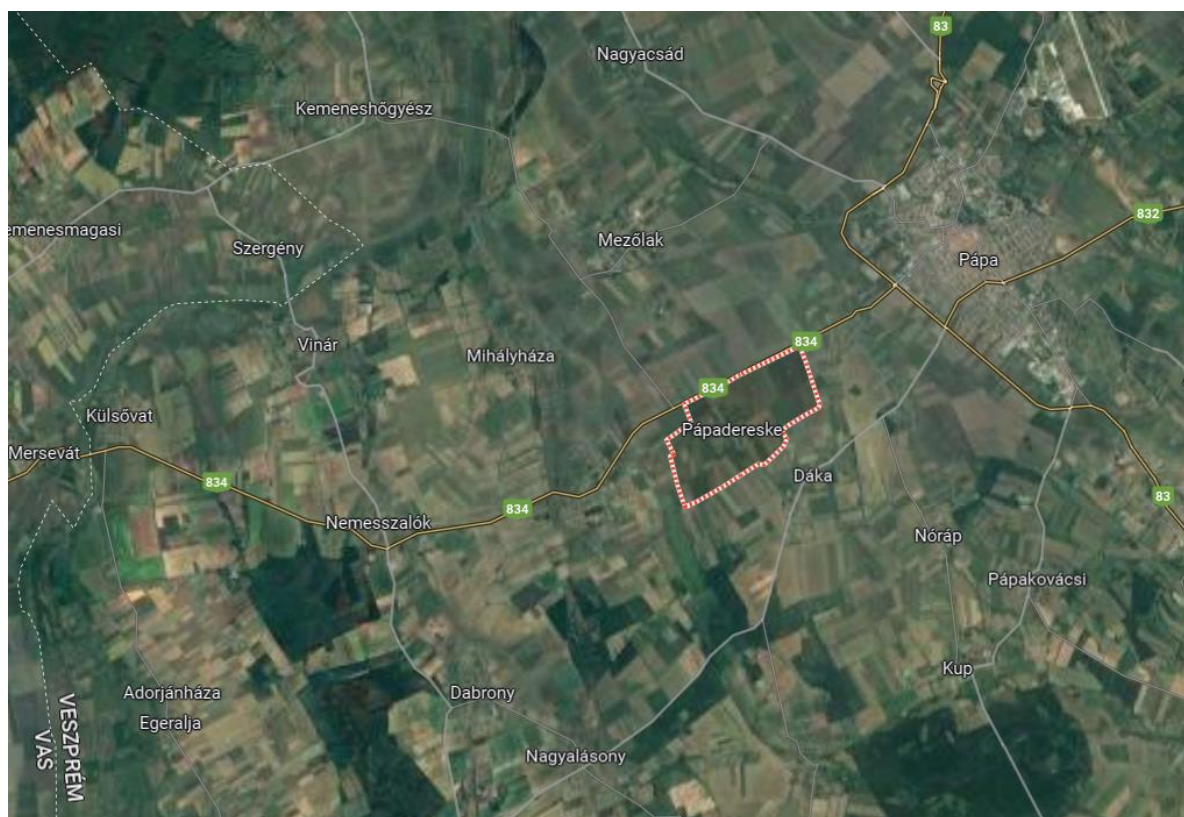
- 3.1 A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis
- 3.2 Problématérkép / értéktérkép
- 3.3 Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

2 HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

2.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Pápadereske a Közép-Dunántúli régióban, Veszprém megyében, azon belül pedig a pápai kistérségben fekszik. A település a Pápa- Devecseri síkságban, Pápától DNy-ra fekvő sík település, tengerszinttől mért magassága, 140 méter. Határait DNy. irányból a Bitva patak, ÉK. irányból Borsosgyőr alatti vízfolyás, DK. irányból Dáka község, ÉNy. felől pedig Pápa – Sárvári út határolja be. Területe, 39 ha. belterület és 532 ha. külterületből tevődik ki, külterülete nagymértékben szántó, kis erdőrészekkel. A községhez legközelebbi nagyobb település Pápa, melynek központjától a faluközpont 8,5 km-re DNy-ra található.

A 338 lakost (2023. jan. 1-i adat – a Belügyminisztérium által üzemeltetett nyilvántarto.hu oldal adatszolgáltatása szerint) számláló kis község, földrajzi elhelyezkedésének köszönhetően közúton könnyen megközelíthető. A Pápától 8,5 kilométerre fekvő települést ÉNy-i irányból a Pápa-Sárvári, DK-i irányból pedig a Jánosháza-Pápai út érinti, ami Dákánál a két utat összekötő úton pár száz méterre érhető el.

Pápadereske község elhelyezkedése (Forrás: Google Maps)

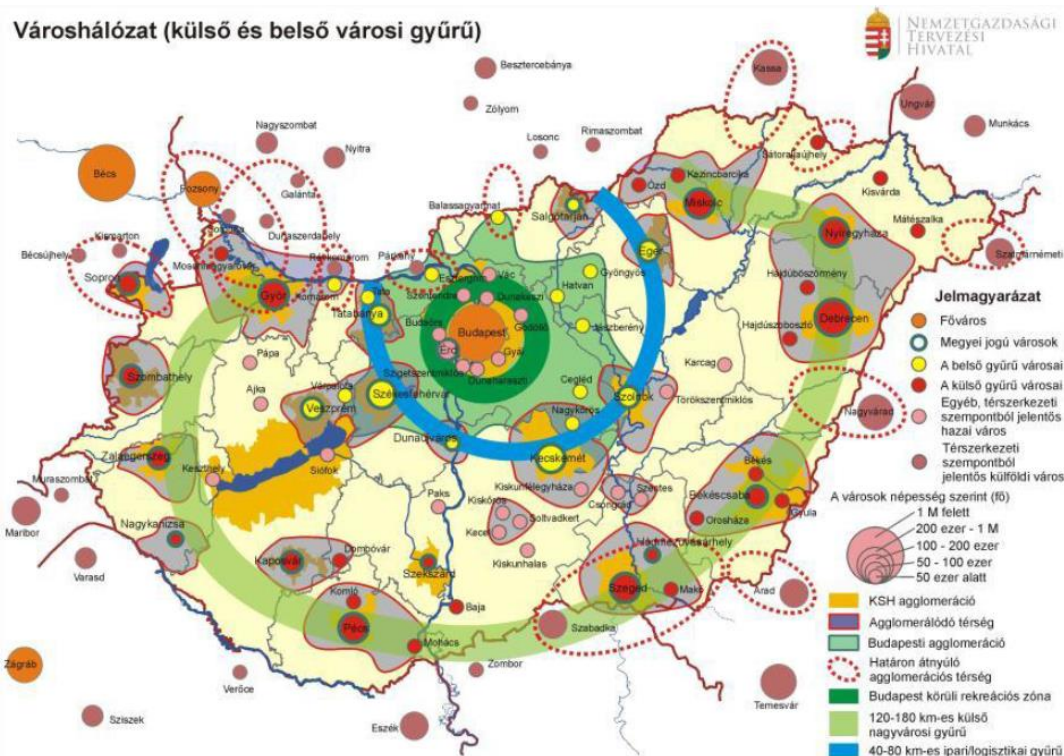
2.1.1 A település szerepe az országos településhálózatban

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK; elfogadva az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) határozatával) értelmében a városstratégiák célja a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózatok kialakulása, valamint a kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése. Mindezek szem előtt tartásával az OFTK olyan funkcionális térségeket határoz meg, amelyek a jövőben egy-

egy, nemzeti szinten is jelentős gazdasági, társadalmi vagy környezeti feladatot fognak ellátni, integrálódva a nemzeti szintű társadalmi és területi munkamegosztásba.

A városok és térségeik az ország gazdasági növekedésében és területi fejlődésében is jelentős szerepet játszanak. A térségi szemlélet érdekében az OFTK kijelölte a növekedés elsődleges színtereit és hálózatait. Ezeket olyan városok alkotják, amelyek kiemelkedő telephelyi lehetőségeik, jelenlévő és potenciális befektetők, vállalataik, térségi beágyazódottságuk révén a növekedés dinamikus térségeiként jelennek meg a hazai településszerkezetben.

Pápa és térsége, bár az OFTK-ban meghatározott **főbb fejlesztési irányokból kiesik, de jó mezőgazdasági adottságú terület, ami a környező települések gazdasági életében a mai napig jelentős szerepet játszik.**

Városhálózati struktúra Magyarországon (Forrás: OFTK)

2.1.2 A település szerepe a regionális, a megyei és a járási településhálózatban

A Közép-Dunántúl régió Magyarország ÉNY-i részén, a Kisalföld és a Duna között terül el. Északi határa az országot határoló Duna, dél felől a Balaton jelenti a természetes határt. A régió három megyéből áll: Komárom-Esztergom, Fejér és Veszprém megyékből. A régió központja Székesfehérvár.

Veszprém megye déli természetes határa a Balaton, Magyarország legnagyobb tava; a megye északi része már a Kisalföldhöz tartozik. Középső részét a Bakony hegység foglalja el. Területe 4463 km², ezzel az ország közepes méretű megyéi közé soroljuk. Népességszáma 2011. november 1-jén 353 ezer fő volt, amivel a megyék között az alsó középmezőnyben helyezkedik el. Népsűrűsége 78,4 fő/km², ami szintén átlagosnak mondható. A városok nagy számban fordulnak elő (15 db), ugyanakkor a községek száma kiugróan nagy (202), ami elaprózott településhálózatot eredményez. **Pápadereske nem tartozik Veszprém megyeszékhely vonzáskörzetéhez.** Meg kell említeni Győr-Moson-Sopron megye hatását is, mivel Pápadereske a megyehatárhoz viszonylag közel fekszik. A település nagyjából egyenlő távolságra fekszik Veszprémtől és Győrtől.

A Pápai járást egyetlen város (a járasszékhely Pápa) és összesen 48 község alkotja, melyek nagyrészt 1000 fő alatti falvak – nagyjából felük még az 500 fős népességet sem éri el. **Pápadereske területét és népességét tekintve is a kisebbnek számító települések közé tartozik a járáson belül.** Pápa 30 ezres lakosságával a megye második legnépesebb városa, ahol az összes járási hatókörű igazgatási, oktatási, egészségügyi intézmény is megtalálható. A község Pápa központjától közúton mintegy 8,5 kilométerre helyezkedik el, ami személygépjárművel nagyjából 10 percet vesz igénybe. A megyeszékhelyhez, Veszprémhez vezető út ezzel szemben kis-közepes forgalom mellett nagyjából 48-50 perc alatt tehető meg. Pápadereske Önkormányzata a Nyárádi Közös Önkormányzati Hivatal részét képezi.

2.2 A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

2.2.1 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

"A jelenleg hatályos Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció megnevezésű dokumentumot a 1/2014. (I. 3.) számú határozatával fogadta el az országgyűlés. A koncepció az ország átfogó fejlesztését megalapozó dokumentum, amely meghatározza az ország hosszú távú fejlesztési irányát, integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014–20-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok megalapozását is szolgálja.

A nemzeti fejlesztés- és területfejlesztési politika céljai és prioritásai teljesülésének érdekében a Koncepció egyrészt horizontális szempontokat fogalmaz meg, melyeket az átfogó gazdasági, környezeti és társadalmi szempontokban jelenít meg, amelyeket a fejlesztéspolitika, a programtervezés és a megvalósítás egészében érvényesíteni kell, másrészt alapelveket határoz meg a fejlesztéspolitika keretében igénybe vett források felhasználásával kapcsolatban, valamint a kedvezményezett térségekkel-települések besorolásával kapcsolatban:

A Koncepció tizenhárom specifikus célkitűzését, köztük hét szakpolitikai jellegű célt és hat területi célt határoz meg. A specifikus célok nemzeti jelentőségű ágazati és területi tématerületeket ölelnek fel. A célok a társadalom és a gazdaság egészének, valamint minden ágazatnak, térségi és helyi szereplőknek szólnak, továbbá kirajzolják azokat a fejlesztési súlypontokat is, amelyekre a középtávú–fókuszált – fejlesztési feladatok épülhetnek. A nemzeti fejlesztés- és területfejlesztési politika alakítása és a célok elérése során – a Koncepcióban megfogalmazott elvek figyelembevételével mellett a specifikus célokat a lehetséges kitörési pontok és fordulatot igénylő területek alapján szakpolitikában érvényesítendő specifikus célokként és területi specifikus célokként határozza meg.

A fejlesztéspolitika elsődleges keretét az Európai Unió kohéziós és vidékfejlesztési politikája, illetve a 2014–2020-as programozási és fejlesztési időszakban rendelkezésre álló uniós fejlesztési források képezik. A Koncepció a nemzeti szükségletekből és sajátosságokból kiindulva középtávon (2014–2020 között) kijelöli azokat a stratégiai fókuszokat, amelyek az ország hosszú távú céljainak megvalósulását szolgálhatják. A nemzeti prioritások igazodnak az Európai Unió által megfogalmazott programozási keretekhez, melyeket érvényesíteni kell a hazai tervezés és végrehajtás során. Az egyes nemzeti prioritások alatt azonosított fejlesztési tématerületek az európai uniós források felhasználásának keretét képező 2014–2020-as fejlesztési programok tématerületeit is megalapozzák.

A Koncepció szerint az ország 19 megyei önkormányzata és Budapest Főváros Önkormányzata, mint területi önkormányzat a Koncepcióban megfogalmazott célok, mint kötelező keretek következetes figyelembevételével mellett jelölték ki a fejlesztési terveikben, programjaikban saját céljaikat, illetve határozták meg prioritásaikat és intézkedéseiket."

Veszprém megyére vonatkozóan:

„Pozicionálás

A Dunántúl közepén elhelyezkedő megye társadalmi-gazdasági "magterülete" a K-Ny irányú 8. sz. főút menti térség Veszprém megyeszékhely központtal; az átlagosnál fejlettebb a Balaton part és háttérterülete; problémákkal leginkább terhelt a Bakony és a Marcal-medence illetve a 8-as számú főúttól északra fekvő terület. Lakosságának 62%-a városlakó, de jellemzően aprófalvas településszerkezetű. Jelentős német nemzetiségű népcsoport él a megyében. Termőhelyi adottságai gyengék, erdősültsége az országos átlagot jóval meghaladó. A veszprémi Pannon Egyetem felsőoktatási potenciálja egyes szakterületeken dunántúli szinten jelentős. A nehézipar helyét a feldolgozóipar vette át, versenyképes a jármű- és gépipar, de a vegyipar is korszerűsödött. Kereskedelme, logisztikai, turisztikai szolgáltatásai folyamatosan fejlődnek, mégis egy főre jutó GDP-je tartósan a magyarországi átlag alatti.

Fejlesztési irányok

- A közösségi közlekedést segítő kelet-nyugati irányú közlekedési infrastruktúra (8-as főút és vasútvonalak) hálózati fejlesztése, a városok közötti kapcsolat javítása.
- A helyi gazdaság jelenlegi teljesítő képességének, hozzáadott értékének emelése, új perspektivikus ágazatok és a "tudásalapú ipar" megerősödése.
- A megyében élők szaktudásának, képzettségi színvonalának növelése, a tudományos kutatás és fejlesztési feltételeinek, intézményeinek fejlesztése.
- A megye határain túlnyúló egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.
- A megye táji, természeti és műemléki értékeinek megőrzése, tematikus összekapcsolása, fenntartható hasznosítása, megismertetése.
- A városok térszervező szerepköreinek élénkítése, kooperálás; az aprófalvas és perifériális térségek komplex fejlesztése a népességmegtartás érdekében."

2.2.2 Veszprém megye Területfejlesztési Konceptiója

A térségre vonatkozóan **Veszprém megye Területfejlesztési Konceptiója** (elfogadva a 33/2021. (IV.21.) MÖK határozattal) az alábbi fejlesztési célokat fogalmazza meg:

„A térségi kapcsolatok erősítése

- A járás **úthálózatának fejlesztése** a települések közötti együttműködésben, **az utak állapotának javítása**
- **83. sz. főútvonal további D-i irányú fejlesztése** (M1-M8-Balaton összeköttetés)
- **Vasút-villamosítás** (Győr – Pápa – Celldömölk vasútvonal)
- A város, mint **járásszékhely központi pozíciójának erősítése, fejlesztése** (gazdaság, kultúra)
- A **kerékpárutak térségi rendszerbe fejlesztése**, egyes kijelölt **erdészeti utak bekapcsolása a kerékpárút hálózatba**.

A térségi gazdaság fejlesztése

- **Repülőtér polgári logisztikai fejlesztése** a meglévő raktározási és logisztikai kapacitásokra, vámkezelési rendszerre, személyforgalmi terminálra alapozva – a 2012-ben elfogadott járműipari klaszter megvalósítása
- **a magasabb hozzáadott értékű termékeket előállító gazdaság fejlesztése** a térség népességmegtartó képessége növeléséért, K+F-fejlesztések a kis és közepes vállalkozások számára is, start-up-ok kiemelt támogatása
- **Stratégiai ágazatok fejlesztése:** a járműiparhoz, egészségiparhoz, logisztikához, élelmiszeriparhoz, faiparhoz kapcsolódó a teljes húsipari vertikumhoz (az állattenyésztés technológiai fejlesztésétől a „pápai hús” márkaértékét biztosító meglévő és az új feldolgozógyárakon át a – a fűszeriparban, a húshulladék feldolgozásban működő) kapcsolódó vállalkozások fejlesztése
- **Ásványvíz:** az ásványvíz piacra juttatásához szükséges technológia kialakítása/fejlesztése
- **Megújuló energia-források** (napenergia, szél, földhő) széles körű kihasználása
- **A tejipari vertikum fejlesztése** (állattenyésztéstől tejfelvásárláson át a feldolgozásig, sajátosan térségi termékek előállításáig) kiemelten a megyehatár menti Sokorói tengely mentén Nagydémtől Bakonytamásin keresztül Gicig.
- **Textilgyártás 100 éves hagyományának folytatása** (a termelési hagyományok és a mesterségbeli tudás hasznosítása a piac várható ismételt átrendeződése során), kézművesség, nagyüzemi textilipar modernizációja
- **A környezetipar fejlesztése** (nagy állattartó telepek trágya hasznosítására biogáz üzemek fejlesztése, állati eredetű melléktermékek és alapanyagok feldolgozása és hasznosítása, növényi (és erdészeti) eredetű alapanyagok és hulladékok hasznosítása, a termálvíz többirányú hasznosítása kertészeti termelésben.)
- **A mezőgazdaság támogatása** (a nagyüzemek, a kisüzemek, a családok önfenntartó gazdálkodását biztosító kisüzemek és a kereset-kiegészítést biztosító háztáji kisgazdaságok gazdálkodásának összehangolt támogatása különösen a megyehatárok melletti településeken) mezőgazdasági öntöző-rendszerek kiépítése, egészséges termékek előállítása, helyi (térségi) piac létesítése.
- **A vidékstratégia érvényesítése a városkörnyék fejlesztése érdekében** kiemelten a megyehatár melletti területeken
- **A gazdaság fejlesztéséhez szükséges képzett munkaerő biztosítása,** letelepítése, lakhatási feltételek megteremtése (munkásszálló) a köznevelés és szakképzés feltételrendszerének fejlesztése, felnőttképzési és átképzési programok indítása, felsőoktatási programok megvalósítása
- **A turizmus fejlesztése:** a természeti és épített örökségre alapuló desztináció-fejlesztés (kiemelten wellness-, gyógy-, konferencia-, kultúr-. vallás- és egészség-turizmus), magasabb szintű szálláshely-fejlesztés, falusi turizmus fejlesztése

A térszerkezet továbbfejlesztése:

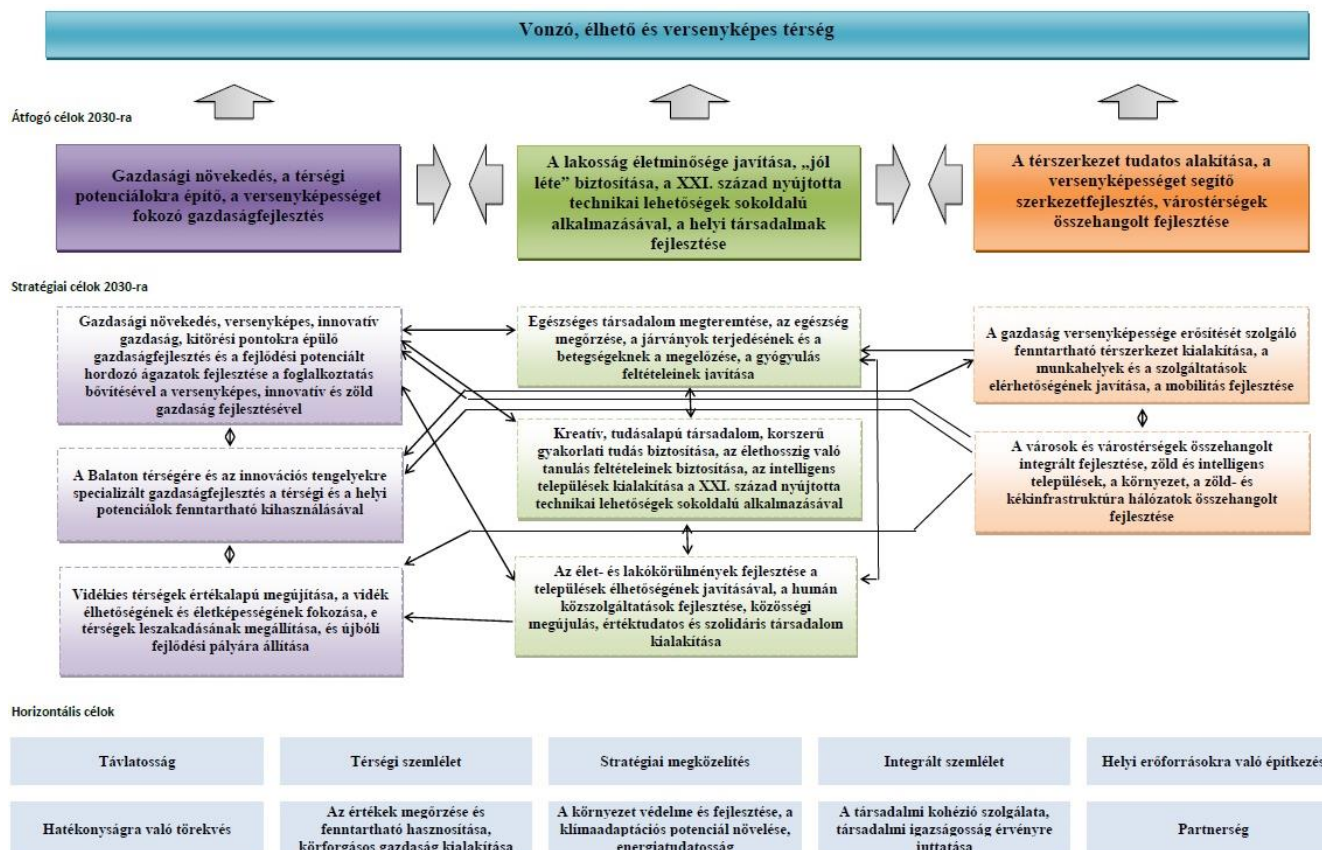
- A vidéki térség megélhetését biztosító **hálózatfejlesztés**

Városszerkezet fejlesztése

- Az **épített örökség** és a városszerkezet **védelme és megújítása**
- Az **ipari park infrastrukturális feltételrendszerének fejlesztése** az Ipar 4.0 iránymutatásai alapján
- **Új ipari park kialakítása,** beruházásra alkalmas területek feltárása, előkészítése
- Korábbi **gyártelepek rehabilitációja,** értékörző megújítása, rozsdavezeték rehabilitációjának elősegítése
- **Közlekedésbiztonsági és parkolási fejlesztések**
- **Kerékpáros útvonalak** kialakítása az egész város területén

- *Keleti elkerülő út megépítése (Pápa)*

A Veszprém megyei TFK a Pápa-Győr kapcsolatrendszer erősítése mellett a foglalkoztatás bővítését célozza meg, amelynek érdekében az élelmiszeripar (különösen a hús- és tejipar), valamint a kiszolgáló állattenyésztési ágazat erősítendő. A koncepció a háztáji gazdaságok támogatását is célként rögzíti.

Veszprém megyei Területfejlesztési Koncepció 2030 jövőképe, célrendszere

2.2.3 Veszprém megye Területfejlesztési Programja

Veszprém megye Területfejlesztési Programja, Stratégiai Program, Operatív Program (elfogadva a 34/2021. (IV. 21. MÖK határozattal) a következő célokat fogalmazza meg a térségre vonatkozóan:

„Jövőkép

Veszprém megye – területfejlesztési koncepcióban meghatározott - jövőképe: Vonzó, élhető és versenyképes térség. A jövőképben megfogalmazottak elérése érdekében Veszprém megye és térségei fejlesztésében a területfejlesztési koncepció szerint kiemelten kezelendő:

- a versenyképesség növelése,
- a térség gazdaságának az itt élők megélhetését segítő fejlesztése,
- a megye lakossága életminősége javítása, „jól léte” biztosítása,
- valamint a megye térszerkezetének tudatos alakítása.

Veszprém megye jövőképe egy dinamikusan megújuló harmóniát tükröz, annak megteremtését vetíti előre. Harmóniát, amelyet ez a táj - a Balaton part, a Balaton-felvidék, a Bakony, a Somló - is tükröz, harmóniát a rendelkezésre álló sokszínű lehetőségek és azok kihasználása között, harmóniát az itt élő emberek képességei, elvárásai és a térség és települései fejlődése között, harmóniát települési környezetben és harmóniát a társadalomban. A megyei területfejlesztési koncepció célja tehát ennek a harmóniának a megteremtése, a jövőképben felvázolt olyan vonzó, élhető és versenyképes térség kialakítása, amely az itt élők, és az ide látogatók szélesen értelmezett „jól lét”-ének is feltétele. A megyei területfejlesztési stratégiai program a jövőkép elérését előmozdító hosszú távú átfogó célokhoz kapcsolódó prioritásokat és a középtávú, 2021-27 közötti időszakra szóló programokat határozza meg.

A területfejlesztési koncepcióban rögzített átfogó célok

- Átfogó cél 1. A gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés
- Átfogó cél 2. A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával, a helyi társadalmak fejlesztése
- Átfogó cél 3. A térszerkezet tudatos alakítása, a versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, várostérségek összehangolt fejlesztése

Veszprém megye fejlesztésének stratégiai céljai 2030-ig

- 1.1. Gazdasági növekedés, versenyképes, innovatív gazdaság, kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés és a fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztése a foglalkoztatás bővítésével a versenyképes, innovatív és zöld gazdaság fejlesztésével
- A Balaton térségére és az innovációs tengelyekre specializált gazdaságfejlesztés a térségi és a helyi potenciálok fenntartható kihasználásával
- 1.3. Vidéki térségek értékalapú megújítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása
- 2.1. Egészséges társadalom megteremtése, az egészség megőrzése, a járványok terjedésének és a betegségeknek a megelőzése, a gyógyulás feltételeinek javítása
- 2.2. Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az élethosszig való tanulás feltételeinek biztosítása, az intelligens települések kialakítása a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával
- 2.3. Az élet- és lakókörülmények fejlesztése a települések élhetőségének javításával, közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása
- 3.1. A gazdaság versenyképessége erősítését szolgáló fenntartható térszerkezet kialakítása, a munkahelyek és a szolgáltatások elérhetőségének javítása, a mobilitás fejlesztése
- 3.2. A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése

A prioritások azonosítása

- Prioritás: A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése
- Prioritás: A területi potenciál erősítése a vidéki térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés
- Prioritás: Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom,

amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei”

- *Prioritás: A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás*
- *Prioritás: A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadaptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelés”*

2.2.4 Veszprém Megye Integrált Területi Programja (ITP)

Az ITP 2021-27 tervezési folyamata 2020 decemberében kezdődött az „Útmutató a megyék integrált területi programjainak kidolgozásához és megvalósításához 2021-2027” c. dokumentum alapján. Ez az útmutató a 2.2 verziószámú volt. A tervezés 2021 márciusában került abba a fázisba, hogy Veszprém Megye területfejlesztési dokumentumaival együtt a Veszprém Megyei Területfejlesztési Szakmai Kollégium kibővített ülésén - melyre a megye valamennyi települési polgármestere meghívást kapott - a megyei ITP szerkezetét megismerhette.

Az ITP 2021-27 útmutató és Veszprém megye belső kapcsolatrendszerének vizsgálata alapján az alábbi négy célterület került kijelölésre:

1. Fenntartható városfejlesztési célterület
2. Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területe
3. Komplex fejlesztéssel érintett és kedvezményezett járások célterülete
4. Gazdaságilag eltérő fejlődési pályát leíró térségek célterületei

A Pápai járás (és ezáltal a község is) a „Komplex fejlesztéssel érintett és kedvezményezett járások célterülete” által érintett, mint kedvezményezett járás.

A TOP Plusz intézkedései:

1. PRIORITÁS: VERSENYKÉPES MEGYE

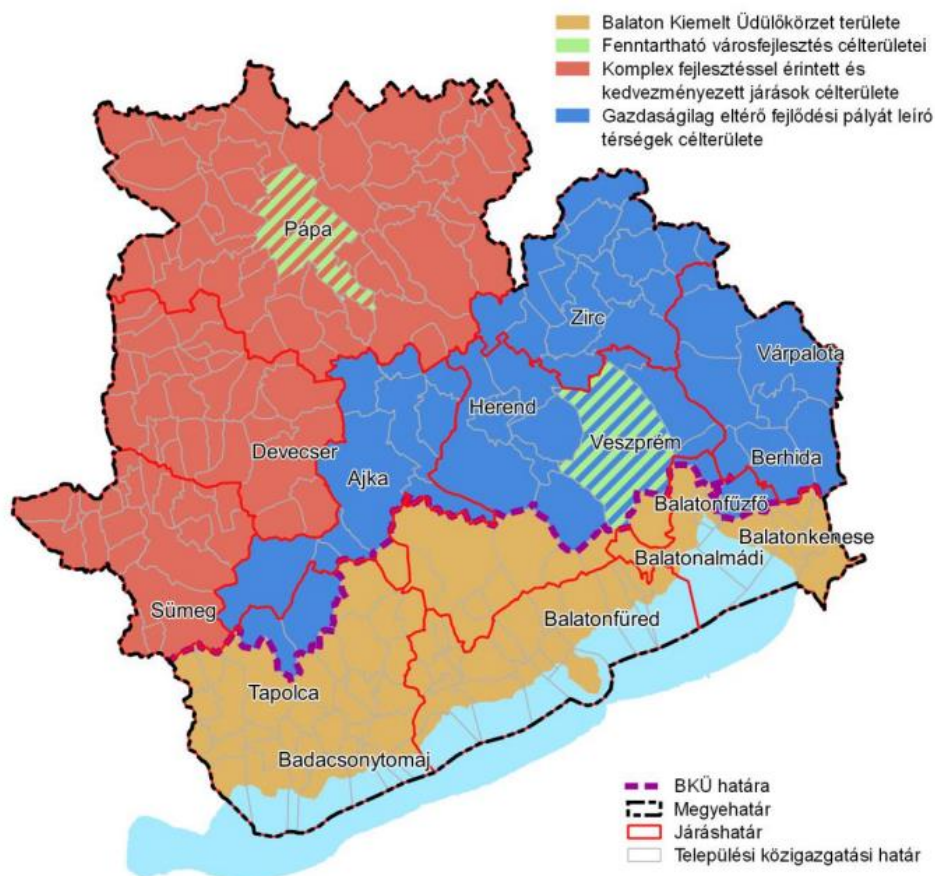
- 1A - Helyi gazdaságfejlesztés
- 1B - Településfejlesztés, települési szolgáltatások
- 1C – Fenntartható városfejlesztés

2. PRIORITÁS: KLÍMABARÁT MEGYE

- 2A – Klímabarát megye

3. PRIORITÁS: GONDOSKODÓ MEGYE

- 3A – Megyei és térségi fejlesztések (ESZA)
- 3B – Fenntartható városfejlesztés (ESZA)
- 3C - Helyi és térségi közszolgáltatások (ERFA)

Veszprém megye célterületeket ábrázoló térkép

2.2.5 Térségi fejlesztési programok

A település a Gerence-Marcál-Rába és Somló Környéke Vidékfejlesztési Egyesület tagja, a Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020-as programidőszakra vonatkozik.

A Stratégia megalkotásának első lépése a térség helyzetfeltárása volt, ezzel párhuzamosan indult meg a fejlesztési igények felmérése a térségben található 38 település tájékoztatásával és megkérdezésével. A helyzetfeltárás során kirajzolódtak a térség erősségei, gyengeségei, és az ezekből adódó lehetőségek, valamint veszélyek. A tervezés során a lehetőségek kiemelése volt a cél, hiszen elsősorban ezek kiaknázásával nyílik esély a kedvező folyamatok kiterjesztésére, jó gyakorlatok szélesebb körben való meghonosítására, illetve a kedvezőtlen folyamatok társadalmi-gazdasági hatásainak tompítására, korrekciójára.

A helyzetfeltárás, illetve az annak eredményein alapuló SWOT-analízis elemei alapján meghatározhatók azok a fejlesztési szükségletek, illetve az ezekhez kapcsolódó beavatkozási irányok, amelyek keretet adnak a stratégiában meghatározott intézkedésekhez. Az azonosított szükségletekre alapozott beavatkozási irányok kialakítása komplex szemléletet tükröz, az egyes intézkedések több egyedi szükséglettel kapcsolódnak. Az igényfelmérés hozzájárult ahhoz, hogy egy valóságigényekre épülő, reális jövőképet, célokat tartalmazó stratégia kerüljön megalkotásra, amely minden egyes átfogó intézkedésével a térség valamely lehetőségét kívánja erősíteni.

a helyzetfeltárás során felmerülő komplex problémák kezelésének céljából az alábbi specifikus célok, és ezekhez kapcsolódó intézkedések kerültek kidolgozásra:

- A komplex turisztikai kínálathoz kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése, a kooperáció erősítése a turisztikai arculat kialakítása érdekében
- A térség gazdaságának fejlesztése, illetve a helyi foglalkoztatási potenciál erősítése a helyben előállított termékek termelési feltételeinek javításán, illetve a piacra jutás elősegítésén keresztül
- Értékteremtő és alkotó közösségek tevékenységének, valamint a helyi és térségi identitást erősítő rendezvényeinek támogatása
- A hátrányos helyzetű, marginalizálódott társadalmi rétegek felzárkózásának, integrációjának elősegítése

SWOT:

A. Erősségek	B. Gyengeségek
<ol style="list-style-type: none"> 1. környezeti-táji sokszínűség 2. kedvező mezőgazdasági termőterületi adottságok 3. történelmi borvidék az akcióterületen, minőségi bortermelés 4. helyi közösségi aktivitás, rendezvények sokszínűsége 5. helyi termékek, helyi hagyományok és kulturális értékek széles köre 	<ol style="list-style-type: none"> 1. előnytelen földrajzi elhelyezkedés, az egy egységként való tervezés nehézségei 2. kedvezőtlen elérési viszonyok, a közlekedési infrastruktúra viszonylagos kiépítetlensége 3. a települési közszolgáltatások infrastrukturális hátterének hiányosságai (pl. szennyvízcsatorna-hálózat) 4. jelentős egyenlőtlenségek a települések gazdasági potenciálja és az életminőség tekintetében 5. a helyi vállalkozói aktivitás gyengesége 6. kedvezőtlen népesedési folyamatok – elöregedés, elvándorlás 7. a turisztikai infrastruktúra nem megfelelő állapota 8. kooperáció hiánya a helyi termékek piacra juttatásában 9. egységes térségi marketing hiánya
C. Lehetőségek	D. Veszélyek
<ol style="list-style-type: none"> 1. a minőségi helyi termékek iránti kereslet bővülése 2. a turizmus változatos szegmenseire (vízi turizmus, kerékpáros turizmus, borturizmus, vadászturizmus) irányuló igények bővülése 3. partnerség és együttműködés erősödése a helyi termelők között 	<ol style="list-style-type: none"> 1. a kedvezőtlen demográfiai tendenciák fennmaradása 2. a települési egyenlőtlenségek növekedése, további polarizáció 3. utánpótlás hiánya a családi gazdaságok esetében

Fejlesztési szükségletek azonosítása:

Offenzív	Fejlesztő
1. A helyi termékpiac erősítése a termőhelyi adottságokra építve (A3, A5 – C1) 2. Diverzifikált turizmusfejlesztés a környezeti sokszínűségre építve (A1 – C2)	3. A vállalkozói aktivitás erősítése (B5 – C3) 4. Partnerség és együttműködés erősítése a helyi szereplők között (B8 – C3)
Védekező	Elkerülő
5. Községi aktivitás erősítése (A4 – D2) 6. Térségi identitás erősítése a helyi értékeken keresztül (A1 – D1, D3)	7. Belső erőforrások hatékonyabb kihasználása a leszakadó társadalmi csoportok segítése érdekében (B4 – D2) 8. Települési környezet állapotának fejlesztése a népesség-megtartó képesség növelése érdekében (B2, B3 – D1)

2.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata**2.3.1 Országos tervhierarchia és összefüggései**

A tervhierarchia legmagasabb szintjén az Országos Területrendezési Terv (OTrT) áll, amelyet az országgyűlés a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben rögzített. E törvény célja, hogy az ország egészére, valamint egyes kiemelt térségekre meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. A hatékony és korszerű területrendezés ennek érdekében folyamatos, rendszeresen megújuló, összehangolt rendszert alkot az ország területi képét megalkotó fejlesztési stratégiákkal. Az OTrT az Ország Szerkezeti Tervét, valamint az Országos Övezeti Tervet és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában.

Pápadereske Veszprém megyében található, amely megyére vonatkozó területrendezési tervet Veszprém Megye Önkormányzat Közgyűlése 15/2019. (XII. 13.) önkormányzati rendelettel fogadott el. A rendelet meghatározza Veszprém megye egyes térségei terület-felhasználásának feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható térségfejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve természeti erőforrások védelmére, és fenntartható használatára. A rendelet hatálya - az egyedileg meghatározott övezetek kivételével - Veszprém megye közigazgatási területéből a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén kívüli területekre terjed ki. Az egyedileg meghatározott övezetek meghatározása és szabályozása a megye teljes közigazgatási területére kiterjed. A rendelet hatálya alá tartozó települések felsorolását a rendelet 1/A és 1/B mellékletei tartalmazzák.

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet szerint a településrendezési tervekben igazolni kell a tervezett fejlesztések területi terveknek való megfelelőségét. Fenti előírás következtében településrendezési terv készítés esetén az összhangot a területfelhasználási kategóriák és a megyei övezetek tekintetében a vonatkozó megyei területrendezési tervvel, az országos övezetek tekintetében az OTTrT-vel is kell biztosítani.

2018. évi CXXXIX. törvény szerinti összefüggések a megyei és településrendezési tervek készítése során:

„10. § (1) Az országos területfelhasználási kategóriák területén belül a megyei területfelhasználási kategóriák területének kijelölése során

a) az erdőgazdálkodási térség területének legalább 95%-át erdőgazdálkodási térség kategóriába kell sorolni;

b) a mezőgazdasági térség területének legalább 95%-át mezőgazdasági térség kategóriába kell sorolni;

c) a települési térség területének legalább 90%-át települési térségbe kell sorolni.

(2) A vízgazdálkodási térség területét vízgazdálkodási térség kategóriába kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani.

(3) Az 5 ha-nál nagyobb külfejtéses művelésű bányaterületet, hulladékártalmatlanító létesítmény elhelyezésére szolgáló területet, egészségügyi, sportolási, közlekedési és honvédelmi területet a megyei területrendezési tervben sajátos területfelhasználású térségbe kell sorolni. A sajátos területfelhasználású térségbe sorolt országos területfelhasználási kategória területét az (1) bekezdés szerinti számításnál figyelmen kívül kell hagyni.

11. § A kiemelt térségi, illetve megyei területfelhasználási kategóriák területén belül a településrendezési tervben, a 90. § (2) bekezdése figyelembevételével

a) az erdőgazdálkodási térségben az erdőterület övezetet a térséget lefedő erdők övezetére vonatkozó szabályok szerint, valamint az erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályok figyelembevételével kell, meglévő és tervezett erdő övezetként differenciáltan lehatárolni;

b) a mezőgazdasági térség területének legalább 75%-át a mezőgazdasági terület övezetébe kell sorolni, a fennmaradó részen nagyvárosias lakóterület és vegyes terület építési övezet nem jelölhető ki;

c) a vízgazdálkodási térség területét - e törvény hatálybalépését megelőzően már jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével - vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, zöldterület, továbbá különleges beépítésre nem szánt honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület övezetbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani;

d) a települési térség területén bármely építési övezet, övezet kijelölhető;

e) a sajátos területfelhasználású térség területét a terület tervezett felhasználásának megfelelően különleges - ideértve a beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt honvédelmi, katonai, nemzetbiztonsági célú területet -, közúti közlekedési, egyéb közlekedési, védelmi célú erdőterület, rekreációs célú erdőterület, egyéb erdőterület, kertes mezőgazdasági terület, általános mezőgazdasági terület, tájgazdálkodási mezőgazdasági terület, kereskedelmi szolgáltató gazdasági, ipari gazdasági, egyéb ipari gazdasági, általános gazdasági, intézményi vegyes területbe kell sorolni.

(2) A vízgazdálkodási térség területét vízgazdálkodási térség kategóriába kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani.”

(3) A sajátos területfelhasználású térségbe sorolt országos területfelhasználási térség területét a fenti számításnál figyelmen kívül kell hagyni.”

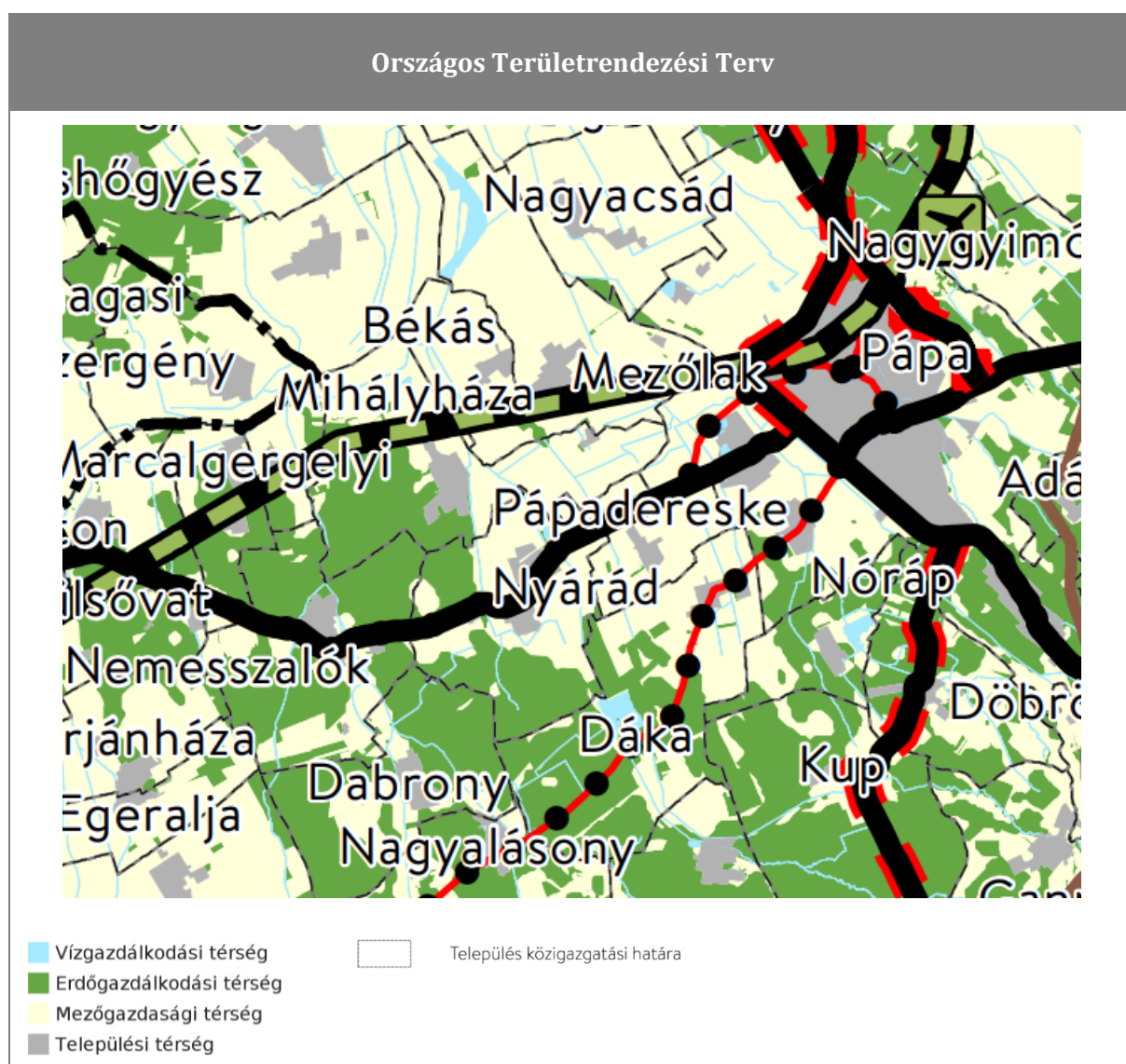
2.3.2 Pápadereske az Országos Területrendezési Tervben

Országos Területrendezési Terv

Az Ország Szerkezeti Tervét a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 2. melléklete tartalmazza.

Az országos területfelhasználási kategóriák a következők: a) erdőgazdálkodási térség, b) mezőgazdasági térség, c) vízgazdálkodási térség, d) települési térség.

A település területét vízgazdálkodási térség, erdőgazdasági térség, mezőgazdasági térség és települési térség érinti.

Kivonat az Országos Területrendezési Tervből

Vízgazdálkodási térség: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe Magyarország vízfolyásai, állóvizei, illetve azok parti sávjai tartoznak;

Erdőgazdálkodási térség: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe azok a - települési térségen, illetve a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek esetében a sajátos területfelhasználású térségen kívül eső - Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdő és erdőgazdálkodási célokat közvetlenül szolgáló földterületek, valamint erdőtelepítésre javasolt területek tartoznak, amelyek erdőgazdálkodásra hosszú távon és fenntartható módon alkalmasak, vagy amelyeken a jövőben az erdőtelepítés a termőhelyi adottságok és a környezetvédelmi szempontok alapján kedvező, illetve javasolt;

Mezőgazdasági térség: az országos és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe elsősorban szántó, gyeperdő - ingatlan-nyilvántartás szerint rét, legelő művelési ágba sorolt területek -, szőlő, gyümölcsös és kert területek tartoznak, és amelyen a mezőgazdasági funkció hosszú távú fenntartása indokolt;

Települési térség: az országos és a megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a vízgazdálkodási térségbe és a sajátos területfelhasználású térségbe tartozó területek kivételével a település belterülete, valamint a belterületen kívüli beépítésre szánt területek tartoznak.

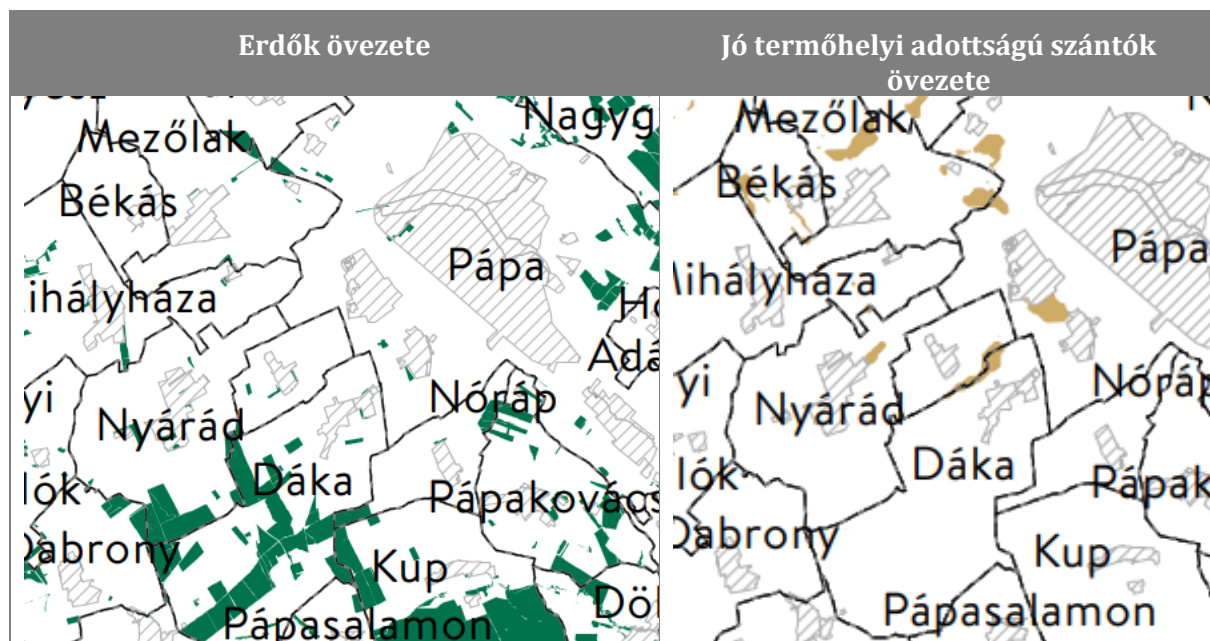
Az Országos Övezeti Terv tervlapjait a 3. melléklet tartalmazza, az alábbiak szerint:

- a) 3/1. melléklet az ökológiai hálózat magterületének övezetét, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetét és az ökológiai hálózat puffertérületének övezetét,
- b) 3/2. melléklet a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetét,
- c) 3/3. melléklet az erdők övezetét,
- d) 3/4. melléklet a világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett településeket,
- e) 3/5. melléklet a honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett településeket.

A területrendezésért felelős miniszter a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) rendeletében állapítja meg továbbá:

- f) A jó termőhelyi adottságú szántók,
- g) az erdőtelepítésre javasolt terület,
- h) a tájképvédelmi terület,
- i) a vízminőség-védelmi terület,
- j) a nagyvízi meder és a VTT-tározók övezetét.

A település területét az erdők övezete és jó termőhelyi adottságú szántók övezete érinti.

Kivonat a 2018. évi CXXXIX. törvény és a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet mellékleteiből

Erdők övezete: az OTrT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdők és az erdőgazdálkodási célokat közvetlenül szolgáló földterületek tartoznak.

„29. § Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési tervében legalább 95%-ban erdőterület övezetbe kell sorolnia. Az e törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni.

30. § Az erdők övezetében külfejtéses művelésű bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.”

Jó termőhelyi adottságú szántók övezete: a területrendezésért felelős miniszter rendeletében megállapított, kiemelt térségi területrendezési terv esetében a területrendezésért felelős miniszter rendeletében, valamint a megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe jó növénytermesztési feltételekkel rendelkező szántóterületek tartoznak;

„2. § (1) A településrendezési eszközök készítése során a mezőgazdasági terület területfelhasználási egység területét elsősorban - a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete mellett - a jó termőhelyi adottságú szántók övezetén javasolt kijelölni.

(2) A jó termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.”

Erdőtelepítésre javasolt terület övezete: a területrendezésért felelős miniszter rendeletében megállapított, kiemelt térségi területrendezési terv esetében a területrendezésért felelős

miniszter rendeletében, valamint a megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan területek tartoznak, amelyeknek erdőgazdálkodásra való alkalmassága termőhelyi viszonyaik alapján kedvező és az erdőtelepítés környezetvédelmi szempontból szükséges vagy indokolt.

„3. § (1) A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban - a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül - az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni.

(2) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet hatálya alá tartozó települések településrendezési eszközeiben az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén az (1) bekezdésben foglaltak mellett beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, és erdőterület területfelhasználási egységbe sorolás esetén

a) az erdőtelepítés megvalósulásáig csak az erdőtelepítés lehetőségét megőrző területhasználat folytatható, valamint

b) erdőtelepítést elsődlegesen az élőhelynek megfelelő, természetesen kialakult őshonos fajokból álló erdőfoltok megőrzésével kell végezni.”

2.3.3 Pápadereske Veszprém Megye Területrendezési Tervében

Veszprém Megye Területrendezési Tervét Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése 15/2019. (XII. 13.) önkormányzati rendelettel fogadta el. A megye Szerkezeti Tervét M=1:100.000 méretarányban a rendelet 2. melléklete tartalmazza.

- A Szerkezeti Terv által meghatározott megyei területfelhasználási kategóriák a következők:

a) területi korlát nélkül ábrázolt térségek: aa) erdőgazdálkodási térség, ab) mezőgazdasági térség, ac) vízgazdálkodási térség, ad) települési térség,

b) legalább 5 ha nagyságú sajátos területfelhasználású térség.

Az egyes térségi övezetek területi és százalékos megoszlása a településen:

PÁPADERESKE		terület (ha)	%
	Erdőgazdálkodási térség	5,95	1,04
	Mezőgazdálkodási térség	515,26	89,63
	Települési térség	53,27	9,27
	Vízgazdálkodási térség	0,40	0,07

- Veszprém megye műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények rendszerét a rendelet 1/C melléklete tartalmazza:

Meglévő földgázelosztó vezetékek: Adásztevel - Pápa - Pápadereske - Marcalgergelyi - Külsővat

Ezen kívül a települést meglévő főút, meglévő mellékút, tervezett országos kerékpárútvonal is érinti.

Kivonat a Veszprém Megye Területrendezési Tervéből

- Veszprém megye területrendezési tervében alkalmazott övezetek:

b) megyei övezetek:

- ba) ásványi nyersanyagvagyon övezete,
- bb) rendszeresen belvízjárta terület övezete,
- bc) földtani veszélyforrás terület övezete

c) egyedileg meghatározott megyei övezetek

- ca) Gazdaságfejlesztés kiemelten támogatott célterületeinek övezete

- cb) Innovációs-technológiai fejlesztés kiemelten támogatott célterületének övezete
- cc) Karsztvíz emelkedéssel veszélyeztetett települések övezete
- cd) Turisztikai fejlesztések kiemelten támogatott célterületének övezete
- ce) Veszprém megye várostérségeinek övezete
- cf) Az „Európa kulturális fővárosa Veszprém 2023” program érdekében együttműködő települések övezete

A település területét megyei övezetek közül Veszprém megye várostérségeinek övezete érinti, mint Pápa várostérsége.

2.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai

2.4.1 Pápa

Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének 14/2019. (IX. 26.) önkormányzati rendeletével fogadta el Helyi Építési Szabályzatát, melynek mellékletei tartalmazzák a szabályozási terveket.

Pápa Pápadereskéhez csak kisebb területekkel érintkezik, ezek általános mezőgazdasági területek (Má). Pápa felől Pápadereskén át tervezett kerékpáros nyomvonal ábrázolt.

2.4.2 Dáka

Dáka Község Önkormányzata Képviselőtestületének 11/2008. (XII. 17.) önkormányzati rendelete szól Dáka község Helyi Építési Szabályzatának, valamint Szabályozási Tervének jóváhagyásáról. A szabályozási terv a nemzeti jogtárban csak rendkívül rossz minőségben áll rendelkezésre. Ez alapján az állapítható meg, hogy a település mezőgazdasági (Má) és erdőterületekkel (Eg) csatlakozik Pápadereskéhez.

2.4.3 Nyárád

Nyárád település a Helyi Építési Szabályzatát, valamint Szabályozási tervét a 9/2007. (IX. 17.) önkormányzati rendelettel fogadta el. A település teljes területére kiterjedő szabályozási terv nem található meg a nemzeti jogtárban, sem pedig az önkormányzat honlapján, csupán egy későbbi módosítással érintett terület kivágatai. Ezek alapján nem állapítható meg, hogy milyen területfelhasználási egységekkel és övezetekkel csatlakozik a település Pápadereskéhez.

2.5 Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

2.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció vonatkozó megállapításai

Pápadereske településfejlesztési terve nem áll rendelkezésünkre.

2.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

A településen nincsenek hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések.

2.6 A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

A település helyi építési szabályzatát és szabályozási tervét Pápadereske Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2006.(VI.2.) önkormányzati rendelete hagyta jóvá, mely a City plus Bt. tervezőirodája által készített R-2 jelű külterületi szabályozási tervvel, és az R-3 jelű belterületi szabályozási tervvel együtt alkalmazandó.

A beépített és beépítésre szánt területek építési használatuk általános jellege, valamint sajátos építési használatuk szerint falusias lakóterület, ipari terület, egyéb ipar, temető terület.

A beépítésre nem szánt területek pedig: közlekedési- és közműterület, zöldterület, erdőterület, általános mezőgazdasági terület és vízgazdálkodási terület.

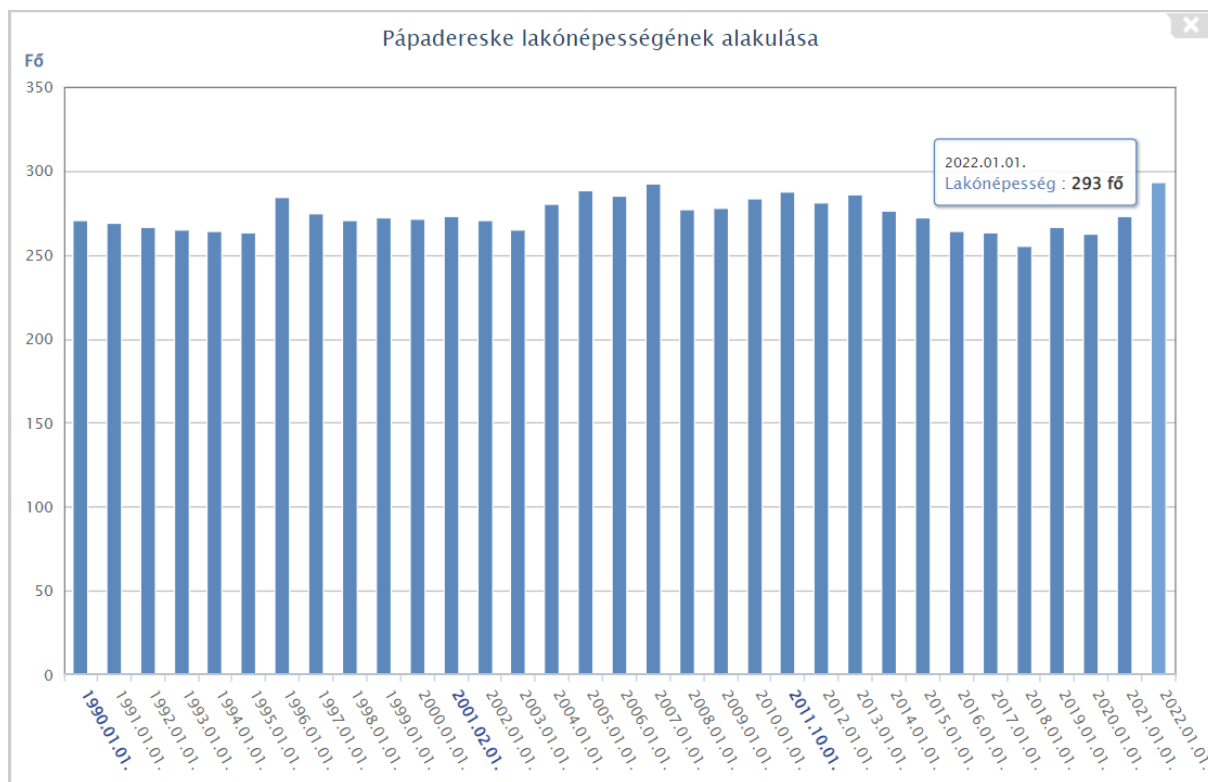
A szabályozási terv a belterület északi részén új falusias lakóterületeket jelölt ki, illetve az utcák szélesítését irányozza elő.

2.7 A település társadalma

2.7.1 Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

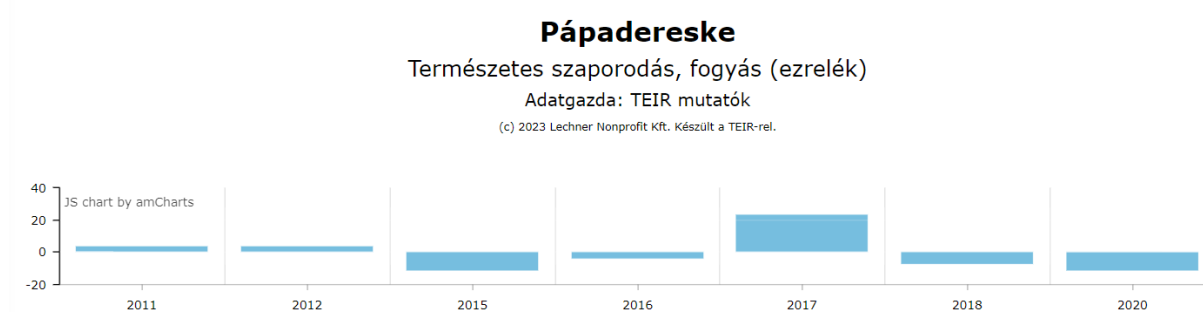
2.7.1.1 Demográfia, népesség

A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma. Pápadereske népessége 2023. január 1-jén 338 fő volt, ezzel a pápai, aprófalvas kistérségen belül a kisebb lélekszámú települések közé tartozik. A lakosság száma 2011-től döntően csökkent, 2018-ban látható az előző évekhez képest nagyobb mértékű volt a növekedés, 2022-ben elérte a 2006-os állapotot.

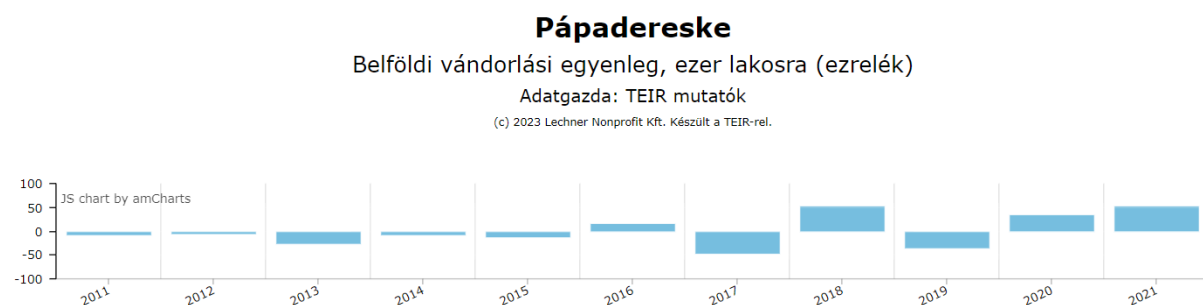

Lakónépesség száma Pápadereskén 1990 és 2022 között (Forrás: TEIR)

A lakosságszám változását két tényező befolyásolja: egyrészt a természetes szaporodás vagy fogyás, másrészt pedig a vándorlási egyenleg. A természetes szaporodás/fogyás az élve születések és a halálozások számának különbségét mutatja. A természetes szaporodást és fogyást vizsgálva a településen az elmúlt évtizedben inkább a fogyás volt meghatározó, a 2017-es viszonylag arányt leszámítva (23,17).

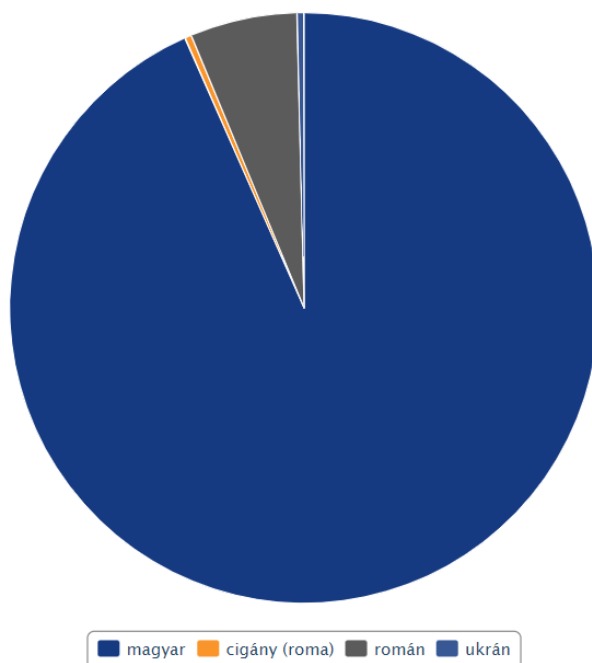
A vándorlási különbözet az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbözete ezer lakosra vetítve. A belföldi vándorlási egyenleget vizsgálva elég változatos képet kapunk, hol az elvándorlások, hol az odavándorlások voltak jellemzőek, azonban összességében az adatokat tekintve az odavándorlások száma jelentősebb volt az elmúlt években, mint az elvándorlásoké.

2.7.1.2 Nemzetiségek

A 2011-es népszámlálás során a lakosok 100%-a magyarnak, 0,4% cigánynak, 6,3% románnak, 0,4% ukránnak mondta magát (a kettős identitások miatt a végösszeg nagyobb lehet 100%-nál).

A helység lakóinak nemzetiségi kötődése 2011-ben

Egy személy több nemzetiséghez is tartozhat, ezért az arányok összege esetenként meghaladhatja a 100%-ot.

2.7.1.3 Foglalkoztatottság

A népszámlálás során foglalkoztatottnak minősül minden 15 éves és idősebb személy, aki az időpontot megelőző héten legalább egy órányi, jövedelmet biztosító munkát végzett, vagy rendszeres foglalkozásától (pl. betegség miatti távollét vagy fizetett, illetve fizetés nélküli szabadság miatt) csak átmenetileg volt távol.

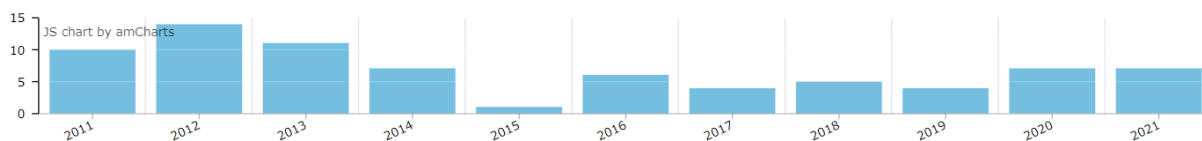
Regisztrált munkanélküli az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesül, és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll, egyéb kereső tevékenységet nem folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes kirendeltséggel együttműködik. A településen jelenleg (2023. 06. 20-i állapot szerint) 4 fő nyilvántartott álláskereső van, melyből egy 1 évnél régebb óta. A tavalyi évben (2022. szeptember) ez a szám jóval magasabb volt, 9 nyilvántartott álláskereső volt, közülük 3 fő 1 éven túl. Összességében a statisztikai adatok alapján a regisztrált munkanélküliek száma 2016 és 2020 között kis mértékben csökkent, majd újra növekedni kezdett. Jelenleg visszaállt a 2017-es szintre, ami az utóbbi évekhez képest jelentős javulást jelent.

Pápadereske

Nyilvántartott álláskeresők összesen (fő)

Adatgazda: Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

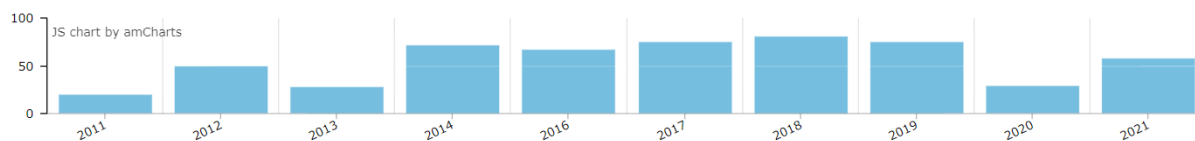

Pápadereske

Legfeljebb 8 általános iskolát végzett nyilvántartott állás keresők aránya (százalék)

Adatgazda: TEIR mutatók

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

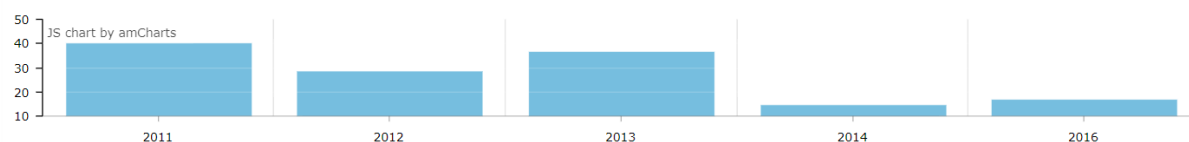
Az állás keresők iskolai végzettsége korábban erős összefüggést mutatott, az állás keresők mintegy 75-80%-a legfeljebb 8 általános végzett, ez az arány 2020-tól csökkent.

Pápadereske

25 év alatti nyilvántartott állás keresők aránya (százalék)

Adatgazda: TEIR mutatók

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

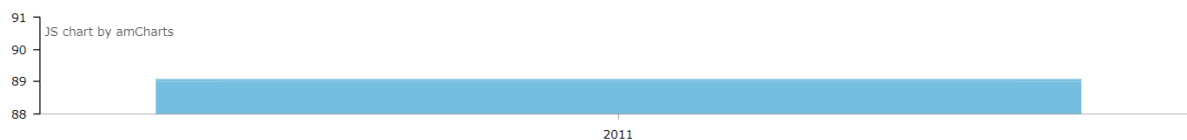
Az állás keresők döntően a 25 év feletti korosztályból kerülnek ki.

Pápadereske

Naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya (százalék)

Adatgazda: Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

A naponta ingázó foglalkoztatottak száma a településen 2011-ben rendkívül magas volt (89%). Sajnos frissebb statisztikai adataink erről nem állnak rendelkezésre.

2.7.1.4 Jövedelmi viszonyok

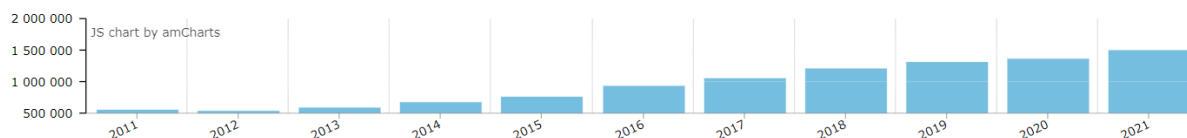
A személyi jövedelem adóköteles jövedelemadóval csökkentett értéke egy lakosra vetítve jelentősen nőtt a 2012-től, de így sem éri el a megyei átlagot.

Pápadereske

Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft)

Adatgazda: TEIR mutatók

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

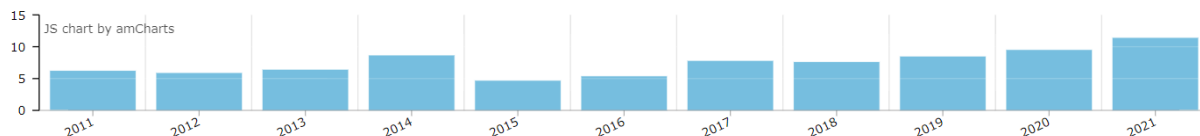
A magas presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak száma alacsony a településen (11,36%), azonban egy 2015-ös jelentősebb visszaesés óta folyamatosan növekvő tendenciát mutat.

Pápadereske

Magas presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (százalék)

Adatgazda: TEIR mutatók

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

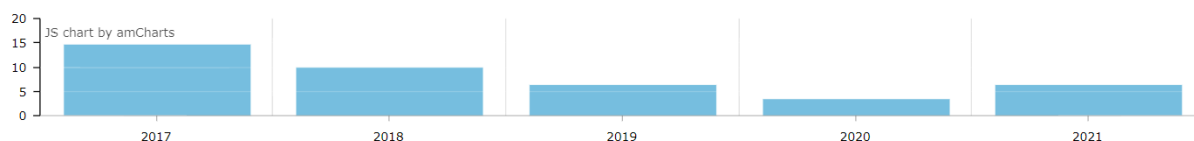
A jövedelmi viszonyokról adhat képet a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma is, hiszen a kedvezményre az a család jogosult, ahol a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege, illetve az egy főre jutó vagyoni érték nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket. Az érték jelentősen csökkent 2017-től.

Pápadereske

Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesítettek havi átlagos létszáma, 100 0-18 évesre (fő)

Adatgazda: TEIR mutatók

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

2.7.1.5 Életminőség

A településen a 2011 és 2019 közötti időszakban csupán néhány új lakás épület a KSH adatai alapján. A pápai járásban nagyrészt hasonló adatokat mérhetünk, építési tevékenység nem jellemző a községekben, vagy csak elszórtan jelent meg az említett időszakban. Pápadereskén az ivóvízhálózatba és a közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások és üdülők aránya közel 100%-os. Az alacsony komfort fokozatú lakások és lakott üdülők aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükség-lakás) a településen az országos átlag feletti (2011-es adat). Félkomfortos az a lakás, üdülő, amely legalább egy 12 m²-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel, továbbá fürdőhelyiséggel vagy vízöblítéses WC-vel, villannyal, vízellátással és egyedi fűtési móddal rendelkezik. Komfort nélküli az a lakás, üdülő, amely legalább egy 12 m²-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel, valamint egyedi fűtési móddal rendelkezik. A komfortfokozatok egyikébe sem sorolható lakások a szükség- és egyéb lakások.

A településen az épületek színvonalának tekintetében nincs jelentős eltérés.

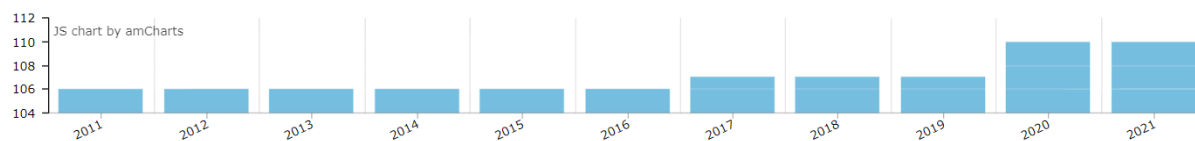
A személygépkocsik száma folyamatos növekedést mutat a települési lakosság arányában.

Pápadereske

Lakásállomány (db)

Adatgazda: Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

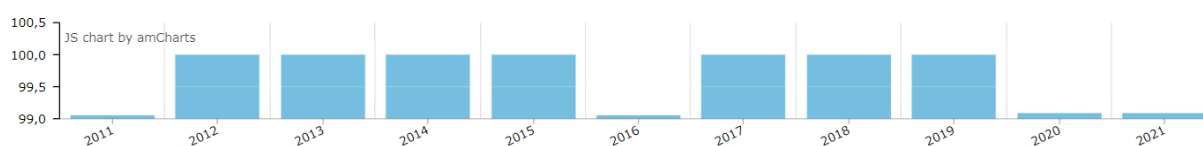

Pápadereske

Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)

Adatgazda: TEIR mutatók

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

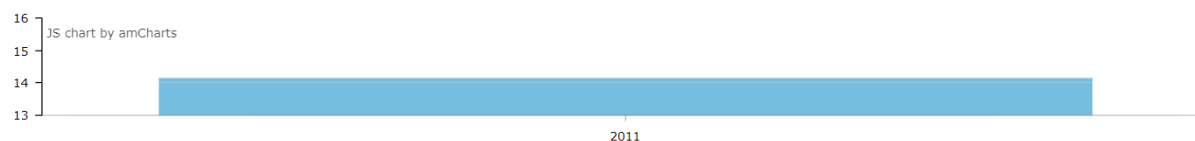

Pápadereske

Alacsony komfort fokozatú lakások és lakott üdülők aránya (százalék)

Adatgazda: TEIR mutatók

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

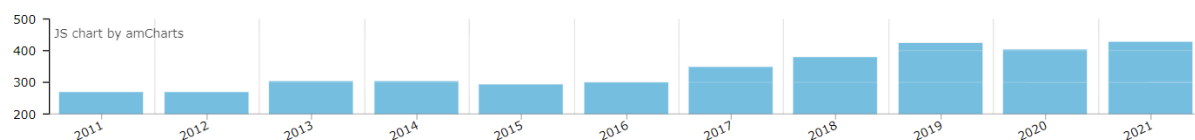

Pápadereske

Személygépkocsi, 1000 lakosra (db)

Adatgazda: TEIR mutatók

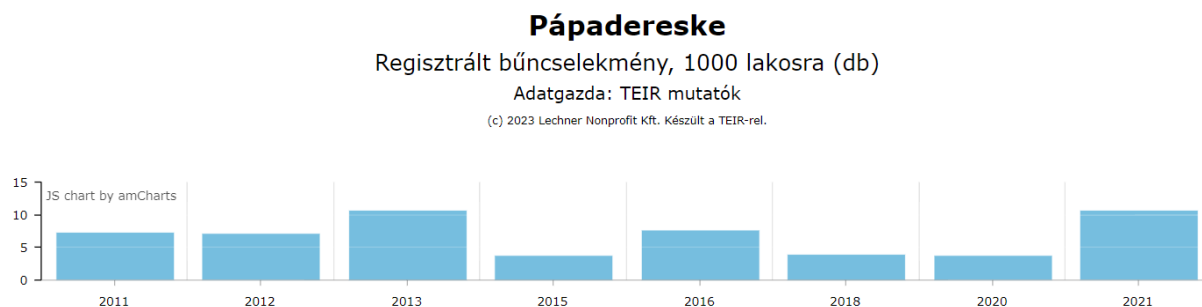
(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

2.7.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Konfliktust keltő társadalmi különbségek, társadalmi rétegződéssel összefüggő térbeli elkülönülés nem jellemzőek a kis településen.

A regisztrált bűncselekmények száma a településen 2016 óta csökkent, majd 2021-ben kiemelkedően magas értéket ért el.

2.7.3 Települési identitást erősítő tényezők

A községben működik ifjúsági klub, könyvtár, és kultúrház. A könyvtár hetente két alkalommal tart nyitva. Az ifjúsági klub a fiatal lakosok igényei szerint működik. Évente több alkalommal kerül sor az egész lakosságot célzó rendezvényekre, rendszeresen tartunk kézműves foglalkozásokat, megcélózva a nevezetesebb ünnepeket. Minden évben van falunapi, idősek napi rendezvény. A nyári szünetben, minden évben egy hetes napközis tábort szervez az önkormányzat a dolgozó szülők megsegítésére. A lakosok aktívan részt vesznek a szervezésben.

2.8 A település humán infrastruktúrája

2.8.1 Humán közszolgáltatások

A lakónépesség életminőségét jelentős mértékben meghatározhatja a humán közszolgáltatások (oktatás, szociális ellátás, egészségügy, kultúra, sport, stb.) elérhetősége és azok minősége.

Oktatás és szociális ellátás

Jelenleg a településen nincs óvoda, bölcsőde, családi Napközi, családi illetve házi gyermekfelügyelet. A nyári szünetben a dolgozó anyák megsegítése céljából nyári tábor megszervezésére kerül sor már két éve. A közeljövőben szeretné az önkormányzat a jól bevált program további megtartását. A településen általános iskola nem működik.

A településen működik falugondnoki szolgáltatás. A szolgáltatás többek között biztosítja a gyermekek óvodába-, iskolába, illetve az idősek szakorvosi rendelésre szállítását, valamint a szociális étkeztetés házhoz szállítását. A szociális étkeztést az önkormányzat megállapodás alapján biztosítja azon rászorulóknak számára, akiknek kora, egészségi állapota, szociális helyzete azt indokolja. Az önkormányzat kötelezően ellátandó feladatai közé tartozik a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgáltatást, valamint a Házi segítségnyújtást, amit a környező települések társulásai által létrehozott Pápakörnyéki Önkormányzatok Feladatellátó Társulása lát el.

Egészségügyi ellátás

A védőnői szolgálat Dáka, Pápasalamon, Nyárad, Marcalgergelyi, Vinár, Nóráp, Pápadereske körzetet látja el. A településen gyermekorvos nincs, de a háziorvos ellátja a felnőtt illetve a gyermekkorosztályú betegeket is. A háziorvosi szolgálatot Dáka, Pápasalamon, Nóráp és Pápadereske községek közös háziorvosa látja el. A fogorvosi ellátásra az önkormányzat a közeli Pápa városban praktizáló fogorvossal kötött szerződést. Szakorvosi rendelők a Pápa Városi Kórházban találhatóak meg. Tüdőszűrésen minden évben részt vehet a lakosság, melyet a Veszprémi Kórház autóbussa biztosít a lakosság számára. A Veszprémi Kórházba minden évben szervezetteren utazhatnak a 40 évet betöltött nők mammográfiai szűrésre. A további

szűrővizsgálatokra a közeli Pápa Városi Kórházban van lehetőség. Pápa városban működik a Nevelési Tanácsadó, mely fogadja a körzetébe tartozó településekről a gyermekeket.

Ügyeleti ellátás székhelye: 8500 Pápa, Anna tér 11. Szakorvosi rendelő és kórház Pápán található. Fogorvosi ellátás Pápán vehető igénybe.

Kultúra és sport

A községben működik ifjúsági klub, könyvtár, és kultúrház. A könyvtár hetente két alkalommal tart nyitva. Az ifjúsági klub a fiatal lakosok igényei szerint működik. Évente több alkalommal kerül sor az egész lakosságot célzó rendezvényekre, rendszeresen tartunk kézműves foglalkozásokat, megcélózva a nevezetesebb ünnepeket. Minden évben van falunapi, idősek napi rendezvény. A nyári szünetben, minden évben egy hetes napközis tábort szervez az önkormányzat a dolgozó szülők megsegítésére. A lakosok aktívan részt vesznek a szervezésben.

Hitélet

A vallási megoszlás a következő volt: római katolikus 35,7%, református 21,3%, evangélikus 7,7%, felekezeten kívüli 2,9% (32% nem nyilatkozott).

2.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása

Pápadereske Község rendelkezik Helyi Esélyegyenlőségi Programmal, mely a 2019-2024 közötti időszakra készült el.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Pápadereske Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Pápadereske település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- *az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,*
- *a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,*
- *a diszkriminációmentességet,*
- *a szegregációmentességet*
- *a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).*

Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozták meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat

A Helyi Esélyegyenlőségi Program a következő problémákat azonosította be:

- Megélhetési problémák
- Hasznos szabadidő eltöltési lehetőségek, játszótér, többfunkciós sportpálya hiánya
- Továbbtanulás nehézségei anyagi támogatás hiányában
- Nincs a településen közösségi kiszolgáló és vásártér, az idősök közül egyre többen válnak valamilyen család, megtevesztés áldozatává
- Falugondnoki Szolgálat ellátása nehézségbe ütközik a jelenlegi gépjármű állapota miatt
- Az idősök biztonságérzete megromlott
- Nyári gyermekfelügyelet hiány
- Középületek nem teljesen akadálymentesítettek

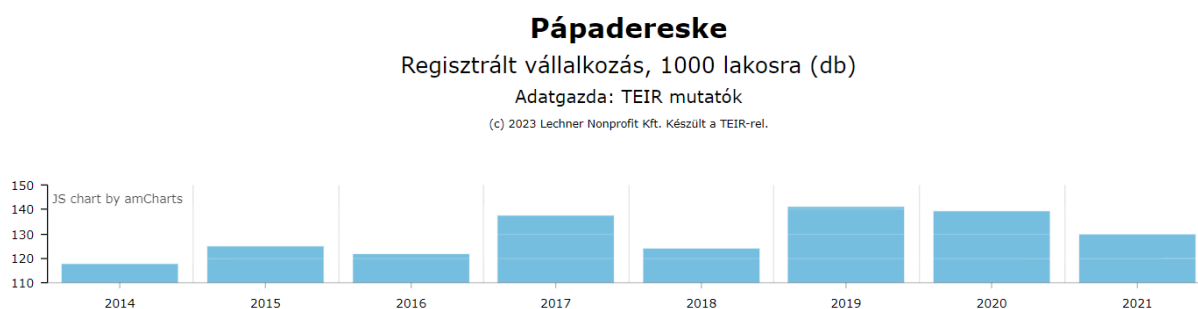
A Program a következő intézkedéseket fogalmazta meg:

- Háztáji mintaprogram – startmunka program
- A közfoglalkoztatás nyújtotta lehetőségek fokozottabb kihasználása
- Játszótér
- Többfunkciós sportpálya létesítése
- Felsőoktatási Ösztöndíjpályázathoz csatlakozás
- Szabadidőpark létrehozása
- Községi kiszolgáló és vásártér kialakítása
- Az önkormányzat által gépjármű vásárlása a falugondnoki szolgáltatás ellátásának javítása érdekében
- Térfigyelő kamerarendszer kiépítése
- Nyári tábor
- Önkormányzati tulajdonú épületek javítása, felújítása, akadálymentesítése

2.9 A település gazdasága

2.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

A regisztrált vállalkozások száma ezer lakosra vetítve Pápadereskén 2019 óta csökkenő tendenciát mutat, a vállalkozások jegyzett tőkéje (1000 Ft) 2015 óta szintén csökken.

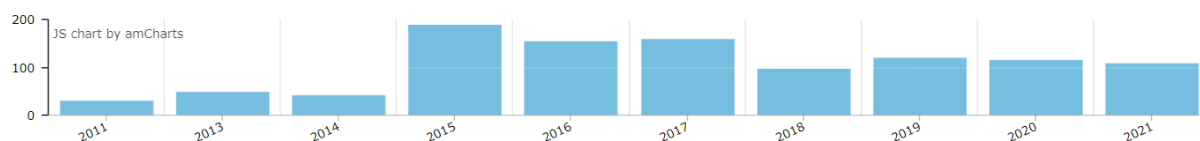

Pápadereske

Vállalkozások jegyzett tőkéje, egy lakosra (1000 Ft)

Adatgazda: TEIR mutatók

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

A működő egyéni vállalkozók száma 2011 és 2014 között jelentősen csökkent, majd 2018-tól ismét növekedés figyelhető meg, 2019-re kis mértékben meghaladta a 2011-es számot. Az 1-9 fős regisztrált vállalkozások száma szintén emelkedett 2016-tól, azonban 2021-ben egy nagy visszaesést láthatunk.

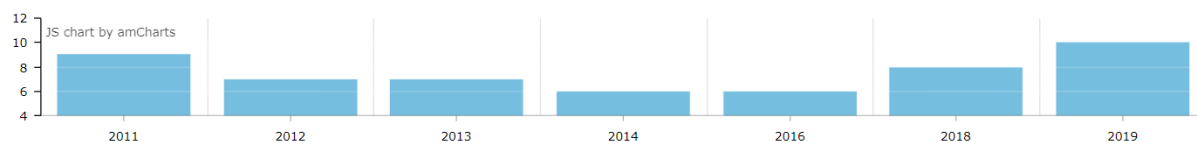
A regisztrált őstermelők száma 2016-tól csökkent 2018-ig, majd onnantól ismét növekedés tapasztalható.

Pápadereske

Működő egyéni vállalkozók (az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)

Adatgazda: Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

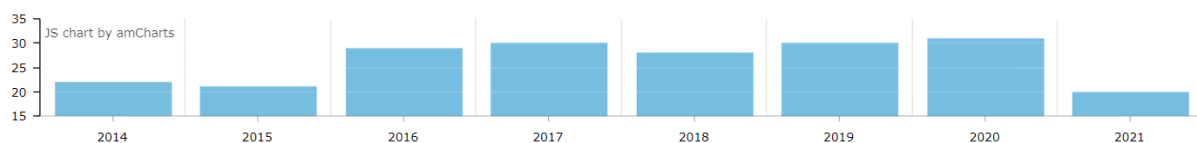

Pápadereske

1-9 fős regisztrált vállalkozások (GFO14, dec. 31.) (db)

Adatgazda: Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

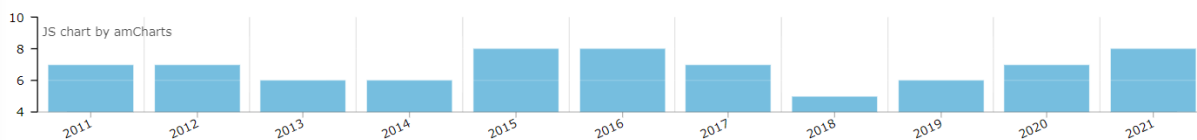

Pápadereske

Regisztrált őstermelők (dec. 31.) (db)

Adatgazda: Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

2.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, a gazdasági szervezetek jellemzői

A regisztrált vállalkozások többsége a mezőgazdasági ágazatban tevékenykedik, azonban ez az arány az elmúlt tizedben erősen csökkent, ezzel párhuzamosan pedig az iparban, építőiparban regisztrált vállalkozások százalékos aránya erőteljesen növekedett 2016 és 2021 között. A szolgáltatási szektorban regisztrált vállalkozások száma 2017 és 2020 között növekedett, azonban 2021-ben erős visszaesés látszik.

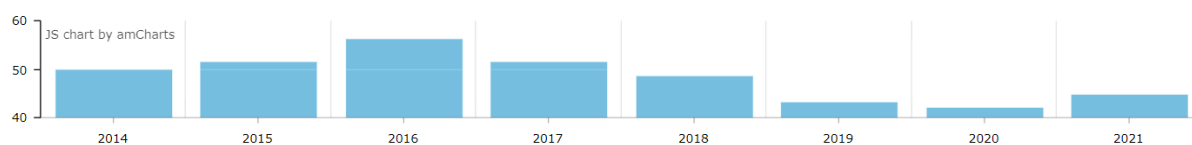
A helyi önkormányzat iparűzési adó bevétele, egy lakosra (1000 Ft) 2021-ben 5,1 volt, mely a 2017-es kiemelkedően magas adathoz képest egy jelentősebb visszaesést mutat. Az önkormányzatnak nincs idegenforgalmi adóbevétele.

Pápadereske

Mezőgazdasági regisztrált vállalkozások aránya (százalék)

Adatgazda: TEIR mutatók

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

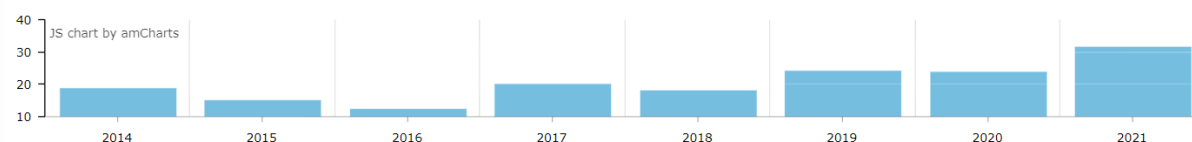

Pápadereske

Ipar-, építőiparban regisztrált vállalkozások aránya (százalék)

Adatgazda: TEIR mutatók

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

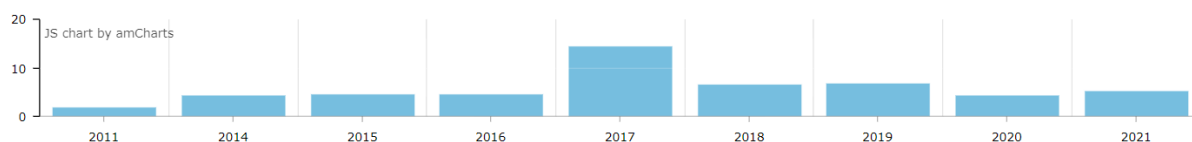

Pápadereske

Helyi önkormányzat iparűzési adó bevétele, egy lakosra (1000 Ft)

Adatgazda: TEIR mutatók

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

2.9.3 A gazdasági szervezetek fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelései

A gazdasági szervezetek részéről jelentős beruházás, fejlesztés a rendelkezésre álló információk alapján nem történt az elmúlt években, fejlesztési elképzeléseik nem ismertek.

2.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

A település közúton történő külső elérhetősége a gazdasági versenyképesség szempontjából nem tekinthető ideálisnak. Idő szerinti optimalizálás esetén a leggyorsabb út hossza percben a saját megyeszékhelyig több mint 58 perc, mely a megyei átlagot meghaladó érték. A saját járásközpont és az autópálya csomópont megközelíthetősége megyei átlag alatti a maga 7,9 és 36,9 perc körüli értékével. Pápadereske kapcsolatát a járásközponttal és környező településekkel mellékutak biztosítják. A közösségi közlekedési lehetőségeket a volánbusz járatok adják, a legközelebbi vasútállomás elérési ideje 5,6 perc.

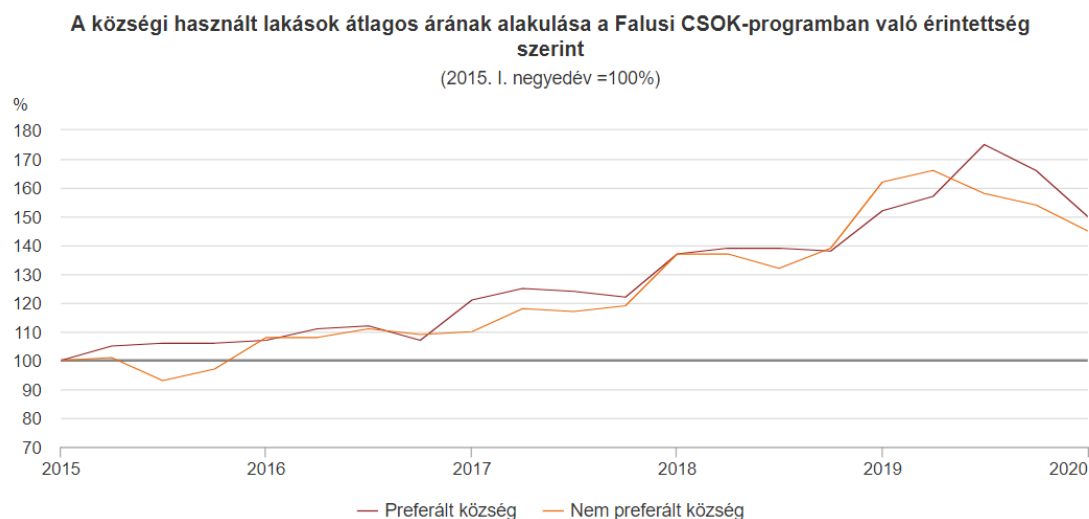
A gazdasági versenyképességet befolyásolja tovább a munkaerő képzettsége is, mely szintén a megyei átlag alatti értékeket mutat. Az iskolai végzettségi adatokat lásd a 1.7.1.3. alfejezetben.

2.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok

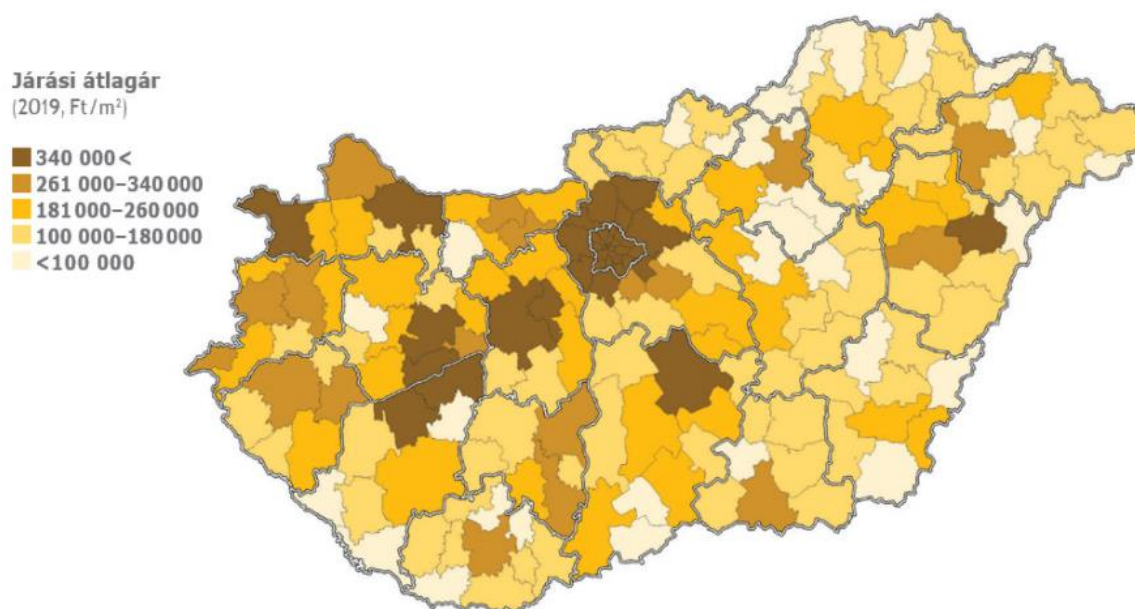
A településen az elmúlt 10 évben új lakás vagy üdülő alig épült.

A lakáspiacról megbízható statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre, de az önkormányzattól kapott információk szerint az eladó házak szinte azonnal gazdára találnak, míg a beépíthető telkek nem keresettek a magas építési költségek miatt. Pápadereske a Falusi CSOK-programban részvevő település.

Országosan 2019-ben hat év után először csökkent a lakáspiaci tranzakciók száma, amelynek a mértéke az eddig feldolgozott adatok alapján 8,0%-ra becsülhető. A használtlakás-piacon kimutatható a Falusi CSOK hatása, a községek használtlakás-piaci részesedése 2019-ben emelkedett. Az eladások számának tényleges emelkedéséről csak a községek esetében lehet beszámolni (2,6%), ez a növekedés pedig a Falusi CSOK hatásának tudható be. 2019 III–IV. negyedévében mintegy 19 ezer lakást adtak el azokon a településeken, amelyek a vonatkozó rendelet által kijelölt körbe tartoznak. Ez 12%-kal haladta meg a megelőző év azonos időszakában történt értékesítéseket, miközben minden egyéb településkategóriában csökkentek az eladások. 2020 I. negyedévében a Falusi CSOK preferált településein az átlagos lakásár megközelítette a 6 millió forintot. Ez a nem támogatott községek jellemző lakásárának (19 millió forint) kevesebb, mint egyharmada. 2019 III. negyedévében az érintett kistépüléseken átmeneti, 12%-os drágulást idézett elő a Falusi CSOK-ra vonatkozó szabályozás megjelenése. Az árak emelkedése ezt követően fokozatosan mérséklődött és 2020 I. negyedévében már visszatért a többi községre jellemző trendhez. A meghirdetését követő hónapokban a támogatott települések árszintje Közép-Dunántúlon volt a legmagasabb (12,0 millió forint), amit Pest régió követett (10,6 millió forint). (Forrás: KSH)

41. ábra. Forrás: KSH

42. ábra. Forrás: OTP Jelzálogbank

Rendelkezésre álló igen csekély számú adat alapján az ingatlanpiaci viszonyok nem elemezhetők a településen.

2.10 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

2.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Gazdasági program:

A település önkormányzata a fenntarthatóság érdekében a szűk lehetőségek minél gazdaságosabb felhasználására törekszik. Ezen túl törekednek a kis települési jelleg

megőrzése az állami támogatások, pályázati lehetőségek, minél hatékonyabb kihasználásával!

2.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

- Két TOP pályázatot sikerült a településnek elnyernie, melyek együttes összege harmincöt millió forintot volt
- LEADER pályázat keretében a település hétmilliónyolcszázezer forintot kapott
- Kormányzati támogatásokat tekintve, valamivel jobbak az eredmények BM.- es támogatások a szociális tűzifa támogatáson túl belterületi út felújítására sikerült nyerniük, közel húsz millió forintot
- Magyar Falu programban is sikerült kisebb nagyobb eredményeket elérni, de messze alul maradt a környező települések elért eredményéhez viszonyítva. A benyújtott tíz pályázatból csupán öt volt eredményes, összességében közel harminc millió forintot tudtak elnyerni. Az elutasításra került pályázatok között szereplő játszóteret saját erőből megvalósították, melynek bekerülési költsége hatmillió forintot tett ki. A további négy pályázati cél viszont, támogatás nélkül megvalósíthatatlan.

2.10.3 Foglalkoztatáspolitikai

A közfoglalkoztatás a Kormány munkahelyteremtő programjának köszönhetően, szinte teljesen megszűnt, öt éve már csupán egy fő közfoglalkoztatott van a településen, ami viszont megnehezíti a községgazdálkodási, fenntartási feladatokat.

2.10.4 Lakás- és helyiséggazdálkodás

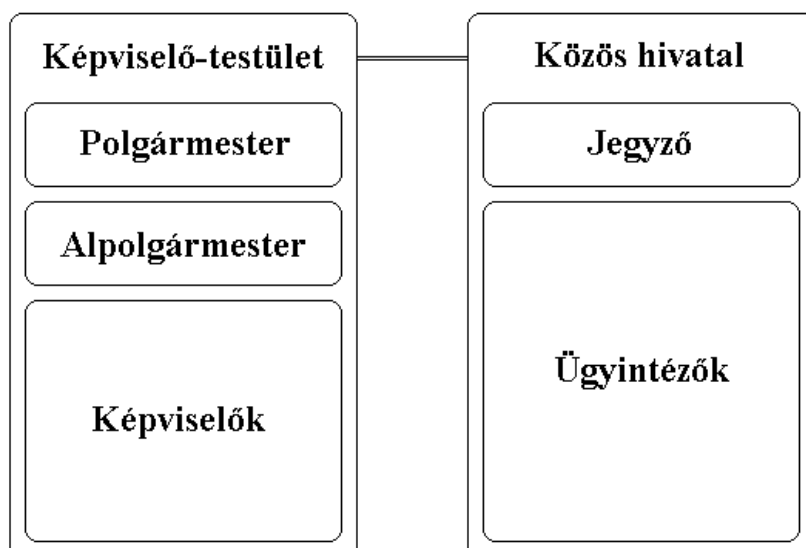
Az önkormányzat (rész)tulajdonában 66 ingatlan áll, melyek többsége közút, árok.

Lakás- és helyiséggazdálkodás kapcsán megemlíthető ingatlanok:

- kultúrház – hrsz: 5/2
- óvoda, orvosi rendelő, védőnői szolgálat – hrsz: 5/1
- lakóház, udvar – hrsz: 2
- lakóház, udvar – hrsz: 3
- lakóház, gazdasági épület hrsz: 29

2.10.5 Intézményfenntartás

Az önkormányzat a közigazgatási feladatainak ellátására Közös Önkormányzat Hivatalát működtet, nyáradi székhellyel.

Polgármester:

Németh Tibor

Alpolgármester:

Nagy Melinda

Képviselők:

Staubné Réti Henrietta

Borsits György

Horváth Richárd

Jegyző:

Vajda Andrea

Pápadereske Község Önkormányzatának címe: 8593 Pápadereske, Rákóczi u. 43.Nyárádi Közös Önkormányzati Hivatal címe: 8512 Nyárád, Kossuth u. 1.

2.10.6 Energiagazdálkodás

Lásd az 1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások fejezetnél.

2.11 Településüzemeltetési szolgáltatások

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény értelmében az önkormányzat kötelezően ellátandó, településüzemeltetéssel összefüggő tevékenységei a következők:

- köztemetők kialakítása és fenntartása
- a közvilágításról való gondoskodás,
- kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása,
- a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása,
- közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása,
- gépjárművek parkolásának biztosítása.

Településüzemeltetéssel összefüggő tevékenységeket ellátó cégek neve:

Ellátandó feladat	Ellátó cégek neve	Ellátó cégek címe
Ivóvízszolgáltatás, szennyvízkezelés	Pápai Víz- és Csatornamű Zrt.	8500 Pápa, Vízmű utca 2
Villamosenergia	E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.	9027 Győr, Kandó Kálmán utca 11-13
Hulladékgazdálkodási közszolgáltatás, hulladékkezelés	Avar Ajka Városgazdálkodási és Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft.	8400 Ajka, Szent István utca 1/A.

Temető üzemeltetés	Pápadereske Község Önkormányzata	8593 Pápadereske, Rákóczi u. 43.
Hírközlés	DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.	1134 Budapest, Váci út 35
	Invitech ICT Services Kft.	1013 Budapest, Krisztina körút 39.
Földgáz	E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt.	8800. Nagykanizsa, Zrínyi M. utca 32

2.12 A táji és természeti adottságok vizsgálata

2.12.1 Természeti adottságok

2.12.1.1 Geológia és domborzat, talaj

Pápadereske a Bakony és a Marcal-völgy közötti Pápai-sík kistájban helyezkedik el, közel a Marcal-völgy és Somló-Devecseri-sík kistájak határához. A terület 140 m tengerszint feletti magasság értelmében közepes helyzetű, enyhén tagolt homokos kavicsos hordalékkúp-síkság löszvályogos foltokkal. Az átlagos relatív relief 10-25 m/km², mely ÉNY felé lejt. A Bakonyból a Marcalhoz siető Bitva-patak ÉNY-DK irányultságú völgye délnyugaton érinti a közigazgatási területet míg ÉK irányból Borsosgyőr alatti vízfolyás határolja. A völgyssűrűség átlagos értéke a kistájban 1 km/km². A mélyebben fekvő völgytalpak nedvesebb (gyep, rét, legelő, nádas), a köztes hátaik szárazabb termőhelyek a területhasznosítás számára (túlnyomó részt szántók, foltokban erdők).

(Forrás: Csorba Péter: Magyarország kistjai, Pápadereske tájrendezési munkarész 2006)

Felszíni földtanát áttekintve Pápadereske területe a Marcal és a Bakonyban eredő kisvízfolyások közös hordalékkúp-maradványa, amelynek kavicsanyaga számos helyen megmaradt. A felszín nagyobb részét azonban löszös-iszapos-homokos folyóvízi és lejtőüledékek borítják.

(Forrás: MBFSZ - Magyarország felszíni földtana)

Az Agrotopo információs rendszer szerint Pápadereske területén a következő talajtípusok fordulnak elő. A K-i területeken egy 500 méteres sávban csernozjom barna erdőtalajok, Ny-i határ mentén érintőlegesen réti talaj és a kettő között, Pápadereske jelentős részén réti csernozjom talaj a jellemző.

(Forrás: AGROTOPO Genetikai talajtípus térkép)

2.12.1.1 Vízrajz

Vízrajzát tekintve a település teljes egészében a Marcal jobb oldali vízgyűjtő területe, élő vízfolyás azonban nem található a közigazgatási területen belül. A község Ny-i felében D-ről É felé halad a Pápadereskei-időszakos vízfolyás, mely a Bittva-patakba torkollik. A területen több árok található a szántóföldek mentén, a kapott adatszolgáltatás azonban ezek közül csak egyet jelöl a közigazgatási terület K-i részén Dákai-árok néven, melynek befogadója a Borsosgyőri Séd. A patakok, vízfolyások jó vízminőségének fenntartása közérdek, melyet a felszíni vizek védelmére vonatkozó jogszabály kellőképpen biztosít.

A település közigazgatási területén található vízfolyások és árkok a kapott térinformatikai adatok szerint:

- Pápadereskei- vízfolyás
- Dákai-árok

Belterületen a hatályos szabályozási terv szerint zöldterületbe sorolt, hrsz: 55 számú telken található a belvíztározó, mely ma pihenő parkként rekreációs célokat is szolgál.

A talajvíztükör nyugalmi szintje a felszín alatt 1-2 m.

(Forrás: MBFSZ - Magyarország talajvíz térképei)

2.12.1.1 Klimatikus viszonyok

A település éghajlata mérsékelt meleg–mérsékelt száraz típusú, az évi középhőmérséklet 10,5-11°C körüli. Az éves csapadék tekintetében a 600-650 mm közötti átlagérték jellemző. Az átlagos szélesség 3,0-3,5 m/sec körüli, uralkodó szélirány a tágabb térségben jellemzően ÉNy-i, a mérsékelt öv szelei azonban a cirkuláció különböző fázisai következtében nem állandók.

(Forrás: Csorba Péter: Magyarország kistájai, met.hu)

2.12.1.2 Élővilág

A domborzati viszonyok és a környezet természeti adottságai (vízfolyások, jellemző felszínborítás) határozzák meg az egyes külterületi területek tájhasználatának jellemzőit. Pápadereske területén a szántóföldi hasznosítás erősen dominál, amely mellett csak nagyon kevés erdőfolt (inkább telepített, mint természetesen erdősült, talán ez utóbbi csak egy folt), gyepek és legelők (talán inkább éppen nem szántott szántók) is megtalálhatóak. Arányaiban szinte több az erdőfolt a belterületen, mint a külterületen, az előbbieket a telekvégeken növekedtek föl.

Az élővilágról részletesebb leírást tartalmaz a település 2006-ban készült tájrendezési munkarésze, mely ma is helytálló.

„A vizsgált terület florisztikai térbeosztás tekintetében a Magyar vagy Pannóniai flóratartomány (Pannonicum) Alföldi flóraidékének (Eupannonicum) Kisalföldi flórajárásában (Arrabonicum) helyezkedik el. A potenciális erdőtársulások között említhetők az ártéri puha- és keményfaligetek (Salicetum; Quercus-Ulmetum), a gyertyános-kocsányos tölgyesek (Quercus robur-Carpinetum), illetve a gyertyános-kocsánytalan tölgyesek (Quercetum petraeae-Carpinetum).

A füves élőhelyeken elsősorban a rovarvilág gazdagsága érdemel említést, melyek közül is az egyenesszárnyúak (sáskák, szöcskék, tücskök), levélbogarak, pattanóbogarak emelkednek ki nagy egyedszámukkal.

Szintén a fűfélék jelentenek táplálékot a kistestű rágcsálók számára. A rágcsálók bagolyfajoknak és kisragadozó emlősöknek. Az idő hidegre fordulásával az énekesmadarak (és nagyobb emlősök is) gyülekeznek a mezőgazdasági területek közelében, melyek a ragadozó madarakat is vonzzák a könnyű prédá reményében. Ilyenek az egerészölyv, kékes rétihéja, a vörösvércse, a karvaly és a kis sólyom.

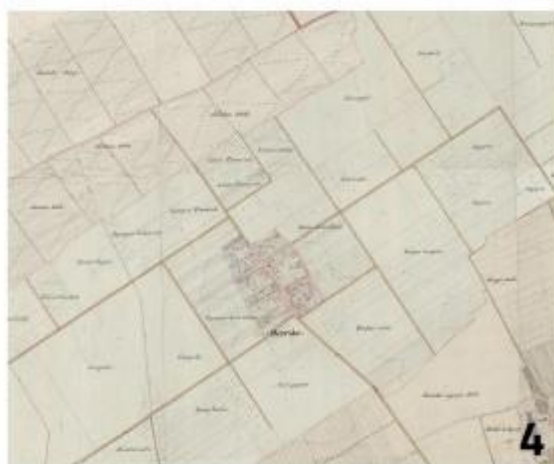
A szántóföldi művelés a természetes erdőtársulásokat nagyrészt visszaszorította, azonban a szántóföldeket és földutakat, árkokat kísérő fás, cserjés állományoknak jelentős ökológiai szerepe van. Búvó-, illetve táplálkozóhelyet nyújtanak a rovaroknak, lepkéknek, gyíkoknak, énekesmadárfajoknak. Megfelelő hálózat esetén lehetővé teszik az apró énekesmadarak, vagy a lepkék vándorlását, amelyek takarást, vagy különleges klímahatást igényelnek vándorlásuk során.

Ezek a sávok többnyire fehér akácnól (*Robinia pseudoacacia*), nyárból (*Populus sp.*) és fűzek (*Salix sp.*) fa- és cserjetermetű fajaiból állnak, illetve a nád (*Phragmites australis*) és az aranyvessző (*Solidago gigantea*) jelenik meg nagyobb tömegben.”

(Forrás: Pápadereske tájrendezési munkarész 2006)

2.12.2 Tájhasználat, tájszerkezet

2.12.2.1 Tájértörténeti vizsgálat

1. Első Katonai Felmérés (1763-1787); 2. Második Katonai Felmérés (1806-1869);
 3. Harmadik Katonai felmérés (1869-1887); 4. 19. századi kataszteri térkép (1857);
 5. Katonai Felmérés (1941); 6. Topográfiai térkép (1971)

Levéltári adatok alapján először 1240-től, Doroska néven jelenik meg a település, mely feltételezhetően szláv eredetű Droska Dugosa személynévből alakul ki. A település határában folyó 1968. évi régészeti kutatások, melyek során árpád kori cserépmaradványok kerültek feltárára, megerősítik a település Árpád házi múltját. A X. század elején betelepülő magyar népcsoportok magukkal hozott mezőgazdasági kultúrája keveredett az itt élő avar telepek lakóinak mezőgazdasági kultúrájával, termelési, tenyésztési szokásaival. A középkori magyar állam megszilárdulásakor, a XII-XIII. században a népesség növekedése olyan arányú, hogy szükségessé válik az erdők irtással történő szántóvá alakítása, a lápok, vizes területek lecsapolása, a patakmedrek rendezése. Az irtás a jobbágyságnak éves tevékenységei közé tartozott ekkor.

„Az irtás két szakaszból állt: a kivágás és a föld megtisztítása a gyökerektől, tuskóktól. Először a fa törzsén, nem messze a tővétől fejszével körben, gyűrű alakban lefejtették a hánct, ezért a fa kiszáradt (cserzés). A megkoszorúzott, jelelt fa kifejezéssel pedig azokat a fákat illették, melyeket meghagytak (pl. birtokhatár kijelölésére). A vágásra kijelölt fákat következő ősszel vágták ki. Szárítást elsősorban akkor alkalmaztak, ha a fát a helyszínen, levágás után elégették és a hamu így egyben trágyaként szolgált. Az elfűrészelt törzseket legallyagták, csomóba rakták, majd csákánnyal, fejszével, irtókapával, ásóval kiszedték a tuskókat és a gyökereket, ezeket helyben elégették. A művelés az első évben ásóval és kapával kezdődött, majd legelő állatokat tereltek az irtásra, melyek trágyázásukkal a talajelőkészítést segítették”.

A XVI. századi török háborúk miatt a lakosság nagyon megfogyatkozott, s ennek következtében nagy területű szántóterületek maradtak paragon, ahol megindult a begyepesedés, majd a beerdősülés folyamata. A XVIII. század első felének békésebb viszonyai között valamint Mária Terézia által a környékbe betelepített telepesek jóvoltából nőtt a népesség aránya, a degradált területeket megtisztították az elburjánzó növényzettől és az igaerő növekedése lehetővé tette a szinte korlátlan mezőgazdasági művelést. A településen a földművelés és az állattenyésztés mindig meghatározó volt. A gazdálkodást urbáriumokkal szabályozták. Ezek szerint szabad volt az erdei makkoltatás és a közös legelők használata. A XIX. század 50-es éveiben folytak a tagosítások, melyek során újra rendezték a földterületek birtokviszonyait. A XIX. századra a zsellérség létszáma jelentősen megnövekedett, kialakult az agilis réteg, kik anyai ágon nemesi birtokkal, így bizonyos kiváltságokkal is rendelkeztek, de személyükben nem váltak nemessé. A nemesi közbirtokosság mellett az agilis közbirtokosság is megszerveződött. Az 1850-es adatokból kitűnik, hogy 600 – 700 fő is lakta a települést, ami történetében a lélekszámát tekintve mindenkor legmagasabb adatnak tűnik. A területről azonban ebben az időben sem volt elmondható, hogy termékeny vagy könnyen művelhető.

Bél Mátyás: Veszprém vármegye leírása (1735 előtt)

„Sem erdőkben, sem iható vizekben nem dúskál, azonkívül földje kemény, kavicsos, s trágyázásra szoruló.”

Vályi András: Magyar országnak leírása, Buda, 1796.

„mivel agyagos földi, és tsak rostot, zabot terem, ha gazdagon nem kövérítettik, erdeje sintsen, sem itatója száraz időben, legelője elég, régi határaja nap keletről Bitva vizéig terjedett, nap nyugotra pedig Nyárodig, dél felől Dákáig, most nagy részben megkissebedett, 's némely nevezetes fogyatkozásai miatt harmadik Osztálybéli.”

A XX. században a mezőgazdasági gépek megjelenésével és folyamatos fejlődésével új lendületet kapott a mezőgazdálkodás. A repülőgépes növényvédelem valamint a területnyerés miatt

megszűntek a mezsgyéken, utak, patakok mentén kialakult erdősávok, a tájszerkezet így kétdimenzióssá vált. A vasút és útépités tovább csökkentette a biológiailag aktív felületet, társulásokat, populációkat szakított szét. Fokozódott a vegyszerhasználat, ami elfertőzte a vizeket, a talajt, levegőt. Az állattenyésztés nagyüzemesítésével (istálló állattartás) elkezdődött a gyepfelületek elcserjésedése, majd elakácósodása. A minőségi termelést a mennyiségi termelés váltotta fel, a tájhonos, értékes tölgyesek helyett akácos, fenyves, nemesnyaras ültetvényeket (nem erdőt!) telepítettek. A szántóföldek a közigazgatási terület döntő többségét elfoglalják ekkor, és jelentős arányú az összefüggő, homogén szántóterületek aránya. A gyepterület aránya igen csekély. A mezőgazdaság nagyfokú gépesítése, valamint Pápa iparosodása következtében megindult az elvándorlás az ipari települések, elsősorban a közeli Pápa felé. A népesség 1945-től a 60-as évekig csökken, a 70-es évektől azonban stagnál, 280-300 fő körül.

(Forrás: Tájrendezési munkarész 2006, TAK, Pápadereske honlap)

2.12.2.2 Tájhasználat értékelése

A tájhasználat vagy földhasználat alatt a természeti táj által kínált erőforrások ember általi használatát, vagyis a vizsgált területen kialakult művelési ágakat és azok arányait értjük. A tájhasználat tehát elsősorban azt mutatja meg, milyen antropogén hatások hatnak a természeti tájra. A természetföldrajzi adottságok, a területhasználat szerkezete és módja együttesen felszínborítási kategóriákat hoznak létre. A felszínborítási vizsgálatokat Európában egy egységes rendszer alapján készítik az egyes országok, az úgynevezett CORINE Land Cover program keretében.

A tájhasználat szempontjából a Corine adatbázis szerint a következő tájhasználatok jellemzőek a település külterületén.

A külterület nagyobb részét nem-öntözött szántóföldek alkotják. Erdőfoltok a szántók közé ékelődve vagy a település közvetlen környezetében találhatók csekély számban. A rét/legelő/kaszáló tájhasználat elvétele, inkább a település környezetében jellemző. Gazdasági, ipari terület pedig a település belterületének K-i felén jelenik meg.

2.12.3 Védett, védendő táji, természeti értékek, területek

2.12.3.1 Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Az Országos Területrendezési Terv (OTrT) által meghatározott tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület a települést nem érinti.

Egyedi tájértékek:

Az egyedi tájértékek az általános tájvédelem körébe tartoznak. Utalnak a település történetére, vallási, gazdálkodási hagyományaira és fontos szerepük van a település identitástudatának fejlesztésében. Pontos megfogalmazás szerint az ember társadalmi tevékenységével létrehozott tájalkotó elemek, melyek kultúrtörténeti, vagy esztétikai szempontból egy község számára jelentőssé váltak, de nem állnak műemléki, vagy természetvédelmi oltalom alatt. Minden egyedi tájértéknek közösségi jelentőséggel kell bírnia, környezetével együtt értelmezendő.

Pápadereske község egyedi tájértékei:

1. Gólyafészek a Rákóczi F. utca 78. előtt
2. Gólyafészek a református templommal szemközt
3. I. és II. világháborús emlékmű a református templommal szemkölti zöldfelületen
4. Feszület a templom mellett
5. Értékes XIX. századi sírkeresztek a temetőben

2.12.3.2 Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

A község igazgatási területén egyedi jogszabállyal kijelölt országos jelentőségű védett természeti terület, Natura 2000 kiemelt jelentőségű természet-megőrzési vagy különleges madárvédelmi terület, Magas Természeti Értékű Terület nem található.

Országos jelentőségű (ex lege) védett emlékek (forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár) a BfNPI (Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság) nyilvántartása szerint nincs.

Országos Ökológiai Hálózat övezetei:

Az Országos Ökológiai Hálózat övezetei (magterület övezete, ökológiai folyosó övezete, puffer terület övezete) a települést nem érintik.

Védett tájelem

Pápadereske közigazgatási területén 1 db védett fa- és bokorcsoport tájelem található.

2.12.4 Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

A tájhasználatok gyakran hatnak egymásra, korlátozzák egymás érvényesülését, befolyásolják az ökológiai, ökonómiai és tájképi potenciálok egyensúlyát.

A környezetvédelmi adatbőngésző adatai alapján (OKIR, <http://web.okir.hu/sse/?group=KAR>) a településen összesen három környezetvédelmi területi jellel (KTJ) rendelkező objektum található, mely potenciális tájhasználati konfliktust és problémát jelezhet, ilyenek többek között:

Belterületen:

- Vízállás elnevezésű terület, (régi kommunális hulladéklerakó) (KTJ: 100550907)
Ez az 55 hrsz.-ú belvíztározó, illetve vízállás elnevezésű terület, mely rekultivációt követően felszámolásra került, jelenleg a belvíztározó építéséből kinyert anyag tárolására szolgál.

Belterületen KTJ jellel nem rendelkező objektum:

- Állattartó telep a hrsz: 4/4 számú telken
- Asztalos ipari tevékenység a hrsz: 158, 169 számú telkeken

Külterületen:

- Homokgödör (KTJ: 100628712)
Ma már nyárfával betelepített, véderdő a település déli oldalán a belvíztározó mellett.

Tudomásunk szerint ezek közül jelenleg a 4/4 számú telken található állattartó telep okoz tájhasználati konfliktust és környezetvédelmi problémát. A telephely, melyen 700-1000 hízósertést tartanak a lakóterület közvetlen szomszédságában helyezkedik el és jelentős, lakosságot zavaró bűzhatást fejt ki. Tudomásunk szerint a bűzhatás legfőbb okának a korszerűtlen technológia jelölhető meg.

További észrevétel, hogy a hrsz: 158, 169 számú telkeken elhelyezkedő asztalos ipari tevékenység zajhatása és esetleges légszennyezése a környező lakosságot zavarhatja.

2.13 Zöldfelületi rendszer vizsgálata

Zöldfelületen értendő minden olyan terület, amelyet részben vagy egészben növényzet borít (zöldterületek+zöldfelületek). A település zöldfelületi rendszerének elsődleges elemei a közparkok, közkertek, fasorok, erdők, rétek, legelő területek, másodlagos elemei a fennmaradó

területek növényzettel fedett részei, mint pl. a jelentős zöldfelületű intézmények kertjei (pl. különleges területek – temető, sport- és rekreációs területek; oktatási- és egészségügyi létesítmények kertjei), lakókertek, vonalas zöldfelületi elemek (utakat, vízfolyásokat kísérő zöldsávok).

2.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

2.13.1.1 Szerkezeti, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A belterületi zöldfelületi rendszer meghatározó egyedi elemei:

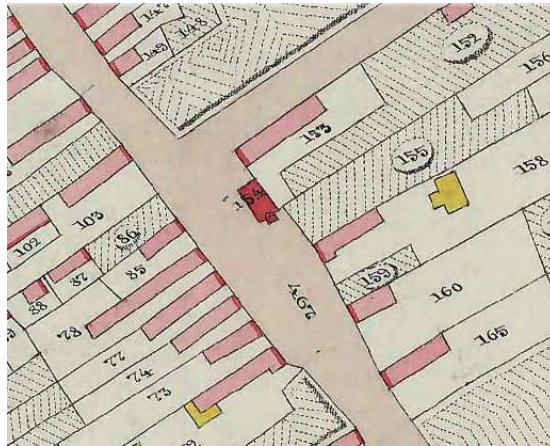
1. Református templom (hrsz: 7) környezete

Az 1780-as években épült templom a község központjában a közterület kiszélesedésében áll, ÉK-i oldalával közvetlenül a hrsz: 8 számú telek határán. Feltehetően az említett telek egyházi tulajdon volt már a korábbi években is úgy, mint ma. Különleges elhelyezkedéséből adódóan a templom előtt és mögött kis teresedés jön létre, mely funkcionálisan igen vegyes képet mutat. A bejárat a DK-i főhomlokzaton található egy kis füves előkerttel. Erre az „előkertre” néz közvetlenül a hrsz: 10 számú telken álló lakóház főhomlokzata is. A lakóépület bejárata és kapuja az autófelhajtóval a templom bejáratától mintegy 7-8 méterre esik és megszakítja/némileg lezárja a templom előtti piciny fogadóteret. Jelen felméréskor a templom közvetlen bejárata előtt egy szélesebb (3 méter körüli) aszfalt burkolat majd azt követően egy kisebb kiültetés nélküli, kihasználatlan füves zöldfelület helyezkedik el.

A templom mögötti tér és térfalai is egyedinek mondhatók. A hrsz: 8 számon álló egykori hosszú ház idővel befordult az utcafrontra és nekifut a templom oldalának. Az épület bejárata közvetlenül a templom mellett helyezkedik el. Az így kialakult terecskén ma fűvel borított zöldfelület található, melynek közepén egy juharfa áll 4 sarkán pedig kisebb örökzöld kiültetést helyeztek el. Sajnálatos módon a valamikori lelkeszlakást befogadó épületben csak a gyülekezeti termet használják, a többi helység használaton kívüli.

Összeségében elmondható, hogy református templom környezetének jelenlegi állapota egyáltalán nem használja ki sem a zöldfelületi adottságokat, sem településközponti helyzetét. A templom fogadótere, illeszkedve tágabb környezetéhez! mindenképpen megérdemel egy átgondolt, igényes kialakítást a jövőben.

A templommal szemben áll a Rákóczi utca túloldalán az I. és II. világháborús emlékmű. Az emlékmű környezete rendezett képet mutat, bár kissé egyhangú a díszítőértékkel bíró kiültetések hiánya miatt. A térkőburkolattal ellátott téren pihenő padokat is találunk.

Református templom és környezete a XIX. századi kataszteri térképen

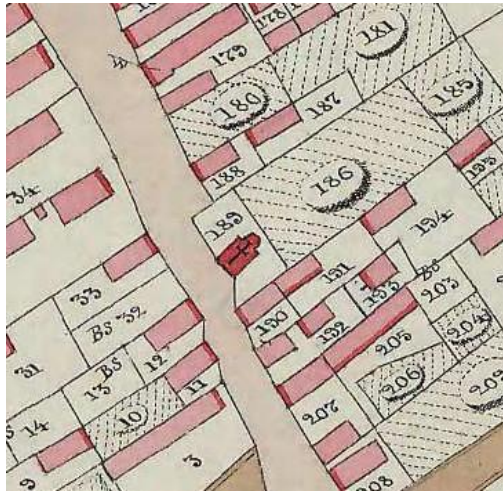
Református templom és környezete ma

2. Pápadereskei Rózsafüzér Királynéja római katolikus templom (hrsz: 33) és környezete

A templom főhomlokzatával közvetlenül utcafrontra épült már 1816-ban. Bejárata is innen nyílik. DK-i oldalához azóta sekrestyét építettek, melyet a templomkertből lehet megközelíteni. A hrsz: 32 számú telek ma már nem egyházi tulajdon, de elülső, utcafronti része egykor a templom kertje volt, amint azt a XIX. századi kataszteri térképen is láthatjuk. A sekrestye előtti kertben és az egykori templomkertben nagyméretű tűlevelű örökzöldek dominálnak, ez utóbbiban talán túlzott mértékben is. A két elülső, tekintélyes méretű ezüsthégy szíven keretezi a templomot és illik is hozzá, mint vallási, szellemi központhoz. A templom mellett elhelyezkedő hrsz: 32. számú telek kerítésébe építve áll egy kőkereszt. Nem szerencsés, hogy a közterület határán álló "köztéri alkotás" magántulajdonban van.

A 2006-os tájrendezési munkarész megállapításai nagyrészt ma is helytállóak:

*„A délnyugati templom kertjére a tűlevelű örökzöldek dominanciája jellemző. A templomkertbe telepített nyugati tuják (*Thuja occidentalis*), ezüsthégyek (*Picea pungens*) és oregoni álciprusok (*Chamaecyparis lawsoniana*) teljesen befedik a kertet, nagyra nőve eltakarják a látványt, komorrá, zárttá teszik a teret. Az ilyen jellegű, meglehetősen magasra növő fajoknak jól át kell gondolni a helyét, nehogy később zavaróvá váljanak.,,*

Római katolikus templom és környezete a XIX. századi kataszteri térképen

Római katolikus templom és környezete ma

3. Polgármesteri Hivatal, a községi könyvtár, a Művelődési ház és az Orvosi rendelő - Védőnői szolgálat környezete (hrsz: 5/1, 5/2)

Ezen intézmények a felsorolt helyrajzi számú telkeken helyezkednek el úgy, hogy belső kertjeik egy nagy közös, közforgalom előtt megnyitott intézménykertet képeznek. Az elmúlt évek során a belső kert zöldfelületein jelentős fejlesztések mentek végbe. A régi, fa játszótéri elemek helyett új, korszerű eszközöket telepítettek. A területen átadásra került egy skateboard pálya, melynek megépítésére az elnyert pályázati pénz nyújtott lehetőséget. A gyepfelület szépen gondozott és nagyszerű lehetőséget nyújt közösségi rendezvények lebonyolítására. Található itt egy kisebb focipálya az 5/1-es ingatlan területén, mely ugyancsak jól szolgálja a közösségi élményeket és alkalmas egyéb szabadtéri rendezvény befogadására. A funkciókhoz csatlakozik egy különálló, - szabadidős tevékenységet és tömegsportot - kiszolgáló épület is valamint a falugondnoki épület, garázsokkal, raktárakkal egybe építve. A telken elhelyezkedő épületek többségében felújításra kerültek.

Észrevételként megjegyzendő, hogy a játszótéri eszközök megfelelő árnyékolása jelenleg nincs megoldva, továbbá, hogy a focipálya ÉK-i oldalán jelenleg nincs semmilyen növényzettel való elhatárolás a szomszédos hrsz: 4/1 számú telektől.

Külön szólnunk kell a Polgármesteri Hivatal és a Községi ház közös épülete előtti előkertről, melyben a nagyméretű túlevelű örökzöldek dominálnak. A 2006-ban készült tájrendezési

munkarész leírása nagyrészt helytálló. A Művelődési ház előtti tuják azonban már kivágásra kerültek.

*„Az épület előtt dekoratív kerítés húzódik. Az utca közterületi sávjába cserjetelepítés is javasolt a fák mellé. Kertjében dominálnak a tűlevelű örökzöldek. A növényzet főleg lucfenyőkből (*Picea abies*) áll, ezen kívül a művelődési ház bejáratánál egy-egy tuja (*Thuja sp.*) figyelhető meg. Jó kezdeményezés a kialakított évelőágy, összességében azonban hiányzik a kertépítészeti tér, a kiültetés nincs megfelelően átgondolva és a növényválasztás sem megfelelő. Hiányoznak az épületet megfelelően keretező, díszítő növények ... Sokkal nagyobb hangsúlyt kell helyezni a virágzó lombhullatók felhasználására és mérsékelten szabad alkalmazni a nagyra növvő, komor, zárt tömeget képező tűlevelű örökzöldeket.”*

4. Rózsa utca 10. (hrsz: 29)

A Rózsa utca 10. szám alatt található épület 1914-es évben épült. Tájházzá alakítása és eredeti állapotának visszaállítása folyamatban van.

5. Belvíztározó tó (hrsz: 55)

A belvíztároló tónak, mely már a történelmi térképeken is szerepel és egykor bányagödör volt valamint környezetének fejlesztésére 2019-ben került sor pályázati pénzből.

A fejlesztés célja volt - a pályázati felhívás céljaival összhangban - a belterületre hullott csapadékvizek rendezett, kártétel nélküli elvezetése, a belterületen áthúzódó vízfolyások és belvízcsatornák, belvíz elvezető-rendszerek rendezése a települések belterületének védelme. Fontos szempont volt továbbá a vizek helyben tartásának lehetőség szerinti megvalósítása olyan belvíztározó építésével, amely alkalmas mind a rendkívüli áradások, felhőszakadások kártételei elleni védekezésre, mind a lokális vízviisszatartásra, jóléti és ökológiai célokat, hasznosításokat támogatva.

A beruházás során az alábbi feladatokat tűzték ki: a meglévő gödröt jelentősen kimélyítik, a humuszréteget eltávolítják, a jelenlegi növényzettől (fáktól, cserjéktől) megtisztítják, a medret szegélyezendő körtöltést építenek, és új növényzetet telepítenek a tó környezetében. A projekt során a tó túlfolyórendszerét is kialakítják, 260 méter hosszú levezető árok építésével, 640 méter hosszú levezető nyílt ároktisztítással és átereszek építésével. Ezzel egy minimum 2 méter mély belvíztározó tó keletkezik, melynek tiszta víztömege képes a folyamatos öntisztulásra. A tó kialakítása során nyert földtömeg a tározó környezetének – Pápadereske község – védelmét szolgálja, a tó víztömegének pótlását továbbra is a talajvíz, a felszínre hulló és a beszivárgó csapadékvíz adja. A projekt eredményeként a településen javul a belvízvédelmi tevékenység: jelentősen javul a temető és a sportpálya, valamint a környező utcák (12 lakóház, állatok, egyéb ingó és ingatlan tulajdonok) belvízvédelme.

A meghatározott feladatokat elvégezték és a tó ma nemcsak a belvízvédelem egyik láncszeme, de rekreációs-pihenő terület is egyben. A partot körben fásították és fedett asztalok, padok elhelyezésére is sor került. Érdemes kiemelni, hogy a terület a település DK-i kapujában található, így az érkezőket kellemes látvány fogadja.

6. Temető (hrsz: 56)

*„A temetőt lucfenyőkből álló telepítés veszi körbe. Elhatárolása megfelelően megoldott. Növényzetét főként egy-egy nagyobb lucfenyő (*Picea abies*), néhány keleti tuja (*Thuja orientalis*) és dió (*Juglans regia*), valamint közönséges orgonák (*Syringa vulgaris*), puszpángok (*Buxus sempervirens*) alkotják. Néhány helyen dekoratív évelőkiültetéseket látni pálmaliliomból (*Yucca filamentosa*), bőrlevélből (*Bergenia cordifolia*), kövirózsából (*Sepervivum tectorum*).”*

(Forrás: Pápadereske tájrendezési munkarész 2006)

A 2006-ban készült leírás jelenleg is megfelel a valóságnak. A temető szilárd burkolaton jól megközelíthető, parkolása megoldott, növényzettel való elhatárolása is kialakított. A temető és környezete rendezett benyomást kelt.

7. Sportpálya

A sportpálya a település DK-i végében helyezkedik el külterületen és ÉNY-i oldalával csatlakozik a lakóterülethez. Körbefásítása, növényzettel történő körbehatárolása hiányzik minden oldalon. A pálya DNY-i vége túlságosan közel esik a bekötő úthoz, ami baleset veszélyes lehet. A pályához tartozik egy kisebb kiszolgáló épület is, melynek állapota elhanyagolt, közművesítéssel azonban rendelkezik.

Tudomásunk szerint a sportpálya már egy ideje használaton kívül van.

A külterületi zöldfelületi rendszer meghatározó egyedi elemei:

1. Majorfásítások

Egy nagyobb állattartó telep található a falu belterületétől K-re a hrsz: 4/4 számú telken, gazdasági területen. Ingatlanának szélein a fásítás az ÉNY-i és DK-i oldalán megoldott, a többi irányban hiányzik.

2. Ökológiai kiegyenlítő („puffer”) felületek, sávok

Az egyedi külterületi elemek mellett, arányaikban még fontosabb szerepet játszanak a tájvédelemben az ún. ökológiai kiegyenlítő felületek. A községben a kiemelkedően nagy arányt képviselő, nagytáblás szántóföldek között ezek a növény- és állatfajok számára élőhely fragmentumokként szolgáló sávok létfontosságúak. Fontosságukat indokolja és erősíti a településen a mezőgazdasági területek, azon belül is a „homogén” szántók uralkodó területi aránya, a mellettük eltörpülő, szigetszerű, jelentősen kisebb erdőfoltok mellett. Ezen ökológiai kiegyenlítő felületek közé tartoznak a mezőgazdasági területek szegélyén, a mezőgazdasági majorokhoz vezető utak vagy az árkok mentén húzódó fasorok, cserjesávok, melyek a község közigazgatási területének külterületén megtalálhatók. A mezőgazdasági táblák között csak kevés helyen találunk összefüggő fasorokat, a meglévők inkább hiányosak foghíjasak és sokszor csak az egyik oldalon kialakítottak, főleg a település K-i felében. A vízfolyások/időszakos vízfolyások menti zöldsávok védelme, az árkok, földutak menti fasorok megőrzése és továbbfejlesztése illetve foghíjaik pótlása mindenképpen cél kell, hogy legyen, egyrészt a környezetvédelem (pl. defláció csökkentés), másrészt a tájkép változatossága, illetve a biodiverzitás fenntartása érdekében.

3. Szántók, rétek, lápok, erdők

Ahogy az előző pontban már említésre került, az uralkodó mezőgazdasági táblák mellett a településen található kisebb erdőfoltokat, erdősávokat is, helyenként pedig gyepfelületeket. Az erdőterületek közül kevés a természetközeli erdő, inkább üzemtervezett erdők jellemzőek, akácos, nemesnyáras faállománnyal.

Jó termőhelyi adottságú szántók a Dákával közös határ DK-i részén található.

2.13.1.2 Zöldfelületi ellátottság értékelése

A település valós zöldfelületi ellátottsága kedvező, köszönhetően a viszonylag laza, falusias beépítésnek, és a nagyobb kiterjedésű külterületnek. Az övezeti szabályozás tekintetében zöldterületekben (közterületi zöldfelületekben) a település igen szegény.

Bár rendszerről nem lehet éppen beszélni, ill. a jelentős arányban uralkodó mezőgazdasági földek miatt a zöldfelületi borítottság csak időszakos, de területi mennyiségben -még ha nem is nagy változatosságban - kiemelkedő arányban vannak jelen a növényzettel fedett területek.

A kisebb településeken általában jellemző, hogy közparkot viszonylag kis területen, vagy egyáltalán nem alakítanak ki. Ennek okai között megtalálható egyrészt az, hogy a fenntartásra nincs elegendő pénz, másrészt a lakosság a rekreációs igényeit, ha teheti, akkor inkább megoldja a saját telkén, amire a kertes lakóterület többnyire lehetőséget is biztosít. Pápadereskén a jelenleg még hatályos övezeti szabályozást tekintve is van a községnek belterületen 3 meglévő zöldterülete. A belterület DK-i végében található a 2019-es években fejlesztésének köszönhetően megújult belvíztározó tó, mely ma pihenőpark is egyben és a sportpálya mely inkább alulhasználnak tűnik. A belterület ÉNY-i felében a hatályos szabályozás szerint egy harmadik, a többi zöldterülettől jelentősen kisebb, funkció nélküli zöldterület áll még rendelkezésre és vár fejlesztésre. Rendezvények megtartására a Polgármesteri Hivatal és Művelődési ház megújult kertje szolgál.

Természetesen a zöldfelületek ellátottságának értékelésekor különbséget kell tenni az övezeti szabályozás szerinti és a valós zöldfelületi hányad között, melyet a szükséges helyen taglalunk.

A községben az utcák nem túl széles keresztmetszettel bírnak és a legtöbb helyen kétoldali vízelvezető árok került kialakításra, amely tovább csökkenti a közutak közlekedésre nem használt sávját (zöldfelület, járda). A növényzet sok helyen vegyes képet mutat, a zöldfelületek többségében alulhasznosítottak még ott is, ahol erre több hely áll rendelkezésre (pl. református templom környezete), gyepeken kívül csak elvétve találkozhatunk kiültetéssel, egy-egy fával vagy rövidebb fasorral. Kivétel ez alól a Rákóczi Ferenc utca DK felé elkanyarodó szakasza a Polgármesteri Hivatal oldalában és az orvosi rendelő előtt, valamint azok a területek, ahol a Rákóczi utca egyik oldalán zöldterület (tó) vagy intenzív faállománnyal bíró telek/telek sora található. Ez utóbbi sok helyen van, szinte foghíjasan, az egész településen jellemzően.

A település valós zöldfelületi ellátottsága összességében mégis kedvező, köszönhetően a viszonylag laza, falusias beépítésnek, és a jelentősen nagyobb kiterjedésű külterületnek. Ugyanakkor ezek a KÖZ számára nem elérhetőek, mert túlnyomó többségük magántulajdon, tehát az építésjogi értelemben vett zöldterületekként (OTÉK) jellemzően nem tudnak szerepelni (kiv. a tó és környezete).

2.13.2 A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

- A közterületi zöldfelületek, zóldsávok – egy-két kivételtől eltekintve - alulhasznosítottak, a belterületi fasorok teljes mértékben hiányoznak, díszítőértékkel bíró cserjék, évelők ritkán és nem egységes koncepció szerinti kialakításban jelennek meg (szintén egy-két kivételtől eltekintve).
- Kiemelten fontos a településközpontok környezetének tervszerű rendezése, (burkolatok felújítása, zöldfelületek egységes koncepció szerinti kialakítása, utcabútorok elhelyezése), mely megadja a település méltóságát és kiemeli környezetéből ezen területeket.
- Az utak menti zóldsávok kialakítása az egyes csatlakozó ingatlanok tulajdonosain múlik, ebből adódóan heterogén. Bár nem tartjuk ezt feltétlenül negatívnak ilyen, falusias környezetben. Ugyanakkor a község főútjainak külterületi szakaszain mindenképpen a homogén fasor fejlesztés javasolt.
- A közterületeken csak elvétve találhatók meg köztárgyak, utcabútorok.
- Hiányoznak a településszegélyeken a lakóterületet és mezőgazdasági területet elválasztó intenzív zöldfelületek, fasorok, melyek részben megakadályozzák a mezőgazdasági tevékenységből adódó szennyező anyagok lakóterületre történő bejutását és a szél is felfogja..

Meg kell jegyezni, hogy egy ilyen kistelepülésen a zöldfelületi rendszer soha nem is lesz „teljes”, hiszen annak fejlesztése és fenntartása kizárólag költséggel jár, közvetlen anyagi hasznot azonban nem hoz, de talán nem is szükséges teljesnek lennie. Az egyéb haszon (pl. környezet kondicionálása, épített/élettelen elemek ellensúlyozása, pihenő-játszó-sportkertek használata, díszkertek esztétikai hatása, oxigéntermelés, levegőtisztítás, zajcsökkentés, pozitív pszichés hatás stb.) pedig annyira közvetett, hogy nem motiválja sem a magán-, sem a közberuházásokat arra, hogy ingatlanjaikon zöldterületeket – esetleg legalább a minimálisan előírtnál nagyobb zöldfelületeket - létesítsenek.

2.14 Épített környezet vizsgálata

2.14.1 Területfelhasználás vizsgálata

2.14.1.1 A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

A település közigazgatási területe 571 hektár, melyből a belterület 39 hektárt tesz ki. Külterületén túlnyomórészt extenzív mezőgazdasági területek találhatók. A szántóföldek mellett kisebb legelőket, erdőket és réteket találunk.

A település egyutcás, szalagtelkes szerkezetű, azaz a telkek keskenyek és hosszúak, hosszanti oldalukkal érintkeznek. Jelenleg, a tervezéshez kapott térinformatikai adatszolgáltatás alapján 112 db lakóház található a településen, melyek között több műtszázadi, barokkos stílusú, osztópárkányos, macskalépcsős épület is található. Az épületállományról elmondható, hogy bár a házak többsége átépült, de továbbra is az egyszintes, nyeregtetős, terméskő lábazatos és kőkerítéses házak a jellemzőek. Újépítésű, esetenként kétszintes házak a település két végén találhatóak. A házak utcavonalas és előkertes beépítésűek vegyesen.

A településképi kézikönyv négy eltérő karakterű területet határol le a településen: falusias beépítésű történeti településmag, egyéb falusias lakóterület, nagy zöldfelületű intézmény terület és beépítésre nem szánt területek és gazdasági területek.

2.14.1.2 Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján a művelési ágak és a minőségi osztályok

A művelési ágakat és a minőségi osztályokat a Lechner Tudásközponton keresztül kaptuk meg – melyek feltüntetésre kerülnek a szabályozási tervlapokon.

2.14.1.1 Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

A település helyi építési szabályzatát és szabályozási tervét Pápadereske Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2006.(VI.2.) önkormányzati rendelete hagyta jóvá, mely a City plus Bt. tervezőirodája által készített R-2 jelű külterületi szabályozási tervvel, és az R-3 jelű belterületi szabályozási tervvel együtt alkalmazandó.

A beépített és beépítésre szánt területek építési használatuk általános jellege, valamint sajátos építési használatuk szerint falusias lakóterület, ipari terület, egyéb ipar, temető terület.

A beépítésre nem szánt területek pedig: közlekedési- és közműterület, zöldterület, erdőterület, általános mezőgazdasági terület és vízgazdálkodási terület.

2.14.1.2 Funkcióvizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatok)

Jelenleg a településen nincs iskola, óvoda, bölcsőde, családi Napközi, családi illetve házi gyermekfelügyelet. A védőnői szolgálat Dáka, Pápasalamon, Nyárad, Marcalgergelyi, Vinár, Nóráp, Pápadereske körzetet látja el. A településen gyermekorvos nincs, de a háziorvos ellátja a felnőtt

illetve a gyermekkorosztályú betegeket is. A fogorvosi ellátásra az önkormányzat a közeli Pápa városban praktizáló fogorvossal kötött szerződést. Szakorvosi rendelők a pápai Gróf Esterházy Kórházban találhatóak meg. Ügyeleti ellátás székhelye: 8500 Pápa, Anna tér 11. Szakorvosi rendelő és kórház Pápán található.

A településen működik falugondnoki szolgáltatás. A szolgáltatás többek között biztosítja a gyermekek óvodába-, iskolába, illetve az idősek szakorvosi rendelésre szállítását, valamint a szociális étkeztetés házhoz szállítását. A településen egy sportpálya is található is a Rákóczi utcában.

A működő kereskedelmi és szolgáltatói szféra is csak az alapellátást biztosítja, magasabb ellátottságot a környező nagyobb települések szolgáltatnak.

2.14.1.3 Alulhasznosított barnamezős területek

Klasszikus barnamezős terület nem található Pápadereskén.

2.14.1.4 Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, amelyeken az aktív korú (15-59 év közötti) lakosok legalább 50%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, legmagasabb iskolai végzettsége pedig nem haladja meg a 8 osztályt. A szegregátumnak, azok a területek tekintendők, melyek megfelelnek a fenti mutatók egyikének és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt. Pápadereskén szegregátum nem alakult ki.

2.14.2 A telekstruktúra vizsgálata

2.14.2.1 Telekmorfológia- és telekméret-vizsgálat

A telekmorfológia és telekméret-vizsgálat a **V-1 és V-2 sorszámú vizsgálati tervlapokon** került feldolgozásra, mely a bel- és külterület tekintetében is mutatja be a telkek adottságait. A vizsgálat alapján a következő főbb jellemzők figyelhetők meg:

- A belterület-külterület területi egységek élesen elválnak egymástól;
- A belterületen belül a hagyományos falusias beépítésű falusias lakóterület és az egyéb falusias lakóterületek telekméret és morfológia tekintetében is eltérnek egymástól.
- A történeti rész sokkal heterogénebb, egyaránt találunk 5000 m²-t megközelítő, és igen apró, 500 m² alatti telkeket is, melyek a rajtuk álló épületek körvonalait követik le. A telkek alakja ehhez mérten szintén változatos képet mutat, a telekhatárok gyakran szabálytalanok, döntően a domborzati és természeti adottságokhoz igazodnak. Általában elmondható, hogy a belterületen a kisebb és nagyobb telkek esetében is elnyúló szalagtelkek jellemzőek.
- A telekméretek és alakzatok az egyéb falusias lakóterületeken homogénebb képet mutatnak, telekméret tekintetében döntő többségük 1500-2000 m² között mozog. Morfológiájukra a szabályos vonalvezetésű telekhatárok és a téglány alaprajz jellemző.
- A külterületi területek telekméret és telekmorfológia tekintetében is változatosak. A telkek mérete jellemzően meghaladja a 10000 m²-t.

2.14.2.2 Tulajdonjogi vizsgálat

A tulajdonjogi viszonyokat a **V-3 és V-4 sorszámú tulajdonvizsgálati térképek** mutatják be. Az alapadatokat az adatszolgáltatásként megkapott földhivatali alaptérkép, valamint az önkormányzati tulajdonkataszter adta. A vizsgálat alapján megfigyelhető főbb jellemzők:

- A Magyar Állam (rész vagy egész) tulajdonában állnak a főút, és néhány árok.
- Egyházak telkeként 5 db jelölt, többek köztük a templomok, és az újabban beépült lakóterületek mögötti két nagyobb beépítetlen telek.

- A települési önkormányzat tulajdonában van a már említett utak kivételével többek közt az utcák, zöldterületek, faluház, orvosi rendelő, a temető, sportterület, több beépítetlen telek a Rózsa utca mentén, illetve a temetővel szemközt elnyúló hosszú külterületi telek.
- A belterületen gazdasági társaságok tulajdonában lévő terület a belterületen fekvő major.
- A belterületen szövetkezeti tulajdonú telek a központban található vegyesbolt.

2.14.3 Önkormányzati tulajdonkataszter

Az önkormányzat tulajdoni katasztere az önkormányzati adatszolgáltatás részeként áll a tervezők rendelkezésére. Az adatok felhasználásra kerültek a releváns alfejezetekben (vagyongazdálkodás, tulajdonjogi vizsgálat)

2.14.4 Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

Alaptérkép

A tervezési alaptérkép az állami alapadatok felhasználásával készült, kizárólag településrendezési célra használható! (A tervezők az alaptérkép alapját képező digitális állományt a Lechner Tudásközponttól az Önkormányzaton keresztül igényelték és kapták meg). Az adatszolgáltatásként kapott ingatlannyilvántartási alaptérkép került felhasználásra a vizsgálati tervlapokon.

Alaptérkép topográfiai adatai

Az alaptérkép topográfiai adatai a fent említett hivatalos adatszolgáltatásból származnak.

2.14.5 Az építmények vizsgálata

2.14.5.1 Funkció, kapacitás

A tervezési alaptérkép téradatai tartalmazzák az egyes épületek megnevezését is. Az adatszolgáltatás alapján Pápadereske területén összesen 226 db épület áll, melyből 112 db lakóépület, 10 db intézményi épület, 103 db gazdasági épület és 1 db melléképület.

2.14.5.2 Beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)

A település egyutcás, szalagtelkes szerkezetű, azaz a telkek keskenyek és hosszúak, hosszanti oldalukkal érintkeznek. A településen található lakóházak között több százéves, barokkos stílusú, osztópárkányos, macskalépcsős épület is található. Az épületállományról elmondható, hogy bár a házak többsége átépült, de továbbra is az egyszintes, nyeregtetős, terméskő lábazatos és kőkerítéses házak a jellemzők. Újépítésű, esetenként kétszintes házak a település két végén találhatóak. A házak utcavonalas és előkertes beépítésűek vegyesen. Keskeny, hosszú és utcára merőleges, többnyire azonos vagy hasonló méretű telkek egymás utáni sorolása és oldalhatáron álló beépítés jellemzi.

A község belterületén a beépítési mérték általánosságban alacsonynak mondható, a lakótelkek többségén nem haladja meg a 10%-ot, de történeti belterületen a 10-20% körüli beépítés is jellemző. Néhány esetben, ahol a telekhatár teljesen leköveti az épületek vonalát, a 100%-os beépítettség is előfordul. A szintterületi mutató a beépítettségnek és a földszintes beépítési jellemzők eredményeként szintén alacsony a településen.

2.14.5.3 Magasság, szintszám, tetőidom

A településen jellemzően a földszintes, illetve földszint + tetőtér beépítés fordul elő, éppen ezért településképp domináns elemei a földszintes épületek közül kimagasló templomok. Tetőidomok tekintetében vannak nyeregtetős oromzatos épületek, illetve kontyolt tetejű házak jellemzők.

Tetőhajlásszög tekintetében a kép nagyobb egységet mutat, általánosan 40-45 fok közöttiek a tetők. Különlegesebb tetőzettel csak néhány ingatlan, mint például a templomok rendelkeznek.

2.14.5.4 Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok

Utcakép

Egy település épített környezetének karaktere és arculata az utcaképekben is kifejezésre jut, sőt annak az utcán jövő számára egyértelmű megfogalmazódása. Az utcakép elemei falusias beépítésnél a lakóépületek utcai homlokzata, valamint az esetek túlnyomó többségében tömör (falazott vagy deszka) kerítés, nincs ez másképp Pápadereske esetében sem. Az utcák kiegyensúlyozott képét hasonló, de sohasem egyforma elemek szabályos, de sohasem mechanikusan ismétlődő mintája teszi olvashatóvá és emberivé. A hagyományos lakókörnyezet organikus jellegét elsősorban az adja meg, hogy elemei sohasem önállóan értelmezendők és sohasem egyediek, nem építhetők meg és nem értelmezhetők függetlenül a többi elemtől, együtt alkotnak egy települési karaktert, utcaképet. A szabadonálló beépítés a hagyományos történeti beépítésekben idegen és ismeretlen. A településkép sokszor városiasként megfogalmazható folyamatosságának titka egyrészt az oldalhatáron álló épülettömeg (ami egyidejűleg a szomszéd udvar egyik térfalát adja), másrészt a tömör beépítés. Az előkertekkel a történeti belterületen általában nem találkozunk, a homlokzatok az utcai telekhatáron állnak, ennek ellenére az út két oldalán szélesebb közterületi zöldfelületeket találunk. Ezzel szemben az átalakuló falusias beépítésű területek sokszor az utcavonaltól hátrahúzza, előkerttel épültek ki.

Telekhasználat, tömegalakítás

Az oldalhatáron álló „hosszúházas” beépítés a mezőgazdasági eredetű települések legősibb telekhasználati rendje. Az egyes helységek sorolásában nem csak a bővíthetőség racionális elve, hanem a magyar gondolkodásra egyébként is jellemző egyszerűség, az egymás mellé rendelés logikája is kifejezésre jut. Az elrendezés nagymértékben alkalmazkodik a magyar, sík mezőgazdasági területek klímájához, így az épületek egyetlen, a telek udvarára néző homlokzata mindig délre, délkeletre néz. A fokozatos bővítés szükségletének kielégítését segíti a tornác, mely eleinte toldalék volt, majd később az épület szerves része lett.

Pápaderesken a hagyományos falusias területeken többnyire a hosszú szalagtelkeken oldalhatáros beépítéssel helyezkednek el a házak, amelyek előkert nélkül, közvetlenül az utcafrontra épültek.

Homlokzatképzés, anyaghasználat

A hagyományos magyar települési karakter sajátossága az egyszerű tömegformálás (utcára merőleges vagy utcával párhuzamos gerincű tető, egyes esetekben L-alakú beépítéssel) melynek eredményeképpen a homlokzatok egyszerű arányossága adja az épületek karakterét, apró változatosságai pedig meghatározzák az utcában betöltött helyét. Az egyszerű tömegformálást jellemzően helyi anyagokra, illetve helyi hagyományokra támaszkodó anyaghasználat egészíti ki. Vakolt felületek, egységes kőburkolatok, téglaburkolatok, egységes kerámia tetőburkolatok, melyeket egy-egy jól megválasztott, igényes anyaghasználatú részlet (párkány, ablakkeretezés, tetőcsatlakozás, esővíz-elvezetés) egészíti ki, szinte a ház díszeként is funkcionálva. Az épületek színei általában visszafogottak. A korábbi, jellemzően mezőgazdasági területhasználat a puritán és célszerű anyaghasználatot részesítette előnyben a túldíszítettség helyett, mely az épületek színezésében is megjelent. A magyar településkép nyugodt tisztasága így jellemzően egyszerű,

visszafogott színekkel operál, az ablakok, ajtók gazdag részletképzésükkel pedig a ház meghatározó alkotóelemeivé, díszeivé válnak.

2.14.6 Az épített környezet értékei

2.14.6.1 Településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

A helység keletkezése az Árpád-korra tehető, bár a korabeli dokumentumok 1240-ben említik elsőként, akkor még Doroska formában. Neve a szláv Dugosa személynévből eredeztethető. A középkorban, mint sok más Pápa környéki település, egytelkes nemesek által lakott falu volt. A török időkben azonban elnéptelenedett, s csak a 18. században, Mária Terézia idején települt újra. Az 1800-as években már jelentőssé vált a zsellérek jelenléte az akkoriban agrár jellegű településen. A század közepén az ittélők száma 650-re tehető, azonban szomszédos Esterházy birtok nyomásának és a földnélküliségnek köszönhetően a település nem igazán tudott tovább fejlődni, így a népességszám csökkenésnek indult. Ez a folyamat 1945 után vált igazán jelentőssé, s a 60-as, 70-es években érte el maximumát. Ennek oka a mezőgazdaság nagyfokú gépesítése, valamint Pápa iparosodása volt, melynek következtében megindult az elvándorlás az ipari települések, elsősorban a közeli Pápa felé.

Falusias beépítésű történeti településmag:

Már az 1800-as évek elejére kialakult, elsősorban a Rákóczi utca déli végének és a Rózsa utca nyugati oldalának a településszövetét foglalja magába. Eredetileg jellemzője a köznyelvben fésűs beépítésnek nevezett falusias beépítési mód, mely a hagyományos gazdálkodó lakókörnyezetek egyik alaptípusa és részben sváb hatásra alakult ki. Keskeny, hosszú és utcára merőleges, többnyire azonos vagy hasonló méretű telkek egymás utáni sorolása és oldalhatáron álló beépítés jellemzi. Az épületek előkert nélkül vagy előkerttel nyílnak az utcára, míg telek oldalhatárán egymás után sorakoznak a lakó majd a gazdasági épületek. A hagyományos utcakép meghatározója, az utcai homlokzaton megjelenő oromzatos vagy kontyolt tetőforma. A beépítés szabályossága az időközbeni átépítések és új építések hatására nagyrészt felbomlott. Ma ezt a településrészt továbbra is oldalhatáros beépítés jellemzi, de az épületek tömege formája változatos képet mutat. Az eredeti utcára merőleges tetőforma mellett, sátoztetős és utcával párhuzamos tetejű épületek is megjelennek az utcaképekben.

2.14.6.2 Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

A fejezetet az alátámasztó munkarészhez tartozó örökségvédelmi hatástanulmány tartalmazza!

2.14.6.3 Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

Helyi védett épület, építmény

Építészeti értékvédelem

Sorszám	Véd. kat.	Cím	Megnevezés
1	H	Rákóczi F. u. 15. Hrsz.: 33.	Református templom
2	H	Rákóczi F. u. Hrsz.: 7.	Római katolikus templom

H - Helyi védelem

2.14.6.4 Világörökségi és világörökségi várományos terület

A település világörökségi szempontból nem érintett.

2.14.6.5 Műemlékvédelem sajátos tárgyai: történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

A település a „műemlékvédelem sajátos tárgyai” szempontjából nem érintett.

2.14.6.6 Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

A településen műemléki védelem alatt álló épület nem található.

2.14.6.7 Nemzeti emlékhely

A település a „nemzeti emlékhelyek” szempontjából nem érintett.

2.14.7 Az épített környezet konfliktusai, problémái

Az épített környezetet érintő konfliktusnak, problémának tekinthető:

- Építési tevékenységek alacsony száma
- Az utóbbi években emelt családi házak közül több olyant látni, melyek a helyi hagyományok teljes mellőzésével épültek
- Önkormányzat korlátozott anyagi lehetőségei

2.15 Közlekedés

A közlekedési vizsgálat és fejlesztési javaslat az „A településrendezési tervek közúti közlekedési munkarészei – Tartalmi követelmények” megnevezésű, e-UT 02.01.41 sz. ütiügyi műszaki előírásban foglaltak szerint készült, figyelembe véve az e-UT 03.01.11 Közutak tervezése ütiügyi műszaki előírásban foglaltakat, és összhangban a további kapcsolódó előírásokkal, jogszabályokkal.

2.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Pápadereske **országos főúthálózati kapcsolatát** a 834. számú főút biztosítja. A község belterülete a 84111. jelű Pápadereske bekötő út két oldalán található. A belterületen át ez az út tovább halad DK-i irányban Dáka felé. A település közúton a térség központjától, Pápa központjától 8,5 kilométerre délnyugatra, a megyeszékhely Veszprém központjától pedig 55 kilométerre északnyugatra fekszik. Veszprém az országos közúthálózaton a 84111. jelű mellékúton és a 8403. jelű vagy a 8404. jelű közúton át, a 83. számú és 8. számú főutakon közelíthető meg.

Pápadereskének **vasúti kapcsolata** nincs.

A község **közüsségi közlekedési kapcsolatát** 7 helyközi autóbusz vonal is biztosítja. (Lásd lejjebb.)

A térségben jelenleg kiépített **kerékpáros hálózat** nincs.

Pápadereske térségi kapcsolatainak megteremtésében fontos szerepet játszik a település főútcáját adó 84111. jelű út (Rákóczi utca). A szomszédos települések közül legkönnyebben, DNY felé Nyárád, ÉK felé Borsosgyőr és DK felé Dáka érhető el közúton, előbbi kettő a 834-es főúton, utóbbi település pedig a 84111. jelű közúton. Pápadereske megközelítése pedig a Pápa elkerülő (83. számú) útról a 834-es főúton lehetséges. A Pápa-Pápadereske kapcsolat közúton a 83. számú elkerülő üti csomópontig személygépjárművel nagyjából 6 percet vesz igénybe. A megyeszékhelyhez, Veszprém elkerülő üti csomópontig vezető 50 km-es út ezzel szemben kis-közepes forgalom mellett nagyjából 40 perc alatt tehető meg.

2.15.2 Közúti közlekedés

A település belső úthálózatának fő tengelyét 84111. jelű közút, azaz a Rákóczi utca adja. Az út szabályozási szélessége kialakultan 10,9-34,0 m között változik. A Rákóczi utca burkolatszélessége 6,2 m. Az országos közúthoz csatlakozó kistelepülési lakóutcák kialakultan nagyjából 12 -25 méteres szabályozási szélességgel rendelkeznek. Az újabb lakóterületek a meglévő úthálózatról kiszolgálhatók, az új lakóutcák szabályozási szélessége 12,0 m. A felszíni csapadékvíz elvezetése (helyenként kétoldali) nyílt árkos rendszerben történik.

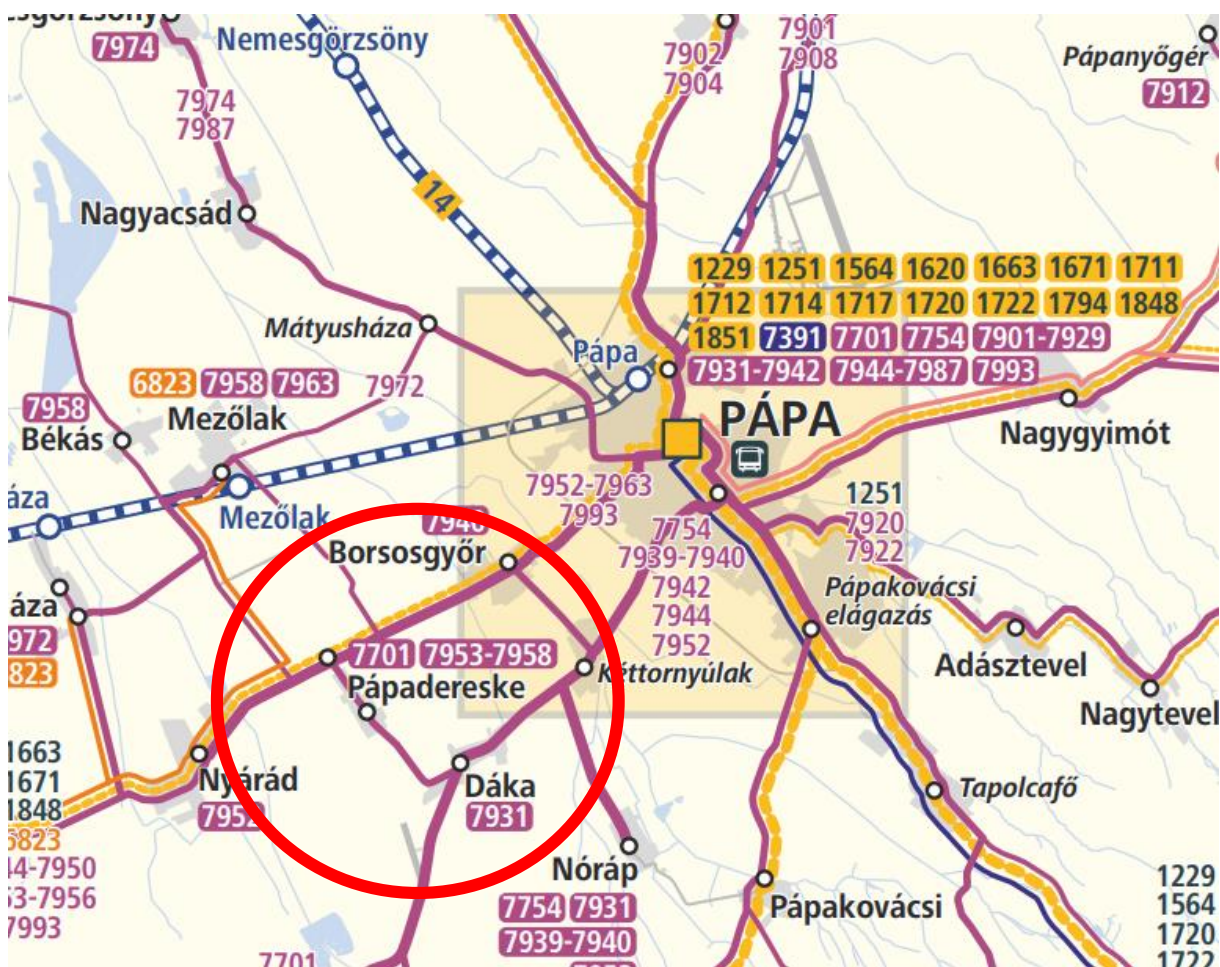
A külterületi földutak szabályozási szélessége változó, 5,0-20,6 méter. Az utak csak a mezőgazdasági, erdőgazdasági területek megközelítését szolgálják.

2.15.3 Közüsségi közlekedés

2.15.3.1 Közúti közlekedés

Pápadereskén minden nap menetrendszerűen közlekednek a Volánbusz járatai. Pápadereskéről a menetrendszerűen közlekedő autóbuszal a szomszédos közüségeken kívül közvetlenül Pápa is elérhető. 3 megállóhely található a település közüigazgatási területén.

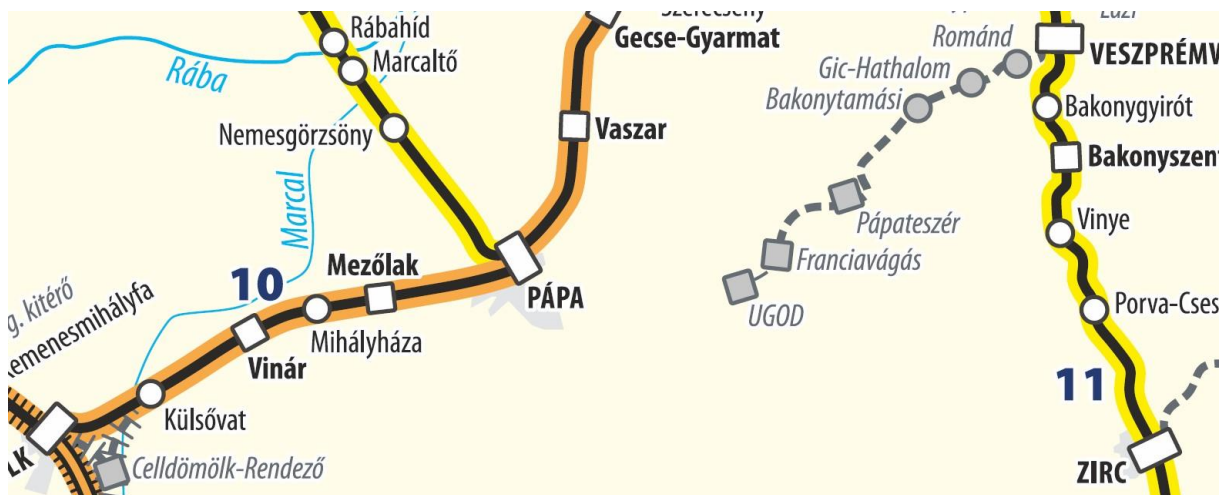
PÁPADERESKE	VONALSZÁM
<u>Szombathely-Sárvár-Pápa</u>	<u>1663</u>
<u>Pápa-Dáka-Marcalgergelyi</u>	<u>7944</u>
<u>Pápa-Nemesszalók</u>	<u>7950</u>
<u>Pápa-Pápadereska-Dáka-Pápa</u>	<u>7952</u>
<u>Pápa-{Nemesszalók/Vinár}-Karakószörcsök</u>	<u>7953</u>
<u>Pápa - Nemesszalók - Külsővat</u>	<u>7956</u>
<u>Pápa - Mezőlak - Mihályháza</u>	<u>7958</u>

46. ábra: Volánbusz vonalak Pápadereske térségében (Forrás: volanbusz.hu)

2.15.3.2 Kötőtpályás közlekedés

A községben nincs vasúti megállóhely. A legközelebbi vasútállomás Pápan található.

47. ábra: Vasúthálózati térkép Pápadereske környezetében (Forrás: mavcsoport.hu)

2.15.4 Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A gyalogosközlekedés számára jellemzően kétoldali, néhol egyoldali járda épült ki. A járdák állapota közepes, egyes szakaszokon inkább rossz minőségűek, szélességük egy személy számára elegendő.

A településen jelenleg nincs kiépített kerékpárút.

2.15.5 Parkolás

A lakóterületek parkolási igényei telken belül kielégíthetők, de sok esetben a házak/telkek előtt található zöldfelületek szolgálnak parkolóként, mely a zöldfelületekre kedvezőtlen hatással van. A kocsibehajtók általában nem kiépítettek. Közterületi parkolási igény elsősorban a polgármesteri hivatalnál, a vegyesboltnál, a temetőnél és a templomoknál léphet fel.

2.16 Közművesítés

Pápadereske közműellátását fokozatosan építették ki. A településen a 2005-2006-ban megvalósított szennyvízcsatornázás eredményeként ma a település beépített területén a teljes közműellátás lehetősége biztosított.

Településszinten kiépült a vízellátás, a villamosenergia ellátás, a földgázellátás, a szennyvíz közcsatornás elvezetése. A rendelkezésre álló legutolsó statisztikai adatok alapján, a villamosenergia energiaellátást igénybe vevők aránya 2022. január 1-én, a lakásállományra vetítve eléri a 100 %-ot.

A szintén településszinten kiépített közüzemű vízellátást a lakosság 99,1 %-ban vette igénybe, míg a közüzemi szennyvízgyűjtő hálózatba a lakásállomány 100 %-a csatlakozott.

A település a lassan növekedő népességszámú települések közé tartozik, állandó népességszáma 2000-ben 278 fő, 2023 januárjában 338 fő volt. A település lakásállománya 2000-2022 között 14 lakással nőtt.

2.16.1 Víziközművek

2.16.1.1 Vízgazdálkodás és vízellátás

A vezetékes ivóvíz elosztóhálózat települési szintű kiépítettségének tekinthető, a beépített terület minden utcájában kiépítésre került, jelenleg 2,8 km vízelosztó vezeték üzemel a településen. A

kiépített hálózat segítségével a lakosság 99,1%-ának a közüzemi vezetékes ivóvíz ellátása biztosított. A településen az időszakos, egyéb kiránduló vízfogyasztók számára 1 db üzemelő közkifolyó áll rendelkezésre.

A településen élők számára a vezetékes ivóvízellátást a Pápai Vízmű Zrt. szolgáltatja a regionális rendszeréről. A Vízmű a környezetében 39 település vízellátását biztosítja a regionális hálózataival, amelybe a 11 vízbázisából kitermelt vizet juttatja.

Pápa külterületén, a városhoz tartozó Tapolcafő területén található a város vízbázisa. Itt 4 db kút üzemel. A vízbázis kapacitása 24.000 m³/nap,

Pápadereske ellátáshoz Pápa irányából építettek ki regionális távvezetékét. A vezeték a 834. számú út mentén épült ki, mérete NÁ 160, anyaga KPE.

A település hálózati rendszere minden utcában kiépült. Ennek a rendszernek az alap gerincvezetése a Rákóczi utca nyomvonalú két d 110-es méretű vezeték. A hálózati rendszerben víznyomásproblémák nincsenek.

A hálózat vezetékei NÁ 100-as és NÁ 150-es átmérőjűek, a vezetékek anyaga KPE-ből van megépítve.

- **Tűzivíz ellátás**

A település kiépített vízelosztó hálózatára az előírások szerint a tűzcsapok felszerelésre kerültek, biztosítva ezzel a szükséges tűzivíz ellátást.

- **Locsolóvíz-iparivíz ellátás**

A vezetékes ivóvízzel való takarékoság az ingatlanok fenntartási költségeit csökkenti, ezért jellemző a nem ivóvíz minőségű vízigény kielégítésére a házi kutak, az egyedi vízbeszerzés használata, melyet jellemzően locsolásra, illetve egyéb, nem ivóvíz minőségű vízigények kielégítésére használnak. A házi kutakról, egyéni vízbeszerzésekről, az egyéni vízbeszerzésű vizek vízminőségéről nyilvántartás, adatok nem állnak rendelkezésre.

- **Termálvíz ellátás**

Pápadereske termálvíz kivétellel nem rendelkezik.

2.16.1.2 Szennyvízelvezetés

A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján Pápadereske a felszín alatti víz szempontjából az érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik, a település közigazgatási területét az országos vízminőségvédelmi területek övezete nem érinti. A felszín alatti és a felszíni vizek védelme különösen fontossá tette a szennyvíz közcsatornás elvezetésének és kezelésének megoldását. Az elmúlt két évtizedben ennek megoldása a település kiemelt feladata volt. Ez alapján 2005, 2006-ban a szennyvízcsatorna hálózatot kiépítették.

A településen a közcsatorna hálózat üzemeltetője a Pápai Vízmű Zrt. A településen elválasztott rendszerű csatornahálózat üzemel, amely a keletkező szennyvizeket a Pápai regionális szennyvíztisztító telepére szállítja.

A Pápai szennyvíztisztító telep kapacitása 18.000 m³/nap, jelenleg a szennyvíztisztító-telepre érkezett szennyvízmennyiségek átlagosan 8541 m³/nap. A telep felújítása utoljára 2008-ban történt, a tisztító technológiája totáloxidációs biológiai fokozattal rendelkezik, N és P harmadik fokozatban történő eltávolítással, működése megfelelő.

A szennyvízcsatorna hálózatot gravitációs rendszerrel épült ki, a rendszeren a topográfiai adottságoknak megfelelően szennyvízátemelő berendezés és nyomóvezeték is üzemel. A hálózati rendszer végátemelőjéből az oda vezetett szennyvizeket a Pápai szennyvíztisztító telepére nyomóvezetékkel juttatják el.

A településen a közcsatorna hálózat kiépítettsége település szintű, a beépített terület minden utcájában kiépítésre került.

2.16.1.3 Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

Pápadereske a Pápa-Devecseri sík területén helyezkedik el. A tájegységet sok, a Marcalhoz vezető vízfolyás keresztezi, ilyen vízfolyás a településtől északra nyugat-keleti irányban keresztülhaladó Tapolca patak, melynek befogadója a Pápai-Bakony ér, amely befogadója a Marcal.

A település beépített területén a csapadékvizek elvezetésére nyílt árkos csapadékvíz elszállító rendszert alakítottak ki. Az utcákban általában egy- vagy kétoldali gravitációs, vagy szikkasztóárkokat alakítottak ki. A település külsőbb területein vannak olyan utcaszakaszok is, ahol semmilyen csapadékvíz elvezetés nincs kiépítve. A településen a nyílt árkok karbantartása rendszeres és általános.

2.16.2 Energiaközművek

2.16.2.1 Energiagazdálkodás és energiaellátás

Az energiaellátás terén a környezetbarát energiaellátás biztosításával lehet a jó környezeti állapot és a levegő tisztaságához hozzájárulni. A település energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia, és a földgáz áll rendelkezésre, bár sajnálatosan a nem vezetékes, hagyományos energiahordozók használata is jelentős mértékű.

A megújuló energiahordozók hasznosításának mértéke energiagazdálkodási szempontból jelenleg még nem jelentős.

A település természeti adottsága a napenergia hasznosítás lehetősége, amely éves szinten körülbelül 1950 napos óra hasznosítás lehetőségét kínálja.

• **Villamosenergia ellátás**

A település villamosenergia ellátását az EON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt. biztosítja, a település a Pápai Kirendeltséghez tartozik.

A község villamosenergia ellátásának bázisa a Pápai 132/22 kV-os alállomás. Ezt az alállomást az Ajka-Győr 132 kV-os légvezeték táplálja be.

A Pápai alállomásról induló 22 kV-os középvezetékű hálózat képezi a község villamosenergia ellátásának gerinc elosztóhálózatát. Az alállomás felől egy 22 kV-os középvezetékű hálózati vezeték érkezik a településre, amely oszlopokra telepítve üzemel és fűzi fel a fogyasztói transzformátor állomásokat. A fogyasztói transzformátor állomásokról táplált kisméretű hálózatról történik közvetlenül a fogyasztói igények kielégítése.

A település közvilágítása a kisméretű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejekkel történik. A kisméretű tartóoszlopokra szerelt lámpafejekkel csak éppen a közlekedésbiztonsági igényeket elégítik ki.

• **Földgázellátás**

A településen az automatikus üzemvitelre is alkalmas termikus célú energiaellátásra a földgázellátást építették ki. A település területén 2022-ben 2,5 km földgázelosztó hálózat üzemelt. A gázhálózat kiépítettségének eredményeként 2022. január 1-én 65 ingatlan csatlakozott közvetlenül a földgázelosztó hálózatra. Ezeknek a lakásoknak-üdülőknél a fűtési célú energiaellátását is földgázzal oldották meg, biztosítva a komfortos életkörülmény lehetőségét.

Az ország egyetemes gázszolgáltatója az EON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt.

A település gázellátásának bázisa az FGSZ Győr-Ajka között kiépített nagynyomású gerinc földgázvezeték. Erre a nagynyomású gázvezetékre van telepítve a Pápa területére eső gázátadó és gáznyomáscsökkentő állomás, amelyről Pápadereske, Külsővár irányába van kiépítve térséget ellátó nagyközépnomású vezeték, amelyről egy ágvezeték kiépítésével biztosították Pápadereske gázellátását.

A település északi szélén, a Rákóczi utca végén helyezték el a település gázfogadóját és nyomáscsökkentőjét, eddig a berendezésig épült ki a nagyközépnomású vezeték. A nyomásszabályozótól épült ki a település középnomású elosztó hálózata.

A fogyasztók ellátására az elosztóhálózatot valamennyi belterületi utcában kiépítették. A kiépített gázelosztó hálózat középnomású, a fogyasztói igényeket közvetlen kielégítő kisnyomású gáz előállítása telkenként elhelyezett egyedi nyomásszabályozókkal megoldott. Az egyedi nyomásszabályozók általában az előkertben nyertek elhelyezést, de található ház falsíkjára szerelt nyomásszabályozó is. A helyi, egyedi nyomásszabályozótól induló kisnyomású hálózatról lehet közvetlen kielégíteni az igényeket.

- **Távhőellátás**

A településen távhőellátás nem üzemel.

- **Egyéb energiaellátás**

A községben kiépített vezetékes földgázellátással a lakásállomány 59,1 %-a számára biztosított az automatikus üzemvitelű termikus célú energiaellátás komfortja.

- **Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei**

Az energiatermelésre alkalmas megújuló energiaforrások hasznosítása nem újszerű, csak időközben háttérbe szorult. Újra előtérbe kerülését a hagyományos energiahordozók hasznosításának környezetszennyező hatása indította el, és az a felismerés, hogy a megújuló energiahordozók különösebb ráfordítási igény nélkül rendelkezésre állnak, használatuk nem okoz halmozódó káros hatásokat, környezeti terhelést. Ezekkel az adottságokkal a fenntartható fejlődés lehetőségét szolgálják.

A hazánkban előforduló megújuló energiahordozók mindegyike elméletileg elérhető lenne Pápadereske területén is, különösen a szél- és a napenergia hasznosítási lehetőségét jelzik a meteorológiai adatok. A település földrajzi, topográfiai, geológiai és természeti adottsága, valamint funkcionális használata alapján érdemi hasznosításra csak a napenergia hasznosítása vehető igénybe.

- **Napenergia**

A hasznosítható napenergia mértékét befolyásolják a földrajzi és meteorológiai adottságok, így ezek változóak az ország területén. A meteorológiai adatok és mérések alapján a napenergia hasznosítás lehetőségének területi vetülete is rögzíthető. Pápadereske területén 1950 óra körüli a maximálisan hasznosítható éves napos órák száma, amelynek hasznosíthatóságát célszerű igénybe venni, különös tekintettel arra, hogy a napenergia igénybevételeének lehetősége és a fokozottabb fogyasztói energiaigények jelentkezése egybeesik. A hasznosítás lehetősége napkollektorokkal termikus célú energiaellátásra, naperőművel villamosenergia termelésre biztosított.

A háztartásoknál is a napenergia igénybevétele növekszik, de nyilvántartás nem áll rendelkezésre a helyi hasznosítási célra elhelyezett napkollektorokról, naperőmű panelekről.

- **Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése**

Az önkormányzati intézmények energiaellátása vezetékes energiahordozók hasznosításával jelenleg megoldott. A villamosenergia ellátással az intézmények világítási és technológiai igényeit elégítik ki, a termikus célú energiaellátásuk pedig földgázzal, helyi hőbázis segítségével biztosított. Az energiahatékonyság javítására, energiatakarékos fogyasztást eredményező beruházások, szigetelések, homlokfali hőleadást csökkentő beruházások (falszigetelések, nyílászáró cserék, javítások), épületgépészeti felújítások előfordultak. Az utóbbi években egyre jobban előtérbe

kerül az energiahatékonyság jelentősebb javítását szolgáló, megújuló energiaforrás hasznosítása is, de erről átfogó információ, nyilvántartás nem áll rendelkezésre.

2.16.3 Elektronikus hírközlés

2.16.2.2 Vezetékes hírközlési létesítmények

A település vezetékes távközlési ellátását jelenleg az Invitech és a Digi. biztosítja. A település a 89-es távhívó számon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz.

A település távközlési hálózatának kiépítése eredményeként 2000-ben 63 db egyéni analóg távbeszélő fővonal üzemelt. A vezetékek nélküli szolgáltatás terjedésével a vezetékes telefon iránti érdeklődés csökkent, és ma is csökkenő tendenciájú. 2022. január 1-én 58 db egyéni fővonal üzemelt, de az ellátottság ezzel is teljes körűnek tekinthető.

A statisztikai nyilvántartás szerint a településen 2022. január 1-én 1 db nyilvános távbeszélő állomás üzemelt.

A kedvező műsorvétel biztosítására kiépítették a kábel TV hálózatot. A településen kábel TV szolgáltatás a KSH adatok alapján 2001 óta üzemel. 2001-ban 40 lakás csatlakozott, 2022. január 1-én 20 lakás csatlakozott a jó műsorvételi lehetőséget nyújtó kábelhálózatra.

A településen belüli vezetékes távközlési hálózat, és műsorelosztó hálózat is döntően földalatti elhelyezéssel üzemel.

2.16.2.3 Vezeték nélküli hírközlés

A vezetékes szolgáltatást a vezetékek nélküli szolgáltatók egészítik ki. A megfelelő vételi lehetőség biztosításához szükséges antennák – részben a településen belül, részben a környező településeken – elhelyezésre kerültek, azokat a Magyar Telekom Távközlési Nyrt., a Yettel Magyarország Zrt., Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt. építette és üzemelteti.

2.17 Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény az ellátandó helyi önkormányzati feladatokként nevesíti a helyi környezet- és természetvédelmet, vízgazdálkodást, vízkárelhárítást, környezet-egészségügyi feladatok elvégzését. A helyiek érzékenységet mutatja, hogy az önkormányzatok mellett a térségben számos civil szervezet is feladatának tekinti a helyi természeti értékek védelmét, illetve a környezeti elemek szennyeződésének megszüntetését, illetve a szennyezés megelőzését.

Az önkormányzatok környezetvédelmi feladatait a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt.) határozza meg, amelyben a települési környezetvédelmi program készítése kiemelt szerepet kap.

2.17.1 Talaj és föld védelme

Az Agrotopo információs rendszer szerint Pápadereske területén a következő talajtípusok fordulnak elő.

A K-i területeken egy 500 méteres sávban csernozjom barna erdőtalajok, Ny-i határ mentén érintőlegesen réti talaj és a kettő között, Pápadereske jelentős részén réti csernozjom talaj a jellemző.

(Forrás: AGROTOPO Genetikai talajtípus térkép)

A talajok adottságait/jellemzőit nézve az alábbiakban kitérünk az egyes talajok talajértékére, a termőréteg vastagságára és a talaj szervesanyag készletére is.

- A talajérték a természetes termékenységét fejezi ki a legtermékenyebb talaj termékenységének %-ában.
- A termőréteg cm-ben megadott vastagsága megmutatja, hogy a talajba milyen mélységbe tudnak lehatolni a növényi gyökök. Magyarországon a gyökérfejlődést gátló tényezők a szikes talajrétegek előfordulása az altalajban, a levegőtlen körülmények között kialakuló gleyes, azaz a növények számára mérgező anyagokat tartalmazó talajréteg, valamint a különböző geológiai eredetű kőpadok, atka, kavics, durva homok, magnéziás talajok.
- A talaj szervesanyagkészletét tonna/hektárban mérjük.

Réti csernozjom talaj:

„Kialakulásukra és tulajdonságaikra jellemző, hogy a csernozjom jellegű humusz-felhalmozódást gyenge vízhatás kíséri. A vízhatás lehet a talajvíz közelségének vagy a mélyedésekben összefutó belvíznek az eredménye. Ritka, de egyes helyeken tapasztalható eset, hogy a talajszelvények vízbősége s az ennek következményeként fellépő levegőtlenlése a talaj agyagtartalmának függvénye. Bennük a vasmozgás nyomai is észlelhetők, rozsdás foltok, vasszeplők, erek alakjában. A humuszos szintek színe sötétebb, barnásfekete, fekete. Szerkezetük inkább szemcsés, sokszögű. Az egyes szintek egymás közötti átmenete élesebb és rövidebb. A csernozjom B-szintnek az A-szinthez viszonyított vastagsága a réti csernozjomokban kisebb. Kora tavasszal túlnedvesedésre hajlamos. Tápanyag-szolgáltató képessége a kedvező nitrogén-, foszfor- és káliumellátás miatt jó.”

(forrás: <https://www.uni-miskolc.hu/~ecodobos/ktmcd1/csernoz/csern.htm>)

Pápadereske környékén előforduló réti csernozjom talajok talajértékszám 50-60, termőréteg vastagsága nagyobb, mint 100 cm, a talaj szervesanyag készlete pedig 200-300 tonna/hektár közötti. Talajképző köze általában löszös üledék. Nagy víznyelésű és vízvezető-képességű, közepes vízraktározó-képességű, gyengén víztartó talajok.

(Forrás: AGROTOPO adatbázis, genetikai talajtípus térképe)

Csernozjom barna erdőtalajok:

„Az e típusú talajok szelvényében két folyamat nyomai dominálnak. Az egyik a kilúgzás, ami a talajtípust a barna erdőtalajokhoz kapcsolja és aminek a következménye a vasas agyagosodás, a másik az erőteljes humuszosodás, ami már a csernozjom talajok főtípusára jellemző. E talajok általában a barna erdőtalajok és a csernozjom talajok elterjedési területének határán találhatók. A szelvény felépítésére jellemző az erőteljes, mélyen kialakult humuszos szint, mely gyakran a barna erdőtalaj felhalmozódási szintjébe is belenyúlik, elfedve annak színét és eredeti tulajdonságait. Az agyagtartalomban nincs különbség a kilúgzási és felhalmozódási szintek között. A humusz eloszlása a szelvényen belül megfelel a csernozjom talajokénak.”

(Forrás: https://www.uni-miskolc.hu/~ecodobos/ktmcd1/bet/bet.htm#Csernozjom_barna)

Pápadereskén előforduló csernozjom barna erdőtalajok talajértékszám 40-50, termőréteg vastagsága nagyobb, mint 100 cm, a talaj szervesanyag készlete pedig 100-200 tonna/hektár közötti. Talajképző kőzete általában löszös üledék. Nagy víznyelésű és vízvezető-képességű, közepes vízraktározó-képességű, gyengén víztartó talajok.

(Forrás: AGROTOPO adatbázis, genetikai talajtípus térképe)

Réti talaj:

„A túl sok nedvesség és a levegőtlen viszonyok hatására képződött szerves anyagok a talaj humuszos szintjét szürkésfeketére, feketére színezik. A humuszos réteg felbontható egyenletesen humuszos A-szintre és fokozatosan csökkenő szervesanyag-tartalmú B-szintre. Ez utóbbi azonban sokkal rövidebb, mint a csernozjomok B-szintje. Az A-szint szerkezete szemcsés, sokszögű, átmenete a B-szint felé fokozatos, és a B-szint felé haladva mindinkább hasábos. A szerkezeti elemek az agyagos talajoknál vagy az agyagos vályogtalajoknál fényesen csillogóak, szurokfényűek. A mélyebb rétegekben, a B-szintben vasborsók, rozsdafoltok, glej mutatható ki. Ha a talajképző kőzet karbonátokat tartalmaz, akkor mészgöbcecsek, szélsőséges esetben mészkőpadok keletkeznek. Az agyagos réti talajok, amelyek agyagásványai között a szmektitek az uralkodóak, erősen repedezők. A méternyi mélységbe lenyúló repedésekbe - melyeknek szélessége a felszínen elérheti az 5 cm-t - bepereg a kiszáradt szántott réteg anyaga. Amikor a talaj újra benedvesedik, az esők és a záporok vize a repedéseken a mélybe jut, akkor a behullott aggregátumokat megduzzasztja. A keletkező oldalirányú nyomásnak a talaj csak fölfelé tud engedni, ezért e két hatás eredőjeként 30-60%-ot bezáró szög alatt csúszási tükrök keletkeznek a repedéseknél mélyebben fekvő és mozdulatlan altalaj, valamint a duzzadás hatására elmozduló, fölötte fekvő talajrétegek között. Vízgazdálkodása az egyes évek tavaszi, túlságosan nedves időszakától eltekintve kedvezőnek mondható. A túl nedves állapot elmúltával a talajszelvény általában elegendő nedvességet nyújt a rajta élő növényzetnek ahhoz, hogy átvészelve a szárazabb időszakokat. Tápanyag-gazdálkodásuk közepes”

(Forrás:

<https://www.unimiskolc.hu/~ecodobos/ktmcd1/reti/reti.htm#T%C3%ADpusos%20r%C3%A9ti>)

Pápadereskén előforduló réti talajok talajértékszám 40-50, termőréteg vastagsága nagyobb, mint 100 cm, a talaj szervesanyag készlete pedig 200-300 tonna/hektár közötti. Talajképző kőzete általában glaciális és alluviális üledék. Jó víznyelésű és vízvezető-képességű, jó vízraktározó-képességű, jó víztartó talajok.

(Forrás: AGROTOPO adatbázis, genetikai talajtípus térképe)

Az Országos Területrendezési Terv övezetei közül a jó termőhelyi adottságú szántók övezete a D-i határ mentén egy keskeny sávban, valamint az erdők területe 2 kisebb parcellán a közigazgatási terület középső, Ny-i felén megtalálható Pápadereskén.

A talaj és a víz védelme kiterjed a föld felszíni és felszín alatti rétegeire. A föld védelme magában foglalja a talaj termőképessége, szerkezete, víz- és levegőháztartása, valamint élővilága védelmét is. Az egészséges életfeltételek biztosítása érdekében a földben, vagy a föld felszínén csak olyan anyag helyezhető el, valamint csak olyan tevékenység végezhető, amely a földet valamint a környezeti elemeket, a felszíni és a felszín alatti vizeket nem szennyezi, nem károsítja.

2.17.2 Felszíni és felszín alatti vizek védelme

A település közigazgatási területén az alábbi vízfolyások és árkok találhatók:

- Pápadereskei- vízfolyás
- Dákai-árók

A község közigazgatási területének Ny-i felében D-ről É felé halad a Pápadereskei-vízfolyás, mely a Bittva-patakba torkollik. A területen több árok található a szántóföldek mentén, a kapott adatszolgáltatás azonban ezek közül csak egyet jelöl a közigazgatási terület K-i részén Dákai-árók néven, melynek befogadója a Borsosgyőri Séd. A patakok, vízfolyások jó vízminőségének fenntartása közérdek, melyet a felszíni vizek védelmére vonatkozó jogszabály kellőképpen biztosít.

Belterületen a hatályos szabályozási terv szerint zöldterületbe sorolt, hrsz: 55 számú telken található a belvíztározó, mely ma pihenő parkként rekreációs célokat szolgál.

A település nagyrésze, mintegy háromnegyede a 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet melléklete szerint nitrátérzékeny területek közé tartozik. A talajvédelmi hatóság felhívta a figyelmet, hogy Pápadereske közigazgatási területén a nitrátérzékeny területeken az alábbi jogszabályokat is be kell tartani: „A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendeletet, valamint A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II. 7.) kormányrendeletet.”

A településen ex-lege védettségű forrás nem található.

2.17.3 Levegőtisztaság védelme

A levegő védelmével kapcsolatban a 306/2010. (XII. 23.) kormányrendelet alapján kell eljárni. A légszennyezettség (immisszió) a levegőben a levegőterhelés hatására kialakult légszennyező anyag koncentrációja, beleértve a légszennyező anyag adott időtartam alatt a felületekre történt kiülepedését is. A levegőterhelés (emisszió) valamely anyag vagy energia levegőbe juttatása. Az elérhető legjobb technika a korszerű technikai színvonalnak megfelelő módszer, üzemeltetési eljárás, berendezés, amelyet a kibocsátások megelőzése és - amennyiben az nem valósítható meg - a kibocsátások csökkentése, valamint a környezet egészére gyakorolt hatás mérséklése érdekében alkalmaznak, és amely a kibocsátási határértékek megállapításának alapjául szolgál. A település légszennyezettségi állapotáról mérési adatok nem állnak rendelkezésre. A környezeti adottságok alapján joggal feltételezhető, hogy a légszennyezettség a község közigazgatási területén az egészségügyi és ökológiai határértékeket nem haladja meg. A hagyományos szén-, fa- esetleg olajtüzelésű fűtésből

származó légszennyező anyagok- szén-monoxid és kén-dioxid, korom, pernye - mennyisége a jó levegő-minőséget lényegesen befolyásolhatja, ezért a fűtési időszakban a levegő minősége rosszabb, mint azon kívül.

Pápadereske a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet alapján a 10. számú légszennyezettségi zónába (mint az ország többi területe, kivéve a kijelölt városokat) sorolt. A település területének szennyező anyagok szerinti típusát a KvVM rendelet 1. számú melléklete rögzíti:

kén-dioxid	nitrogén-dioxid	szén-monoxid	PM ₁₀	benzol	talaj közeli ózon	PM ¹⁰ arzén (As)	PM ¹⁰ kadmium (Cd)	PM ¹⁰ nikkel (Ni)	PM ¹⁰ ólom (Pb)	PM ¹⁰ benz(a) pirén (BaP)
F	F	F	E	F	O-I	F	F	F	F	D

A levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 5. számú melléklete az egyes zónák típusait a következők szerint határozza meg:

- D csoport: Azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték, az 1. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3- 6. sorában szereplő anyagok esetében a célérték között van.
- E csoport: Azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.
- F csoport: Azon terület, ahol a levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.
- O-I csoport: Azon terület, ahol a talaj közeli ózon koncentrációja meghaladja a célértéket.

2.17.4 Zaj- és rezgésterhelés elleni védelem

Pápadereske belterületén jelentős zajkibocsátást okozó telephely nem található, de a lakosságra nézve zavaró lehet a 158. és a 169. hrsz. számú ingatlanon az asztalos ipari tevékenységből keletkező zajkibocsátás.

2.17.5 Sugárzás elleni védelem

A település sugárvédelmi szempontból nem érintett.

2.17.6 Hulladékkezelés

A hulladék gyűjtésével, ártalmatlanításával kapcsolatos tevékenységeket „a hulladékról” szóló 2012. évi CLXXXV. törvény és számtalan végrehajtási rendelet alapján kell szervezni és végezni.

A hulladék „termelő” köteles gondoskodni a hulladékok előírás szerű gyűjtéséről, tárolásáról, a területről történő elszállításáról, valamint ártalmatlanításáról, melynek elsődleges célja, hogy megakadályozza a hulladék talajba, felszíni és felszín alatti vizekbe és levegőbe jutását.

2.17.6.1 Települési szilárd hulladék kezelés

A településen a háztartásokban és a község vállalkozóinál keletkezett kommunális hulladék gyűjtése és elszállítása szervezett formában történik.

Pápadereske Község Önkormányzata Képviselőtestületének 1/2017. (II. 21) önk. rendelete foglalkozik a települési hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról. Azonban 2023. július 1. napjától a MOL érdekeltségébe került át a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás biztosítása, tehát ez kikerült az önkormányzati szolgáltatási kötelezettségek köréből. Pápadereske község közigazgatási területén a hulladékgazdálkodási közszolgáltató az ÉBH Észak-Balatoni Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. (8200 Veszprém, Házgyári út 1). A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hulladék átvételét, gyűjtését, elszállítását – közreműködőként – a gyűjtőkörszet szerint illetékes Avar Ajka Városgazdálkodási és Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft. végzi. A közszolgáltató a kommunális hulladék hetente egy alkalommal, a szelektíven gyűjtött települési hulladék havonta egy alkalommal történő elszállítását biztosítja továbbá a lomtalanítás megszervezéséről és lebonyolításáról évente egy alkalommal, külön díj felszámítása nélkül gondoskodik.

A közszolgáltató a természetes személy ingatlanhasználó részére a település közterületén lévő hulladékgyűjtő sziget igénybevételét térítésmentesen biztosítja (Pápadereske Vegyesbolt előtti terület). A hulladékgyűjtő szigeten elkülönítve helyezhető el a műanyag, papír, üveg és fém hulladék, melyet az edények telítettségének megfelelő gyakorisággal ürít.

Az „AVAR AJKA” Nonprofit Kft. Ajkán két telephelyen áll az ügyfelei rendelkezésére. A központi telephelyen (8400 Ajka, Szent István u. 1/a.) irodaépületükben elérhető ügyfélszolgálatukon intézhető konténer-rendelés, valamint itt található az általuk üzemeltetett hulladékválogató, ahol a hasznosítható papír, műanyag, fém és üveg csomagolási hulladékok átvétele és kezelése történik. A szolgáltatást végző cég zsákos és konténeres hulladékszállításra is lehetőséget biztosít.

2.17.6.2 Veszélyes hulladék kezelés

A veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szól a 225/2015. (VIII. 7.) kormányrendelet, mely szabályozza azok gyűjtésére, szállítására, közvetítésére, tárolására, kezelésére és minősítésére vonatkozó szabályokat.

A közszolgáltató az általa üzemeltetett hulladékgyűjtő udvarban lehetővé teszi a veszélyes hulladékok elhelyezését is. Az Úrkúti úti telephelyen (korábbi hulladéklerakó) üzemel az „AVAR AJKA” Nonprofit Kft. társaság hulladékudvara, ahol a megadott mennyiségben és időközönként autógumi, elektronikai hulladék, kertihulladék, lom hulladék, építési, bontási hulladék átvételére van lehetőség díjmentesen vagy mennyiségtől, gyakoriságtól függően díj ellenében.

A hulladékok egyik speciális fajtája az állattenyésztés során keletkező állati tetem. Az állati tetemek elhelyezése az Országos Hulladékgazdálkodási Tervben foglaltak szerint 2006. január 1-től már nem történhet döggútban, dögtéren. Az ilyeneket fokozatosan fel kellett számolni. Ezek hiányában már, arra szakosodott cégek a tetemeket ártalmatlanításra a fehérje-feldolgozó üzemekbe szállítják.

2.17.7 Vizuális környezetterhelés

Vizuális környezetterhelésről olyan esetben beszélhetünk, amikor bizonyos épített, vagy emberi beavatkozás hatására létrejött tájelemek látványa zavarólag hat közvetlen, vagy tágabb

környezetükre. Gyárkémények, hírközlési tornyok, magasházak, víztornyok, bányák hatása távolabbról is érzékelhető, míg a közművezetékek, és nagyméretű földművek döntően közvetlen környezetükben zavaróak. A településen vizuális környezetterhelést okozó épített elemként a légvezetékek említhetők meg. (A légvezetékek térszín alá helyezését minden eszközzel elő kell mozdítani ill. el kell érni, hogy azokat a közmű szolgáltató felszín felett tovább ne fejleszthesse.)

2.17.8 Árvíz elleni védelem

Pápadereske község magas belvízi és villámárvízi kockázattal rendelkezik. Az árvízvédelem fejezetben a helyi vízkár előfordulási lehetőségét is említeni kell. Bár a vízügyi ágazat alapján a települést árvíz nem veszélyezteti, a településen a csapadékvíz elvezető rendszer karbantartási hiányosságok, illetve szélsőséges csapadékesemény, nagy intenzitású, akár rövidebb időtartamú csapadékok esetén is olyan magas vízhozamú lefolyás alakulhat ki, amely helyi vízelöntést okozhat.

A helyi vízkár esemény rendezése a helyi katasztrófavédelem feladata. A vízkár-elhárítási terv rögzíti a kárfelszámolást.

2.17.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A települések fejlesztése, illetve fejlődése, építése, működése és fenntartása jelentős környezeti problémák forrása lehet. E problémák adódhatnak a települési és területi funkciók kialakításából, a létesítmények okozta alapvető környezeti változásokból, illetve számos esetben a település létesítményei maguk is környezetterhelő forrásokká válhatnak. A települési környezetben leggyakrabban előforduló főbb környezeti problémák származhatnak az építési tevékenységből, a beépítési módból, az egymással meg nem férő rendeltetésekből, a település fenntartással és -üzemeltetéssel együtt járó terhelésekből, szennyezésekből.

Napjainkban a községben környezetvédelmi konfliktus okoz a 4/4 számú telken található állattartó telep, melyet településrendezési szinten lehetne/kellene kezelni.

Pápadereske településen potenciális környezetvédelmi problémát jelenthetnek a 2.12.4 fejezetben felsorolt objektumok.

2.18 Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

A katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól a 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet rendelkezik. A települések katasztrófavédelmi besorolásáról szóló 44/2021. BM (XII.16.) rendelet 1. számú melléklete értelmében Pápadereske községe a III. katasztrófavédelmi osztályba tartozik.

Pápadereske közigazgatási területén a területileg illetékes katasztrófavédelmi hatáskörben eljáró hatósága a Veszprém Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Pápai Katasztrófavédelmi Kirendeltsége.

Ezen túl a Bányafelügyelet nyilvántartása szerint Pápadereske közigazgatási területén felszínmozgás- veszélyes terület nincs.

2.18.1 Építésföldtani korlátok

2.18.1.1 Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

Jelenlegi adatszolgáltatás alapján a község közigazgatási területén alábányászott területek, barlangok és pincék nem találhatók.

A VMTrT övezetei közül az ásványi nyersanyagvagyon övezet a településen nem található.

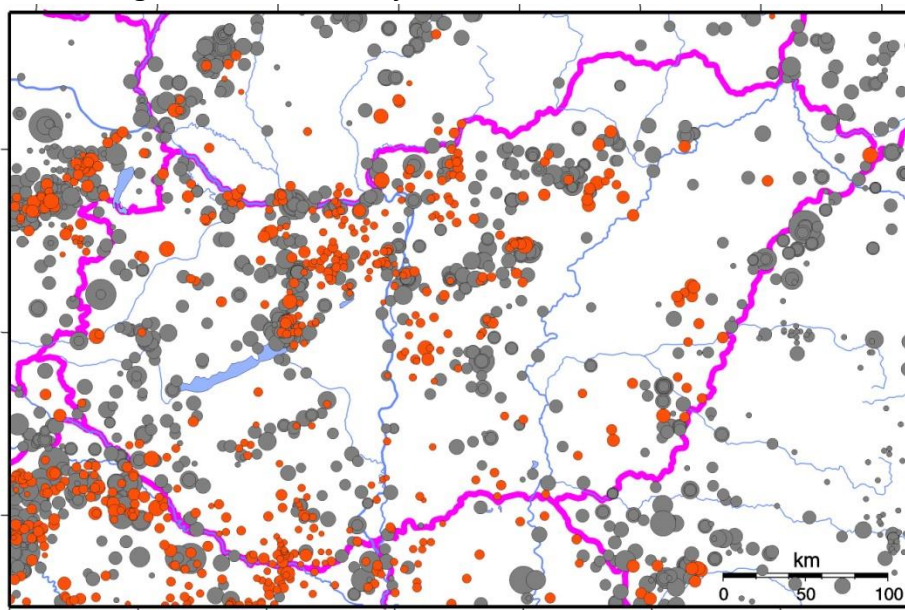
2.18.1.2 Csúszás-, süllyedésveszélyes területek

Jelenlegi adatszolgáltatás alapján a község közigazgatási területén csúszás-, süllyedésveszélyes terület nem található.

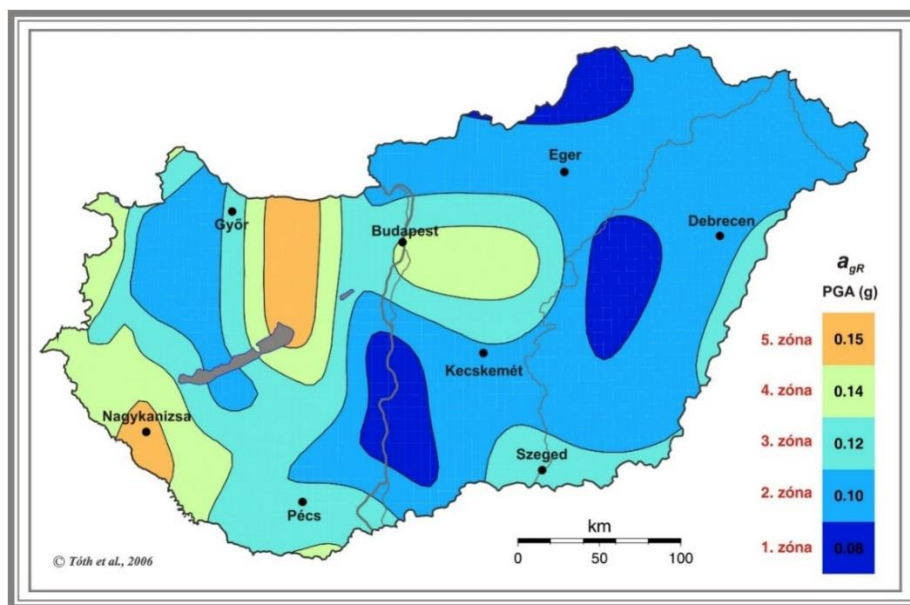
2.18.1.3 Földrengéssel veszélyeztetett területek

Bár a földrengések előrejelzése megoldatlan probléma, lehetőség van a földrengésveszély valószínűségi alapú meghatározására. Ez annak kiszámítását jelenti, hogy valamely területen megadott méretű földrengés hatás (általában gyorsulás, vagy intenzitás) adott időszak alatt milyen valószínűséggel várható. Ilyen módon - bár a földrengést elhárítani nem lehet - a földrengésveszély mértékének ismeretében, előzetes felkészüléssel a földrengés által okozott károk és veszteségek jelentősen csökkenthetők.

Az alábbi térképekből látható, hogy Pápadereske és környéke földrengés-veszélyeztetettség szempontjából az ország mérsékeltен veszélyeztetett területén fekszik.

47. ábra: A földrengések területi eloszlása Magyarországon. A szürke körök a historikus rengéseket (1456-1994.), a piros körök az utóbbi évek rengéseit (1995-2009.) mutatják. (forrás: <http://www.foldrenges.hu/>)

48. ábra: Magyarország szeizmikus zónatérképe [8]. Földrengések következtében 50 év alatt, 10%-os meghaladási valószínűséggel, az alapkőzeten várható vízszintes gyorsulás g (gravitációs gyorsulás) egységben. (forrás: <http://www.foldrenges.hu/>)

Az EU tagországaként Magyarországon is érvényben van az Unió egységes földrengés szabványa az Eurocode-8 (MSZ EN 1998-1). Ez a szabvány egységes tervezési metodikát ír elő az Unió egész területén. Alapesetben a telephely szeizmikus zóna besorolását leolvashatjuk a szabvány mellékletében szereplő szeizmikus zónatérképről. Amennyiben kiemelt létesítményről van szó, esetleg a szabványban meghatározott biztonsági szintnél (50 év, 10% meghaladási valószínűség) nagyobb biztonság elérése a kíváncsi, a szeizmikus zónaérték meghatározásához szeizmológus segítségét kell kérnünk. Az így kapott a_{gR} érték a nulla periódushoz tartozó, alapkőzeten várható gyorsulás. A szeizmológusok ezt gyakran PGA (Peak Ground Acceleration) értéknek nevezik. Pápadereske Magyarország szeizmikus zónatérképe szerint a 2. zónába tartozik (0,10 PGA).

2.18.2 Vízrajzi veszélyeztetettség

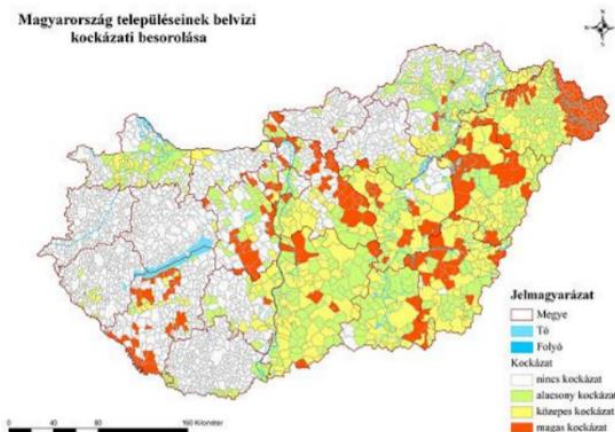
A települést rendszeresen belvízjárta terület, nagyvízi meder területe nem érinti.

2.18.3 Árvízveszélyes területek

A települést a nagyvízi meder nem érinti, így árvízveszélyeztetés sem várható.

2.18.4 Belvívveszélyes területek

Magyarország településeinek belvízi kockázati besorolása

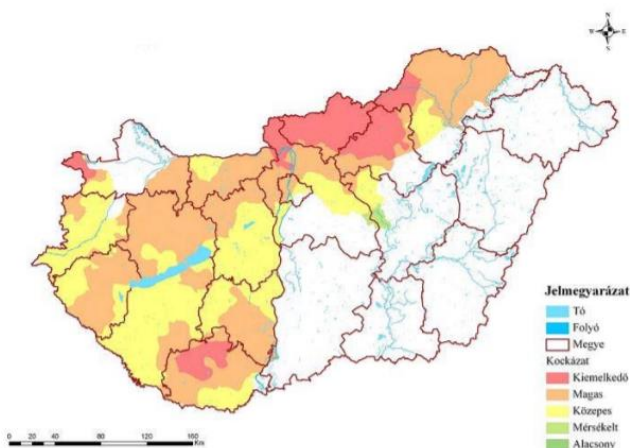
49. ábra: Belvízi kockázati térkép (Forrás: www.vedelem.hu)

területrészek, amelyek a topográfiai adottságok mellett, a természet alakította mélyvonalak mentén alakultak ki. A mély fekvésű területen, ha rövidebb-hosszabb ideig megmarad a víz, az még nem minősül belvízzel veszélyeztetett területnek, mivel mély fekvésű terület megfelelő vízrendezésével a vízállásossága kezelhető.

2.18.4.2 Árvíz és belvízvédelem

A települést nagyvízi meder nem érinti, így árvízvédelmet nem igényel.

A településen előforduló vízelöntések, vízállások döntő hányada a vízelvezető hálózat kialakításának hiányából, vagy karbantartásának hiányából származik. Ezeknek az elöntéseknek a kezelése önkormányzati feladat, a szélsőséges csapadékesemény következtében keletkező helyi vízkár elhárítása „árvízi” esemény a helyi katasztrófavédelem feladata.

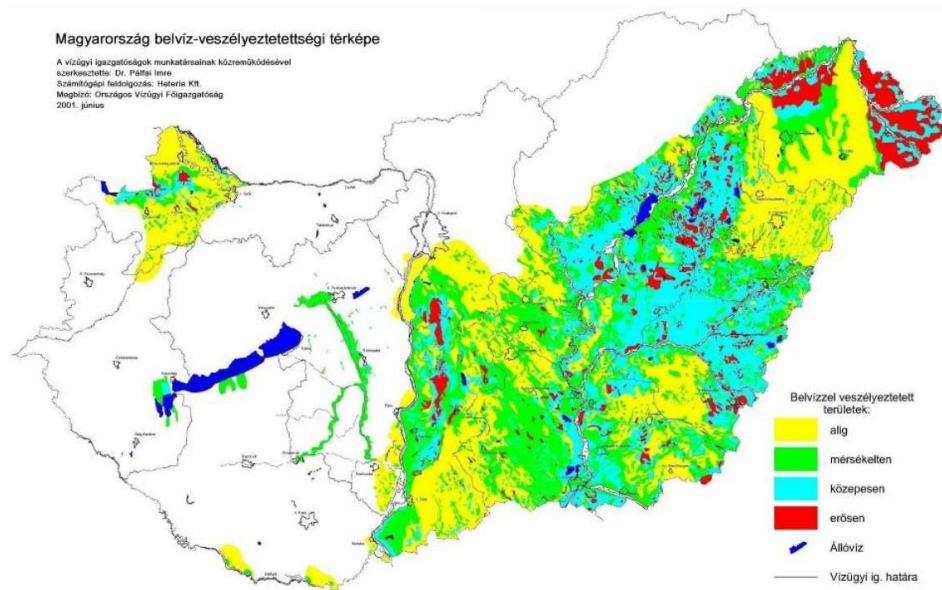

50. ábra: Magyarország villámárvízi veszélytérképe (Forrás: www.vedelem.hu)

A belvívveszélyes területekről átfogó felmérést a Pálfi féle belvív-veszélyeztetettség térkép rögzíti. A veszélyeztetettség mértéke alapján az érintettséget négy veszélyeztetettség kategóriába sorolták, az alig veszélyeztetett, a mérsékelten veszélyeztetett, a közepesen veszélyeztetett és az erősen veszélyeztetett kategóriákba, amelyből a településrendezési tervekben csak a közepesen és erősen veszélyeztetett területeket jelölik. Ennek alapján Pápadereske közigazgatási területe belvízzel nem veszélyeztetett.

2.18.4.1 Mélyfekvésű területek

A településen vannak mélyebben fekvő területek, amelyek a topográfiai adottságok mellett, a természet alakította mélyvonalak mentén alakultak ki. A mély fekvésű területen, ha rövidebb-hosszabb ideig megmarad a víz, az még nem minősül belvízzel veszélyeztetett területnek, mivel mély fekvésű terület megfelelő vízrendezésével a vízállásossága kezelhető.

Magyarország belvíz-veszélyeztetettségi térképe (Forrás: <https://vpf.vizugy.hu/>)

A hirtelen érkező nagy intenzitású és hosszabb ideig tartó csapadék azonban okozhat helyi vízelöntést, vízkár „árvízi”, „villám-árvízi” eseményt. A villámárvízi veszélytérkép besorolása szerint magas kockázatú a település veszélyeztetettsége.

2.18.5 Egyéb

2.18.5.1 TEVÉKENYSÉGBŐL ADÓDÓ KORLÁTOZÁSOK

Közműszolgáltatással összefüggő korlátozások:

1. Vízellátás szolgáltatási területén

- Vízgépészeti létesítmények és műtárgyak területei
- Ivóvíz gerincvezeték

2. Szennyvízelvezetés

- Szennyvíz gerinc nyomóvezeték
- Szennyvízátemelő műtárgyak és védőterületei

3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

- Önkormányzati kezelésben levő csapadékvíz elvezetést szolgáló árkok 3-3 m-es karbantartó sávval

4. Energiaellátás

Villamosenergia

- 22 kV-os villamosenergia elosztóhálózat nyomvonala, külterületen oszloptengelytől mért 7-7 m-es biztonsági övezettel
- 22/0,4 kV-os transzformátor

4. Földgázellátás

- Nagyközép-nyomású földgáz elosztóhálózat a csőpalásttól mért 7-7 m-es biztonsági övezetével
- Gázfogadó, gáznyomáscsökkentő

5. Elektronikus hírközlés

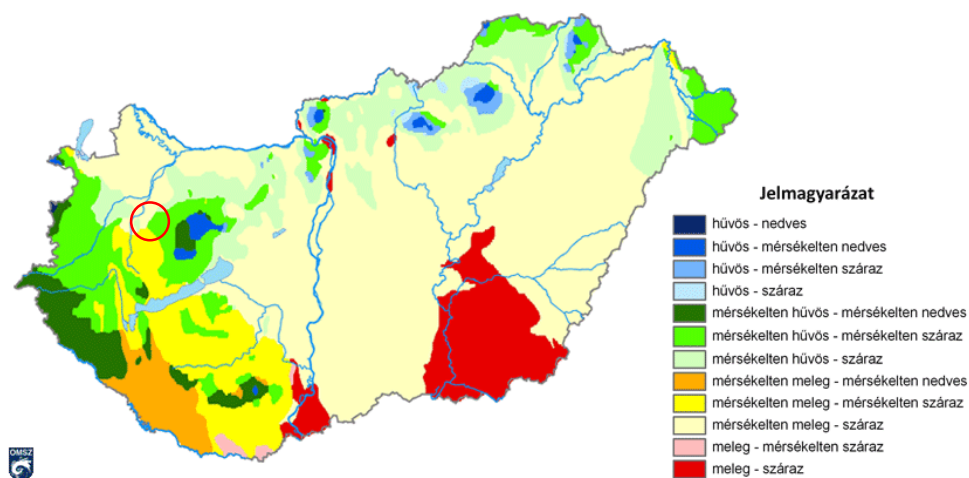
- Vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatók létesítményei

2.19 Ásványi nyersanyag lelőhelyek

A digitálisan kapott adatszolgáltatások alapján jelentős mennyiségű ásványi nyersanyagot tartalmazó terület a településen nem található.

2.20 Települési klíma

A település klímáját alapvetően földrajzi helyzete és falusias területhasználata határozza meg. A területének viszonyait a Nyugat-Dunántúlon is jellemző „mérsékelt meleg-száraz” és a „mérsékelt hűvös-mérsékelt száraz” klímakörzetek befolyásolják. A terület átlaghőmérséklete a jelenlegi adatok alapján 10-5-11°C. A várható átlaghőmérséklet változás a térségben 2021-2050 közötti időszakra az ALADDIN-Climate klímamodell alapján 1,5-2 °C, a RegCM klímamodell alapján 0,5-1 °C.

51. ábra: Magyarország éghajlati körzetei (Péczei György munkája alapján) forrás: www.met.hu

3 HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

3.1 A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

3.1.1 Településhálózat

Pápadereske a Közép-Dunántúli régióban, Veszprém megyében, azon belül pedig a pápai kistérségben fekszik. Határait DNy. irányból a Bitva patak, ÉK. irányból Borsosgyőr alatti vízfolyás, DK. irányból Dáka község, ÉNy. felől pedig Pápa – Sárvári út határolja be. Területe, 39 ha. belterület és 532 ha. külterületből tevődik ki, külterülete nagymértékben szántó, kis erdőrészekkel. A községhez legközelebbi nagyobb település Pápa, melytől 8 km-re DNy-ra található. A Pápától 6 kilométerre fekvő települést Ény- i irányból a Pápa- Sárvári, Dk - i irányból pedig a Jánosháza- Pápai út érinti, ami Dákánál a két utat összekötő úton pár száz méterre érhető el.

3.1.2 Társadalom

A lakosság száma 2023. január 1-jén 338 fő volt, ezzel a pápai, aprófalvas kistérségben belül a kisebb lélekszámú települések közé tartozik. A lakosság száma 2011-től döntően csökkent, 2018-ban látható az előző évekhez képest nagyobb mértékű volt a növekedés, 2022-ben elérte a 2006-es állapotot. A természetes szaporodást és fogyást vizsgálva a településen az elmúlt évtizedben inkább a fogyás volt meghatározó, a 2017-es viszonylag arányt leszámítva (23,17) . A belföldi vándorlási egyenleget vizsgálva elég változatos képet kapunk, hol az elvándorlások, hol az odavándorlások voltak jellemzőek, azonban összességében az adatokat tekintve az odavándorlások száma jelentősebb volt az elmúlt években, mint az elvándorlásoké. Összességében a statisztikai adatok alapján a regisztrált munkanélküliek száma 2016 és 2020 között kis mértékben csökkent, majd újra növekedni kezdett. Jelenleg visszaállt a 2017-es szintre, ami az utóbbi évekhez képest jelentős javulást jelent.

3.1.3 Gazdaság

A személyi jövedelem adóköteles jövedelemadóval csökkentett értéke egy lakosra vetítve jelentősen nőtt a 2012-től, de így sem éri el a megyei átlagot. A magas presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak száma alacsony a településen (11,36%), azonban egy 2015-ös jelentősebb visszaesés óta folyamatosan növekvő tendenciát mutat. A regisztrált vállalkozások száma ezer lakosra vetítve Pápaderesken 2019 óta csökkenő tendenciát mutat, a vállalkozások jegyzett tőkéje (1000 Ft) 2015 óta szintén csökken. A regisztrált vállalkozások többsége a mezőgazdasági ágazatban tevékenykedik, azonban ez az arány az elmúlt tizedben erősen csökkent, ezzel párhuzamosan pedig az iparban, építőiparban regisztrált vállalkozások százalékos aránya erőteljesen növekedett 2016 és 2021 között. A szolgáltatási szektorban regisztrált vállalkozások száma 2017 és 2020 között növekedett, azonban 2021-ben erős visszaesés látszik.

3.1.4 Táji és természeti adottságok

Pápadereske a Bakony és a Marcal-völgy közötti Pápai-sík kistájban helyezkedik el, közel a Marcal-völgy és Somló-Devecseri-sík kistájak határához. A terület 140 m tengerszint feletti magasság értelmében közepes helyzetű, enyhén tagolt homokos kavicsos hordalékkúp-síkság löszvályogos foltokkal.

Vízrajzát tekintve a település teljes egészében a Marcal jobb oldali vízgyűjtő területe, élő vízfolyás azonban nem található a közigazgatási területen belül. A község Ny-i felében D-ről É felé halad a

Pápadereskei-időszakos vízfolyás, mely a Bittva-patakba torkollik. A területen több árok található a szántóföldek mentén, a kapott adatszolgáltatás azonban ezek közül csak egyet jelöl a közigazgatási terület K-i részén Dákai-árok néven, melynek befogadója a Borsosgyőri Séd. Pápadereske településen ex lege védettségű érték (forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár) nem található.

A község igazgatási területén egyedi jogszabállyal kijelölt országos jelentőségű védett természeti terület, Natura 2000 kiemelt jelentőségű természet-megőrzési vagy különleges madárvédelmi terület, Magas Természeti Értékű Terület nincs. Védett tájelemként 1 db fa- és bokorcsoportot tartanak nyilván.

3.1.5 Zöldfelületek, szabadterek

Egy település zöldfelületi rendszerét a teljes közigazgatási terület zöldterületei és zöldfelületei adják. Ezek vonalas vagy területi kiterjedésűek lehetnek. Természetesen jelen fejezet nyilvánvalóan a jellemzően belterületi közterületekről szól. Sajnos mivel ezen elemek gazdaságilag nem, csak környezeti szempontból jó befektetések, ezért ezek megvalósítása és fenntartása az önkormányzatoknak nem kifejezetten kedvelt feladata, illetve sok esetben megfelelő pénzügyi fedezet sem áll rendelkezésükre. Ugyanakkor az is megállapítható, hogy a kistelepülések e téren is szépen fejlődnek, egy-egy pályázat nyertességével (vagy egyéb finanszírozásban) az utóbbi években/évtizedben fejleszteni tudták, jellemzően a belterületi, egyúttal közterületi zöldfelületeiket, melyek általában egy-egy pihenőparkot, játszóteret utcafásítást jelentenek. Ez látható részben Pápadereske településen is, és az is, hogy ezen közterületek fenntartását is kielégítő színvonalon meg tudják oldani. És tulajdonképpen egy ilyen méretű községben nem is kívánhat nagyobb beruházást és komolyabb szerepet a lakosság és a tervező a közterületi zöldfelületektől.

Pápadereske településen közparknak tekinthető zöldterület a hrsz: 55 számú telken a belvíztározó tó, melyen 2019-ben komoly fejlesztés történt. Közkertként funkcionál bizonyos értelemben a Polgármesteri Hivatal és Művelődési ház valamint az Orvosi rendelő és Védőnői szolgálat közös kertje, ahol játszótér, skateboard pálya, kisebb méretű focipálya és pihenő terület található, kiszolgáló épülettel. A sportpálya jelenleg külterületen fekszik és kihasználatlan. Fejlesztése még várat magára, amennyiben lakossági igény mutatkozik rá.

A zöldfelületi karaktert tovább erősítik a nagy kiterjedésű, túlnyomó többségükben mezőgazdasági hasznosítású belterületi – beépített és beépítetlen - telkek, haszonkertek. A település zöldfelületi ellátottsága igen kedvező, köszönhetően az igen laza, falusias beépítésnek, és a nagyobb kiterjedésű külterületi telkeknek. A település közterületi zöldfelületei rendezettek, de alulhasznosítottak, a fasorok hiányoznak. Törekedni kell ezen zöldfelületek megfelelő növényzettel való beültetésére valamint a faluképhez illeszkedő utcabútorok, szabadter berendezési tárgyak további elhelyezésére is, kiemelten a település központjában.

A külterület jelentős részét nem-öntözött szántók alkotják, melyek mellett csak sokkal kisebb erdőfoltokat, erdősávokat, helyenként pedig gyepterületeket találhatunk a településen. Az erdőterületek közül kevés a természetközeli erdő, inkább üzemtervezett erdők jellemzőek, akácos, nemesnyáras faállománnyal.

Az Országos Területrendezési Terv (OTrT) által meghatározott övezetek közül az erdők övezete és a jó termőhelyi adottságú szántók övezete érinti a település közigazgatási területét.

A fentiek az előző fejezetekben már részletesebben kifejtésre kerültek.

3.1.6 Épített környezet

A település közigazgatási területe 571 hektár, melyből a belterület 39 hektárt tesz ki. A település egyutcsás, szalagtelkes szerkezetű, azaz a telkek keskenyek és hosszúak, hosszanti oldalukkal érintkeznek. Jelenleg hozzávetőlegesen 86 lakóház található a településen, melyek között több műlt századi, barokkos stílusú, osztópárkányos, macskalépcsős épület is található. Az épületállományról elmondható, hogy bár a házak többsége átépült, de továbbra is az egyszintes, nyeregtetős, terméskő lábazatos és kőkerítéses házak a jellemzőek. Újépítésű, esetenként kétszintes házak a település két végén találhatóak. A házak utcavonalas és előkertes beépítésűek vegyesen. A község belterületén a beépítési mérték általánosságban alacsonynak mondható, a lakótelkek többségén nem haladja meg a 10%-ot, de történeti belterületen a 10-20% körüli beépítés is jellemző. Néhány esetben, ahol a telekhatár teljesen leköveti az épületek vonalát, a 100%-os beépítettség is előfordul. A szintterületi mutató a beépítettségnek és a földszintes beépítési jellemzők eredményeként szintén alacsony a településen.

3.1.7 Közlekedés

Pápadereske a 84111. jelű Pápadereske bekötő út mellett található. A település közúton a térség központjától, Pápa központjától 8,5 kilométerre délnyugatra, a megyeszékhely Veszprém központjától pedig 55 kilométerre északnyugatra fekszik. Veszprém az országos közúthálózaton a 84111. jelű mellékúton és a 8403. jelű, vagy a 8404. jelű közúton át, a 83. számú és 8. számú főutakon közelíthető meg. A település belső úthálózatának fő tengelyét 84111. jelű közút, azaz a Rákóczi utca adja. Pápadereskén minden nap menetrendszerűen közlekednek a Volánbusz járatai. Pápadereskéről a menetrendszerűen közlekedő autóbusszal a szomszédos községeken kívül közvetlenül Pápa is elérhető. A községben nincs vasúti megállóhely.

3.1.8 Környezet- és katasztrófavédelem

Pápadereske községet a vízügyi ágazat, árvízi védelmet nem igénylő települések között tartja számon, közigazgatási területe nagyvízi mederrel nem érintett, árvízzel nem veszélyeztetett és nem érinti az Országos Területrendezési Terv vízminőség-védelmi övezete.

Pápadereske közigazgatási határán belül a Bányafelügyelet nyilvántartása szerint felszínmozgás-veszélyes terület nincs.

4 HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

4.1 A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

4.1.1 A folyamatok értékelése

Pozitív folyamatok:

- munkanélküliek számának csökkenése az elmúlt években
- egy főre jutó nettó belföldi jövedelem növekedése
- pozitív vándorlási egyenleg

Negatív folyamatok:

- népesség csökkenése, természetes fogyás
- évek óta nem jellemző a magánérs építési tevékenység
- a településen kevés a munkahely
- nagy mértékű ingázás a környező településekre munkavállalás céljából

4.1.2 A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • kedvező táji adottságok, csendes környezet, táji értékek • épített értékek • falusias, kellemes lakókörnyezet • csendes, békés lakókörnyezet • Pápa közelsége 	<ul style="list-style-type: none"> • tőkehiány a gazdaságban, kevés munkahely • szakképzettség hiánya • alapintézmények hiánya • a település és a környező aprófalvas települések ismeretségének hiánya • kerékpárutak hiánya • külterületi utak rossz minősége • szállásférőhelyek nincsenek
Lehetőségek	Korlátok/Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • közúti és közösségi közlekedési fejlesztése • idegenforgalom fejlesztése a környező települések összefogásával (Bakonyalja térség) • kerékpárút kiépítése, fejlesztése • TSZ terület fejlesztése, új munkalehetőségek teremtése • pályázati lehetőségek 	<ul style="list-style-type: none"> • befektetők hiánya • beruházások finanszírozásának előteremtése • intézmények fenntartási költségei előteremtésének nehézségei • szakember-hiány

4.1.3 A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

A jelen munka kapcsán készülő rendezési terv (mely a jelenleg hatályos tervhez képest módosításokat csak kis mértékben tartalmaz) készítése során készül el a település fejlesztési terve is, a kettő közt összhang van, a fejlesztési terv elhatározásaitól eltérő elemeket nem kerülnek a rendezési tervbe.

A "Helyzetfeltárás és helyzetelemzés" fejezetben vizsgált fejlesztési programok, ágazati koncepciók egy része nem, vagy csak közvetve kapcsolódik a településrendezési eszközökhöz (pl. szociális koncepció, közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv), áttételesen azonban - a településfejlesztési terven keresztül - hatással vannak (lehetnek) a rendezési terv megalapozására.

Más fejlesztési dokumentumok viszont közvetlenül is befolyásolják a település szerkezetének továbbfejlesztését, a terület felhasználását, a természeti és művi értékek védelmét, a fejlesztési területek kijelölését és kihatással lehetnek a szabályozásra is.

A hatályos településrendezési eszközök tartalmazzák a fenti fejlesztési irányokhoz szükséges területek kijelölését, a közlekedési és közmű infrastruktúra fejlesztésének szükségességét.

4.2 Problématérkép / értéktérkép

Problémák, korlátozó tényezők:

- Hiányzó infrastruktúrák pl. kerékpárút
- Külterületi mezőgazdasági utak járhatatlansága
- Közművek védőtávolságai mint korlátozó tényezők

Értékek, védett elemek:

- Épített környezet értékei, régészet
- Természeti értékek
- Beépítetlen lakóterületek

4.3 Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

4.3.1 Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

Az eltérő karakterű területeket a Településképi Arculati Kézikönyv és a Településképi rendelet határozta le:

Falusias beépítésű történeti településmag: Már az 1800-as évek elejére kialakult, elsősorban a Rákóczi utca déli végének és a Rózsa utca nyugati oldalának a településszövetét foglalja magába. Eredetileg jellemzője a köznyelvben fésűs beépítésnek nevezett falusias beépítési mód, mely a hagyományos gazdálkodó lakókörnyezetek egyik alaptípusa és részben sváb hatásra alakult ki. Keskeny, hosszú és utcára merőleges, többnyire azonos vagy hasonló méretű telkek egymás utáni sorolása és oldalhatáron álló beépítés jellemzi. Az épületek előkert nélkül vagy előkerttel nyílnak az utcára, míg telkek oldalhatárán egymás után sorakoznak a lakó majd a gazdasági épületek. A hagyományos utcakép meghatározója, az utcai homlokzaton megjelenő oromzatos vagy kontyolt tetőforma. A beépítés szabályossága az időközbeni átépítések és új építések hatására nagyrészt felbomlott. Ma ezt a településrészt továbbra is oldalhatáros beépítés jellemzi, de az épületek tömege formája változatos képet mutat. Az eredeti utcára merőleges tetőforma mellett, sátoztetős és utcával párhuzamos tetejű épületek is megjelennek az utcaképekben.

Egyéb falusias beépítésű területek: A település történetileg kialakult településrészein túli településrészek, melyek jellemzően a 20. század második felében alakultak ki (a II. Rákóczi Ferenc

északi vége és a Rózsa utca keleti oldala). Bár hagyományos építési móddal épültek karakterük nem teljesen egységes. Itt váltakozva jelennek meg oldalhatáron és szabadonálló épületek. Az épületek jellemzően az utcavonaltól hátrahúzva előkerttel épültek és bár nem jellemző, egyes helyeken megjelenik az előkert nélküli építés is. Az épületek kora is heterogénebb egyes házak a 20. század második felében, míg mások a 2000- es évek óta épültek, de egységesen magastetős kialakítással.

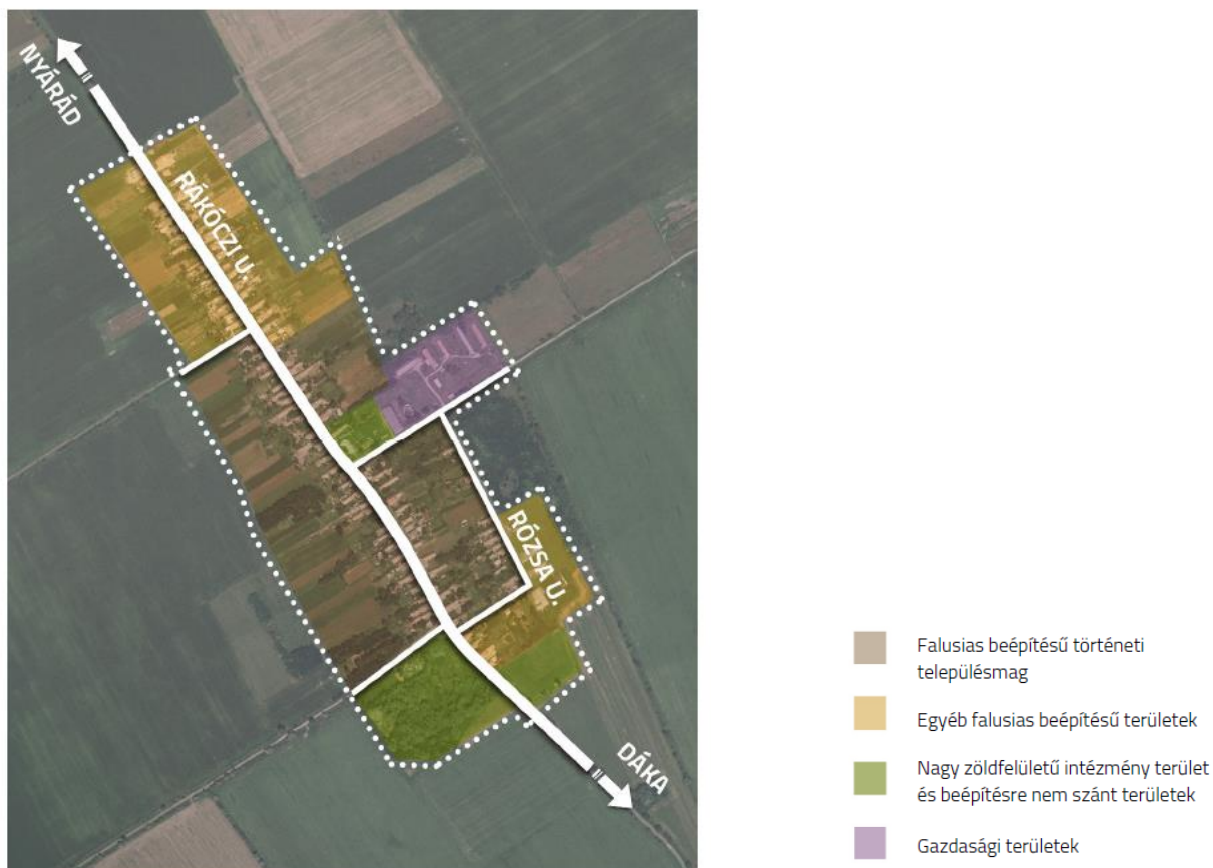
Gazdasági területek: A település gazdasági területét elsősorban a Rózsa utca északi végén található állattartó funkciójú terület alkotja, de e mellett kisebb vállalkozások területei is ide sorolhatóak. A területnek mai napig meghatározója a 20. század második felében egységesen kiépült állattartó és gazdasági épületek együttese, melyek jellemzője a gazdasági racionalitásból adódó területhasználat. Az épületek állaga azonban nem megfelelő, rendezetlen környezet benyomását keltik és tudomásunk szerint tájhasználati konfliktust valamint környezetvédelmi problémát jelent.

Nagy zöldfelületű intézmény terület és beépítésre nem szánt területek: A területi lehatárolás a településen az alábbiakat foglalják magukba:

- intézmények nagy közösségi használatú zöldfelületekkel
- temető
- sportpályák
- egyéb belterületi zöldfelületek.

A területek mind sajátos karakterüket hordozó nagy területet elfoglaló területek, ahol elsősorban a zöldfelületek túlsúlya dominál. Ezeken a területeken az eltérő speciális használatból adódóan egységes jellemzők nem állapíthatóak meg, de gondos építészeti megformálással, környezetalakítással kialakított épületek és épített környezeti elemek a különleges területek rendezett, kedvező képét segítik elő.

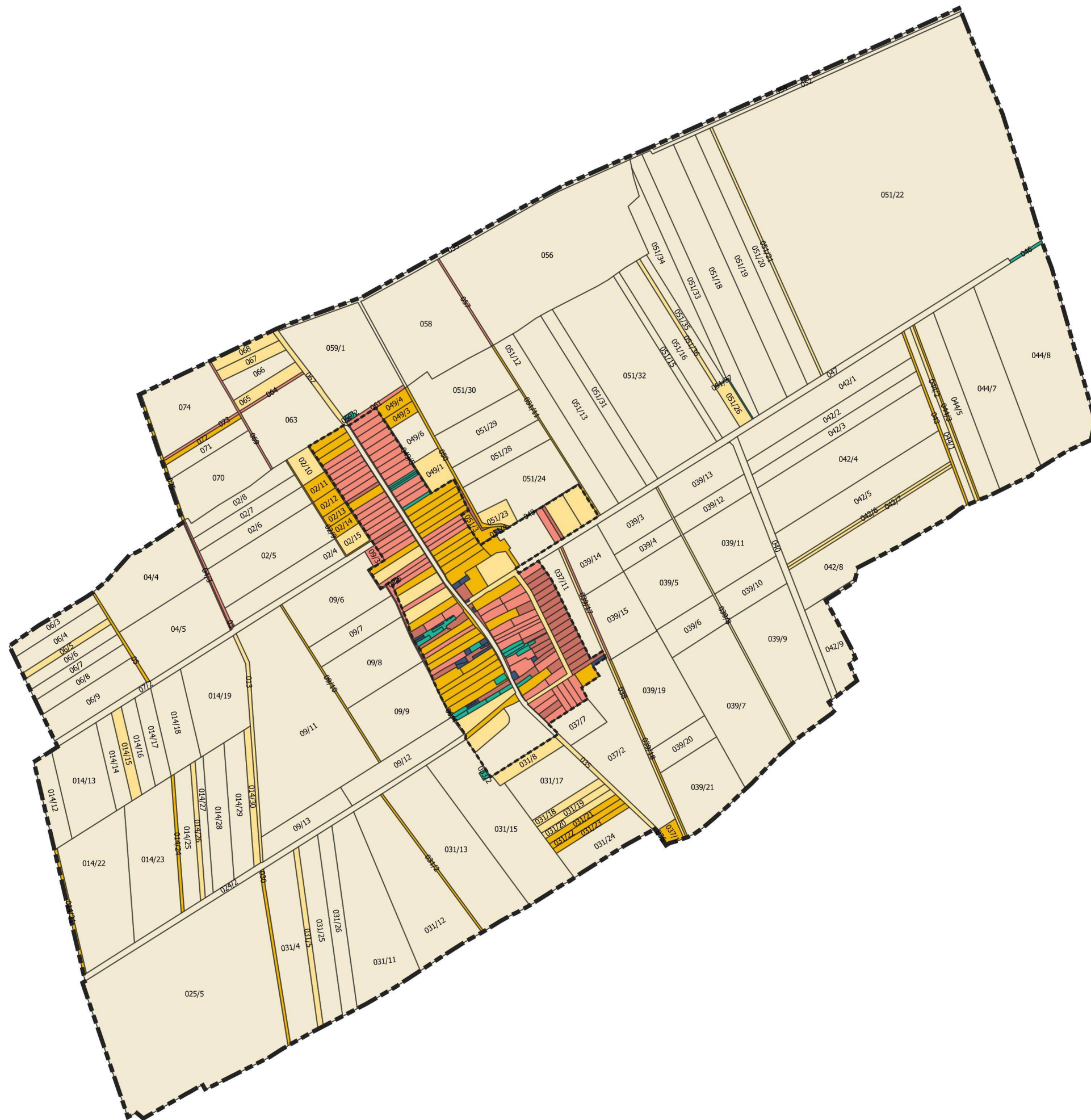
Egyéb, jellemzően külterületi, beépítésre nem szánt területek: Pápadereske beépített és beépítésre szánt területeit a település külterületei övezik. A domborzati viszonyok és a környezet természeti adottságai (vízfolyások, jellemző felszínborítás), határozzák meg az egyes külterületi területek tájhasználatának jellemzőit. Erdő területek (természetes vagy telepített), szántóföldek, gyepek és legelők területei mellett természetes és mesterséges vizes élőhelyek is megtalálhatóak a külterületen. A település közigazgatási területe nem áll természeti védelem alatt. A terület meghatározója a mezőgazdasági tevékenység, melyhez kapcsolódóan egy-egy gazdálkodáshoz kapcsolódó építmény is megjelenik.

4.3.2 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

A településen szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett területek nincsenek.

2024. április

JELMAGYARÁZAT
Telekméret (m2)
0 - 500
500 - 1.000
1.000 - 1.500
1.500 - 2.000
2.500 - 5.000
5.000 - 10.000
10000 -

0 100 200 300 m

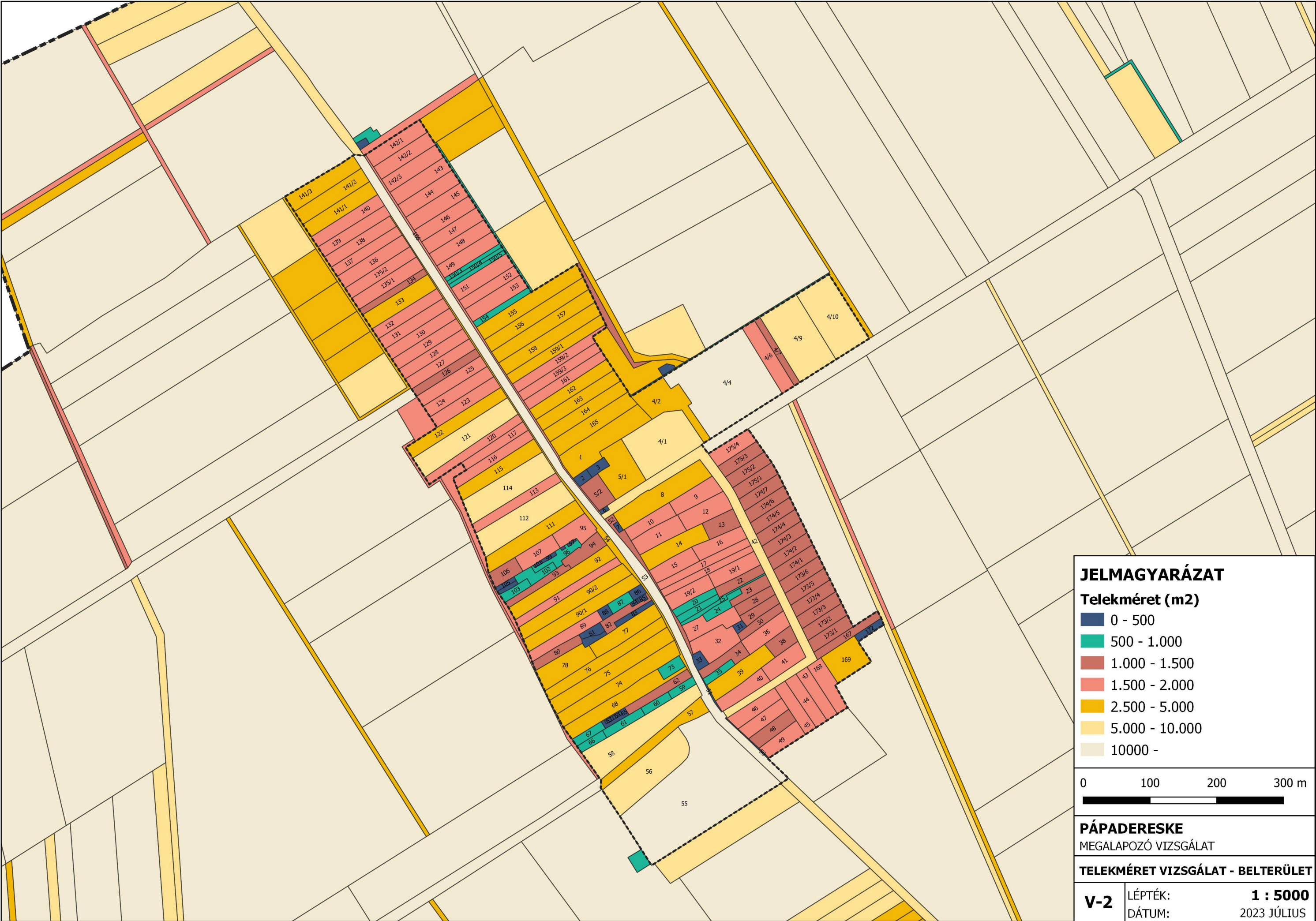
PÁPADERESKE
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

TELEKMÉRET VIZSGÁLAT - KÜLTERÜLET

V-1

LÉPTÉK:
DÁTUM:

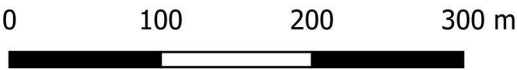
1 : 13000
2023 JÚLIUS

JELMAGYARÁZAT

Telekméret (m2)

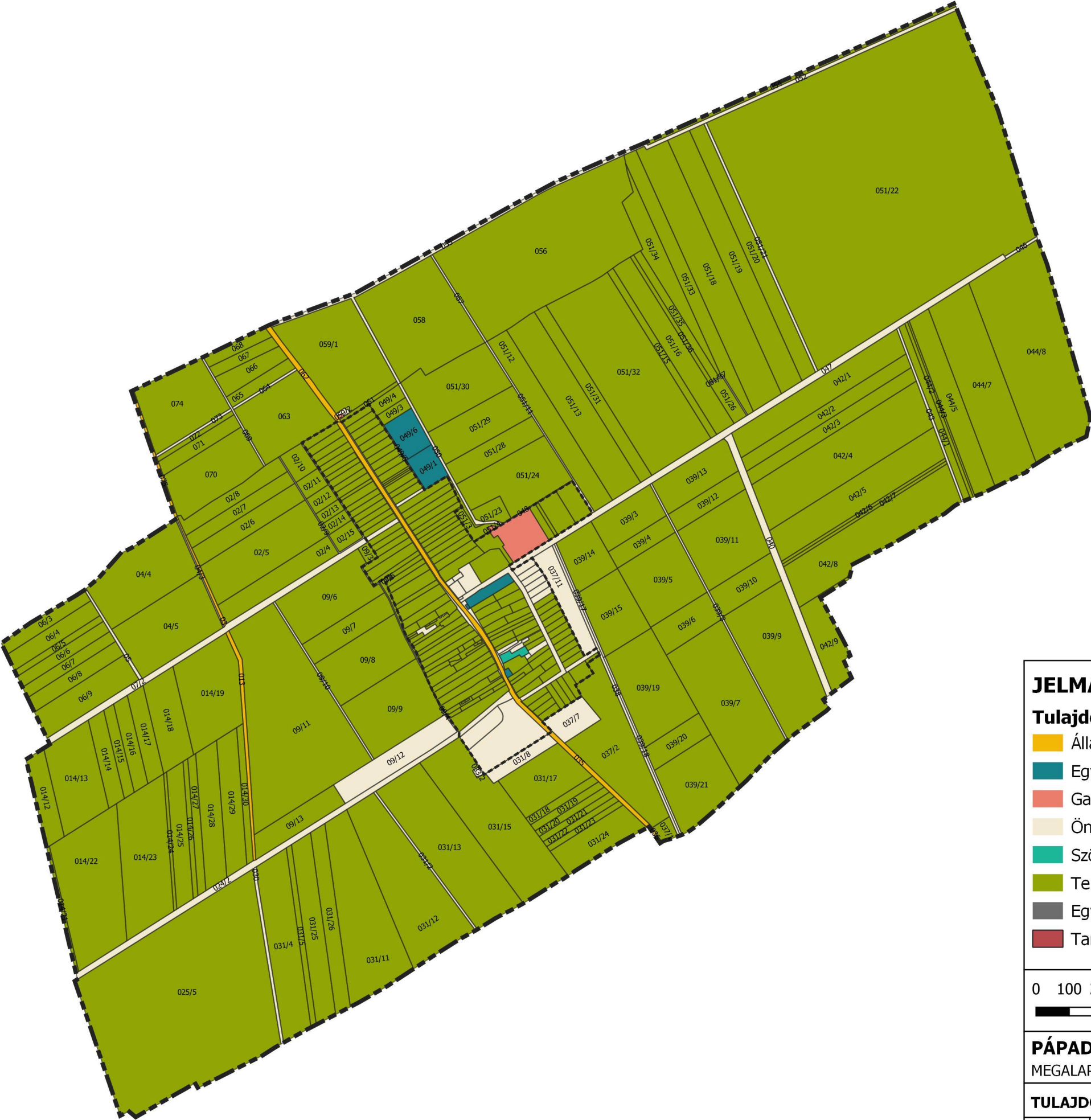
- 0 - 500
- 500 - 1.000
- 1.000 - 1.500
- 1.500 - 2.000
- 2.500 - 5.000
- 5.000 - 10.000
- 10000 -

PÁPADERESKE
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

TELEKMÉRET VIZSGÁLAT - BELTERÜLET

V-2 LÉPTÉK: **1 : 5000**
DÁTUM: 2023 JÚLIUS

JELMAGYARÁZAT

Tulajdonviszonyok

- Állami területek
- Egyházak és egyesületek területe
- Gazdasági társaságok területe
- Önkormányzatok területe
- Szövetkezeti területek
- Természetes személyek területe
- Egyéb jogi személyek területe
- Tartós földhasználó területe

0 100 200 300 m

PÁPADERESKE
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

TULAJDON VIZSGÁLAT - KÜLTERÜLET

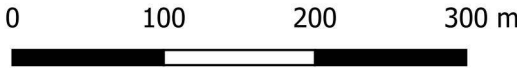
V-3	LÉPTÉK:	1 : 5000
	DÁTUM:	2023 JÚLIUS

JELMAGYARÁZAT

Tulajdonviszonyok

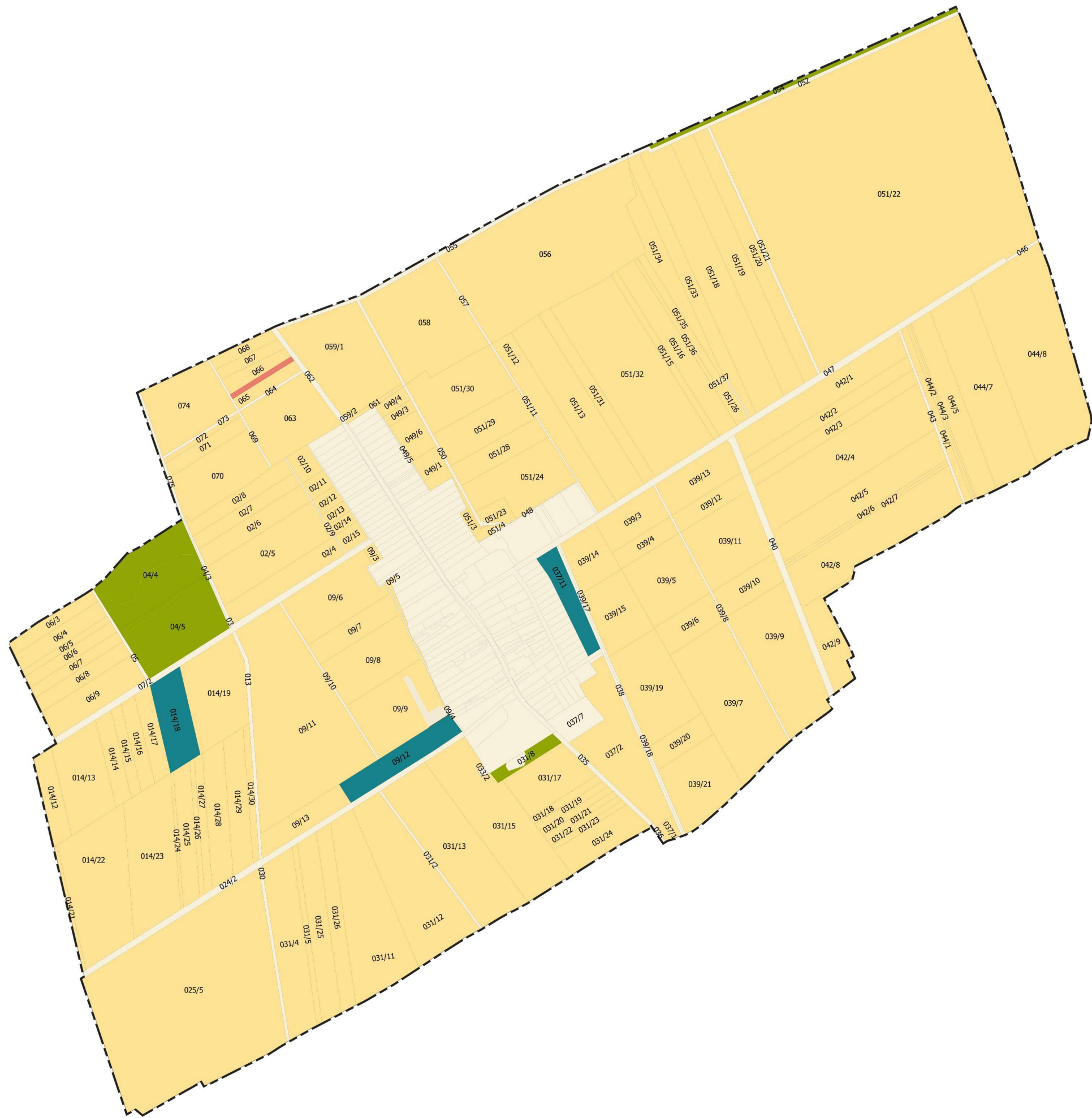
- Állami területek
- Egyházak és egyesületek területe
- Gazdasági társaságok területe
- Önkormányzatok területe
- Szövetkezeti területek
- Természetes személyek területe
- Egyéb jogi személyek területe
- Tartós földhasználó területe

PÁPADERESKE
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

TULAJDON VIZSGÁLAT - BELTERÜLET

V-4	LÉPTÉK:	1 : 5000
	DÁTUM:	2023 JÚLIUS

Művelési ágak

- Szántó
- Gyep (rét)
- Szőlő
- Gyümölcsös
- Gyep (legelő)
- Nádas
- Erdő
- Kivett
- Halastó

0 100 200 300 m

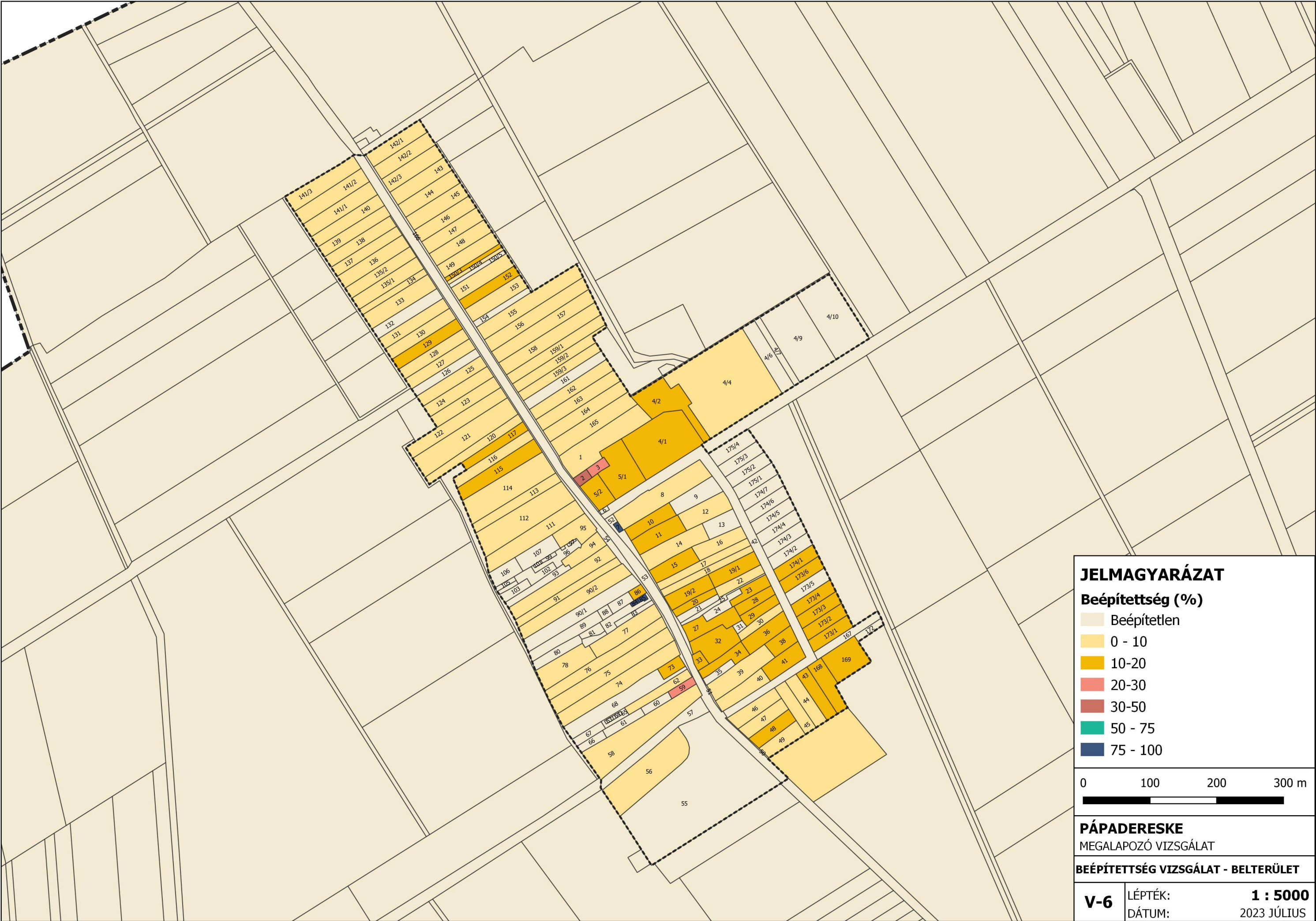
PÁPADERESKE
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

MŰVELÉSI ÁG VIZSGÁLAT - KÜLTERÜLET

V-5

LÉPTÉK:
DÁTUM:

1 : 13000
2023 JÚLIUS

JELMAGYARÁZAT:

- Gravitációs szennyvízcsontra
- Nyomott szennyvízvezeték
- Szennyvízátemelő szaghatásvédelmi területtel
- Vízgazdálkodási terület mederkarbantartó sávval

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI TERVEZŐ KFT.
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365
kozmu@kesztervezo.hu

Munkaszám:

108/2023

Módosítás:

Megbízó:

IMMO-CENTER Bt.

Tervfázis:

VIZSGÁLAT

A munka megnevezése

PÁPADERESKE KÖZSÉG TELEPÜLÉSTERVE

Tervszám:

KV-SZV

A munkarész megnevezése

Közmű és elektronikus hírközlés:
SZENNYVÍZELVEZETÉS

Méretarány:

M=1: 10 000

Tervezők:

Bíró Eőd
Czima-Takács Judit
Dessewffy Márton
Hanczár Gábor

Szakági vezető tervező:

Bíró Attila
MK: 01-2456
TV-T, TE-T, TH-T

Szakági vezető tervező:

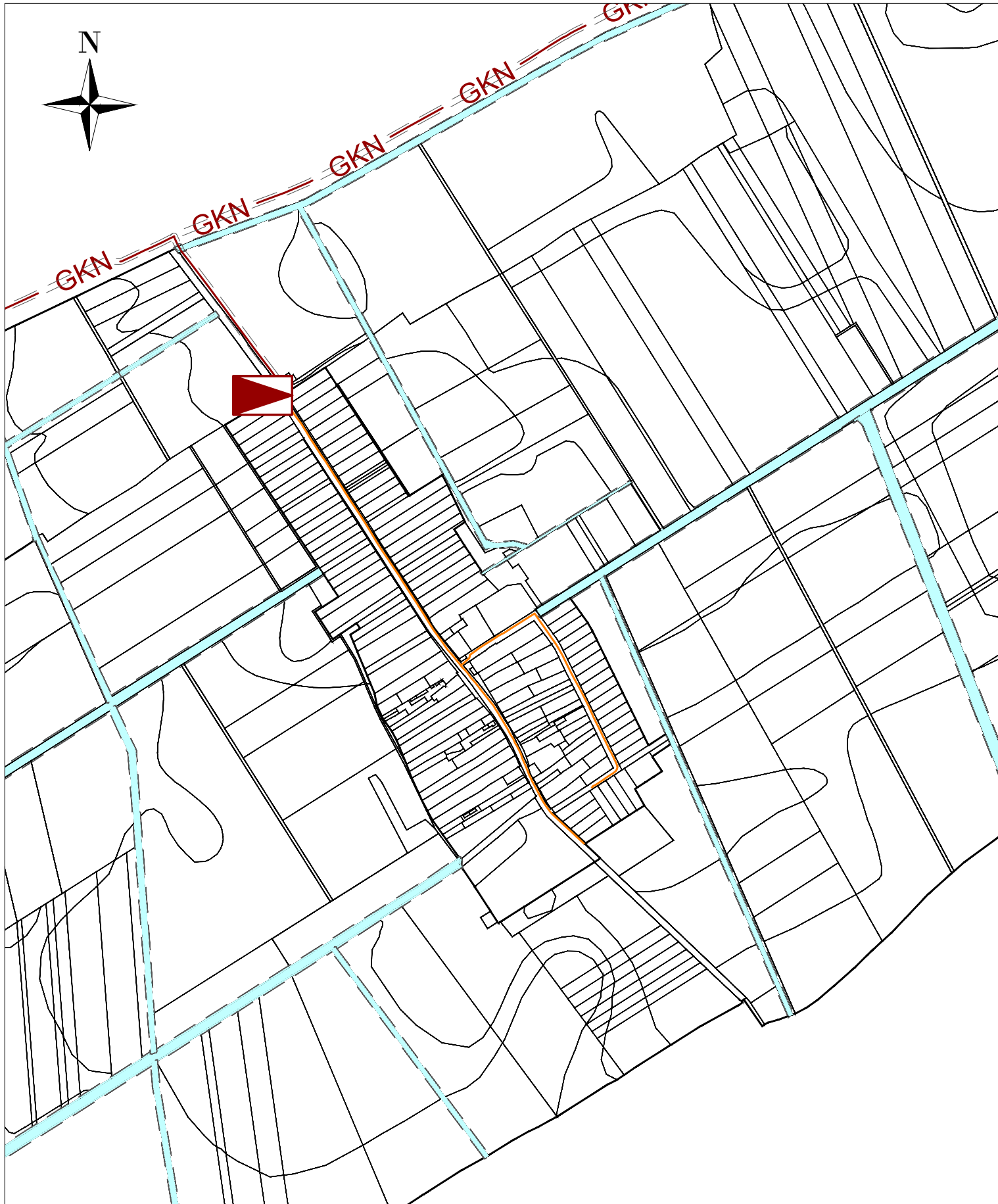
Hanczár Zsoltné
MK: 01-2418
TV-T, TE-T, TH-T

Ugyvezető:

Hanczár Zsolt

Dátum:

2023. augusztus

JELMAGYARÁZAT:

- Nagyközép-nyomású földgázvezeték
6-6 m-es biztonsági övezettel
- Középnomású földgázvezeték
- Gáznyomáscsökkentő

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI TERVEZŐ KFT.
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365
kozmu@kesztervezo.hu

Munkaszám:
108/2023

Módosítás:

Megbízó:

IMMO-CENTER Bt.
1025 Bp. Felső Zöldmáli út 54.

Tervfázis:
VIZSGÁLAT

A munka
megnevezése

PÁPADERESKE KÖZSÉG TELEPÜLÉSTERVE

Tervszám:
KV-FG

A munkarész
megnevezése

Közmű és elektronikus hírközlés:
FÖLDGÁZELLÁTÁS

Méretarány:
M=1: 10 000

Tervezők:

Bíró Erika
Csalma-Takács Judit
Dessewffy Márton
Hanczár Gábor

Szakági vezető tervező:

Bíró Attila
MK: 01-2456
TV-T, TE-T, TH-T

Szakági vezető tervező:

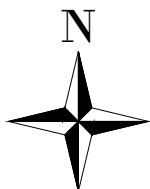
Hanczár Zsoltné
MK: 01-2418
TV-T, TE-T, TH-T

Ugyvezető:

Hanczár Zsolt

Dátum:

2023. augusztus

JELMAGYARÁZAT:

- Hírközlési hálózat föld alatt (DIGI)
- Hírközlési hálózat föld felett (Invitech)
- Hírközlési hálózat föld alatt (Invitech)

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI TERVEZŐ KFT.
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365
kozmu@kesztervezo.hu

Munkaszám:
108/2023

Módosítás:

Megbízó:
IMMO-CENTER Bt.
1025 Bp. Felső Zöldmáli út 54.

Tervfázis:
VIZSGÁLAT

A munka megnevezése
PÁPADERESKE KÖZSÉG TELEPÜLÉSTERVE

Tervszám:
KV-HIRK

A munkarész megnevezése
Közmű és elektronikus hírközlés:
ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS

Méretarány:
M=1: 10 000

Tervezők:
Bíró Eőd
Csalma-Takács Judit
Dessewffy Márton
Hanczár Gábor

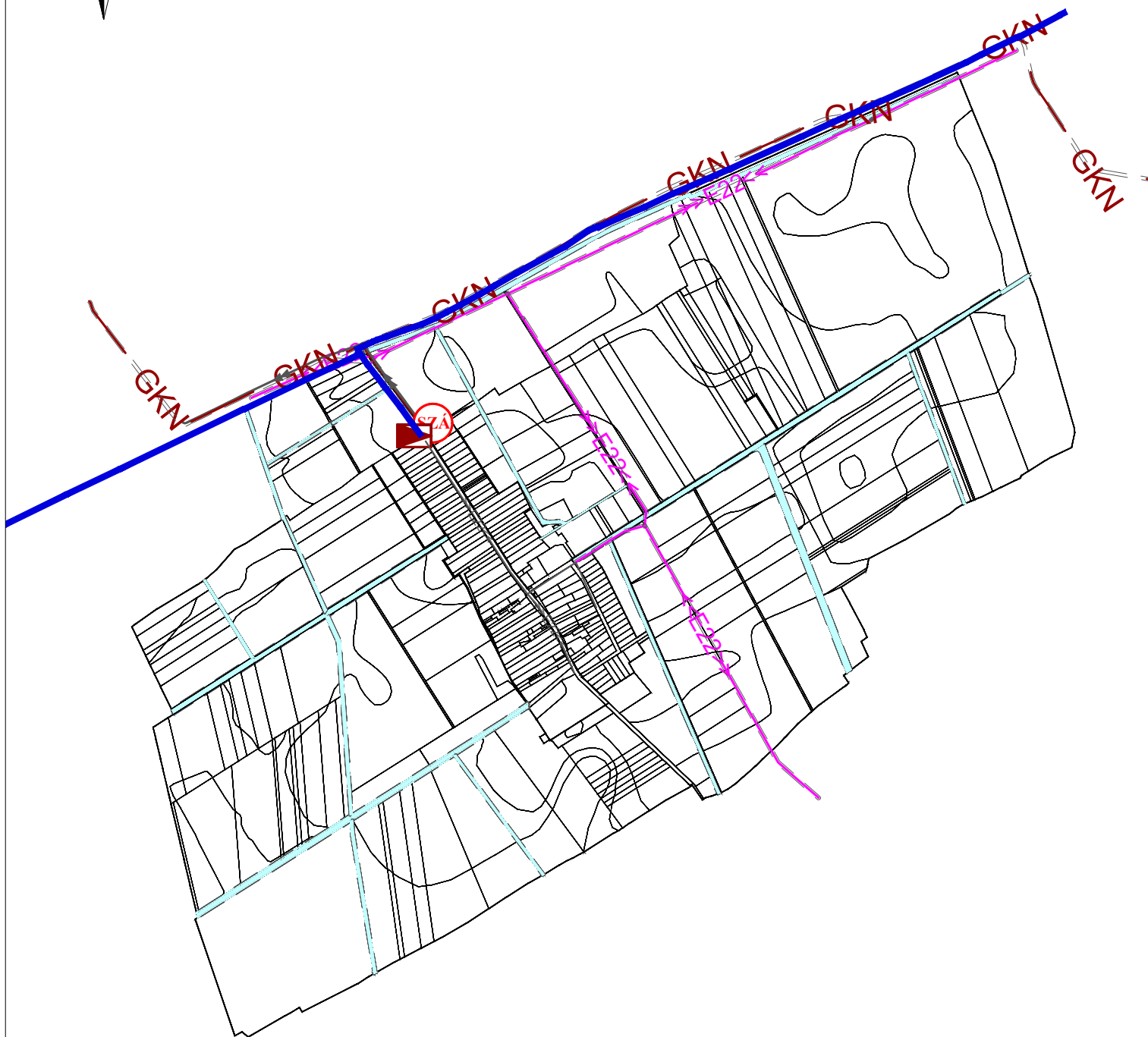
Szakági vezető tervező:
Bíró Attila
MK: 01-2456
TV-T, TE-T, TH-T

Szakági vezető tervező:
Hanczár Zsoltné
MK: 01-2418
TV-T, TE-T, TH-T

Ugyvezető:

Hanczár Zsolt

Dátum:
2023. augusztus

JELMAGYARÁZAT:

- Regionális ivóvízvezeték
- Nyomott szennyvízvezeték
- Szennyvíztisztító szaghatásvédelmi területtel
- Nagyközép-nyomású földgázvezeték 6-6 m-es biztonsági övezettel
- Gáznyomáscsökkentő
- 22 kV-os villamosenergia légvezeték az oszlop tengelyétől mért 6-6 m-es biztonsági övezettel
- Bizonytalan nyomvonalú 22 kV-os villamosenergia földkábel
- Vízgazdálkodási terület mederkarbantartó sávval

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI TERVEZŐ KFT.
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365
kozmu@kesztervezo.hu

Munkaszám:
108/2023

Módosítás:

Megbízó:
IMMO-CENTER Bt.
1025 Bp. Felső Zöldmáli út 54.

Tervfázis:
VIZSGÁLAT

A munka megnevezése
PÁPADERESKE KÖZSÉG TELEPÜLÉSTERVE

Tervszám:
KV-KORL

A munkarész megnevezése
Közmű és elektronikus hírközlés:
KORLÁTOZÓ KÖZMŰVEK

Méretarány:
M=1: 20 000

Tervezők:
Bíró Előd
Csima-Takács Judit
Dessewffy Márton
Hanczár Gábor

Szakági vezető tervező:
Bíró Attila
MK: 01-2456
TV-T, TE-T, TH-T

Szakági vezető tervező:
Hanczár Zsoltné
MK: 01-2418
TV-T, TE-T, TH-T

Ügyvezető:
Hanczár Zsolt

Dátum:
2023. augusztus

JELMAGYARÁZAT:

- Regionális ivóvízvezeték
- Ivóvízvezeték
- Vízgyűjtőterület mederkarbantartó sávval

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI TERVEZŐ KFT.
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365
kozmu@kesztervezo.hu

Munkaszám:
108/2023

Módosítás:

Megbízó:
IMMO-CENTER Bt.
1025 Bp. Felső Zöldmáli út 54.

Tervfázis:
VIZSGÁLAT

A munka megnevezése
PÁPADERESKE KÖZSÉG TELEPÜLÉSTERVE

Tervszám:
KV-V

A munkarész megnevezése
Közmű és elektronikus hírközlés:
VÍZELLÁTÁS

Méretarány:
M=1: 10 000

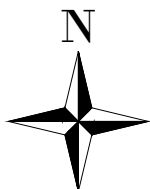
Tervezők:
Bíró Előd
Csima-Takács Judit
Dessényi Márton
Hanczár Gábor

Szakági vezető tervező:
Bíró Attila
MK: 01-2456
TV-T, TE-T, TH-T

Szakági vezető tervező:
Hanczár Zsoltné
MK: 01-2418
TV-T, TE-T, TH-T

Ügyvezető:
Hanczár Zsolt

Dátum:
2023. augusztus

JELMAGYARÁZAT:

- 22 kV-os villamosenergia légvezeték az oszlop tengelyétől mért 6-6 m-es biztonsági övezettel
- Bizonytalan nyomvonalú 22 kV-os villamosenergia földkábel
- 22/0,4 kV-os transzformátor

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI TERVEZŐ KFT.
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365
kozmu@kesztervezo.hu

Munkaszám:
108/2023

Módosítás:

Megbízó:
IMMO-CENTER Bt.
1025 Bp. Felső Zöldmáli út 54.

Tervfázis:
VIZSGÁLAT

A munka megnevezése
PÁPADERESKE KÖZSÉG TELEPÜLÉSTERVE

Tervszám:
KV-VILL

A munkarész megnevezése
Közmű és elektronikus hírközlés:
VILLAMOSENERGIA-ELLÁTÁS

Méretarány:
M=1: 10 000

Tervezők:
Bíró Eőd
Czima-Takács Judit
Dessewffy Márton
Hanczár Gábor

Szakági vezető tervező:
Bíró Attila
MK: 01-2456
TV-T, TE-T, TH-T

Szakági vezető tervező:
Hanczár Zsoltné
MK: 01-2418
TV-T, TE-T, TH-T

Ugyvezető:
Hanczár Zsolt

Dátum:
2023. augusztus